

Riksdagens protokoll

2006/07:19

Fredagen den 10 november

Kl. 09.00 – 14.16

Protokoll
2006/07:19

1 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Leif Jakobsson* (s) avsagt sig uppdraget som suppleant i justitieutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

2 § Anmälan om kompletteringsval till justitieutskottet

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Fredrik Lundh som suppleant i justitieutskottet.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i justitieutskottet
Fredrik Lundh (s)

3 § Meddelande om preliminär plan för kammarens sammanträden

Talmannen meddelade att en preliminär plan för kammarens sammanträden med voringstider delats ut till kammarens ledamöter.

4 § Meddelande om aktuell debatt

Talmannen meddelade att på begäran av Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om klimatpolitiken anordnas *onsdagen den 22 november kl. 9.00*.

Från regeringen skulle miljöminister Andreas Carlgren (c) delta.

Till talmannen

Begäran om aktuell debatt

På senare tid har det kommit flera tunga rapporter om klimatstörningar och deras effekter. Bland rapporterna finns

- en färsk FN-rapport som visar att i-ländernas utsläpp ökade under perioden 2000–2004
- den hittills mest omfattande rapporten om kostnaderna för klimatstörningar (och åtgärder), utgiven av det brittiska finansdepartementet, som visar att kostnaderna för att inte vidta åtgärder vida överstiger kostnader för att vidta åtgärder – även om dessa också är omfattande
- en sammanställning från SMHI som bekräftar för första gången att det svenska klimatet har ändrats – temperaturen har ökat i genomsnitt närmare en grad
- en statlig utredning som visar att den svenska sårbarheten för effekterna av klimatstörningar är stor.

Den 6–17 november äger det andra partsmötet till klimatprotokollet rum i Nairobi, Kenya. USA vägrar fortfarande ratificera Kyotoprotokollet. Inom EU höjs starka röster för att bromsa åtgärder för att minska klimatutsläppen. Den nya regeringen har ännu inte formulerat sin klimatpolitik, men vidtar eller aviserar åtgärder som ökar våra utsläpp. Mot den bakgrunden begär Miljöpartiet en särskild debatt om klimatpolitiken i Sverige och internationellt.

Stockholm den 3 november 2006

Miljöpartiet de Gröna

Peter Eriksson

Språkrör

Per Bolund

Riksdagsledamot

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

5 § Särskild debatt om arbetslöshetsförsäkringen

Anf. 1 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! I slutet av 2004 samlades representanter för Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna i Högfors, sex mil norr om Umeå för att forma Allians för Sverige. I Högfors enades vi om såväl en gemensam problembeskrivning som en process för att förbereda oss inför valet 2006. I Högfors konstaterade vi fyra att utanförskapet på arbetsmarknaden var och är den mest överskuggande arbetsuppgiften för en ny regering att lösa. Var femte svensk i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden eller arbetar mindre än han eller hon skulle vilja. Jag kan inte beskriva det på något annat sätt än som massarbetslöshet.

Det var inget dukat bord vi kom till, åtminstone inte när det gäller utanförskapet. Här hade i stället Socialdemokraterna ätit upp såväl porslin som glas, bestick och dukar. Ja, herr talman, det var rentav bitmärken i bordsskivan.

Vårt mål är full sysselsättning. Alla som vill och kan arbeta ska ha en möjlighet att vara med på arbetsmarknaden. För att det ska fungera måste hela den ekonomiska politiken vara inställd på arbetslinjen. Politiken bygger på tre viktiga ben.

För det första måste det löna sig att arbeta. Pomperipossa som spökade i den ekonomiska debatten för 30 år sedan befann sig då bland de högsta inkomsterna. I dag återfinns hon längst ned. Bland de sämst betalda på den svenska arbetsmarknaden finns i dag en alldeles för liten ekonomisk vinst av att röra sig från utanförskap och in på arbetsmarknaden. Vi föreslår därför ett jobbvdrag som procentuellt sett mest gynnar de sämst betalda.

För det andra måste det bli enklare och billigare att starta och driva företag, anställa och ha anställda. Här har regeringen i sin budgetproposition aviserat en lång rad förslag för att underlätta för företagsamheten i Sverige. Det handlar om såväl sänkta arbetsgivaravgifter som enklare regler, lättare tillgång till riskkapital och andra liknande åtgärder för att underlätta såväl företagande som anställningar.

För det tredje måste arbetsmarknadspolitiken i övrigt stödja arbetslinjen. Det sker dels genom att vi återupprättar arbetslinjen i a-kassan, dels genom att åtgärderna i till exempel Ams fokuserar på den helt avgörande matchningsfunktionen och på dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden, de långtidsarbetslösa, folk med funktionshinder och de med invandrarbakgrund.

Herr talman! I varenda debatt eller på vartenda arbetsplatsbesök jag gjorde i valrörelsen togs frågan om a-kassan upp. Varje gång menade mina meningsmotståndare att vi inte skulle kalla a-kassan för bidrag när det är en försäkring. Jag håller med. Men a-kassan är tänkt att vara en omställningsförsäkring. I ordet finns två led, "omställning", att a-kassa inte ska vara en permanent försörjningskälla, och "försäkring", att det rimligen ska finnas något samband mellan premie, ersättningsnivå och arbetslöshet.

I dag är försäkringsmässigheten nästan totalt borta ur det systemet. 90 % av arbetslöshetsersättningen täcks av skattemedel som till ingen del är öronmärkt i några arbetsgivaravgifter, som ibland antyds i debatten. Och bara 10 % täcks av medlemsavgifter. Arbetslösheten inom den egna kassans verksamhetsområde påverkar i stort sett inte den enskilde medlemmens avgift alls.

Herr talman! Jag vill inte att någon ska leva på vare sig 80 %, 70 % eller 65 % i en ersättning. Jag vill att folk ska ha 100 % av en lön. Att det i politiken och på andra håll i samhällsdebatten verkar finnas en total omedvetenhet om att ersättningsnivåerna påverkar arbetslösheten är ganska förvånande. Eller, för att citera Lars Calmfors i DN i måndags: "En sådan bristande insikt om att försäkringsförmåner har effekter på försäkringstagarnas beteende måste vara helt unik i försäkringsverksamhet."

För att återupprätta arbetslinjen också i arbetslöshetsförsäkringen behöver vi såväl minska ersättningsnivåerna som skärpa kvalifikationskraven och höja egenavgifterna. Det är tuffa besked men helt nödvändiga om vi vill göra vad vi kan för att få folk tillbaka i arbete.

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Låt mig konstatera, som så många gånger förr, att för den enskilde med ett arbete innebär våra samlade förslag ett positivt netto i plånboken. Och för den enskilde utan arbete innebär den samlade politiken att vi tar krafttag för att öka sysselsättningen och minska utanförskapet.

Herr talman! I debatten har särskild kritik riktats dels mot att förslaget skulle vara ogynnsamt för kvinnor, dels mot att förslaget skulle vara tekniskt ogenomförbart. Låt mig därför ta tillfället i akt och bemöta dessa invändningar.

Regeringens samlade ekonomiska politik gynnar särskilt kvinnor. De inkomstskattesänkningar vi genomför från årsskiftet gör det till exempel extra lönsamt att gå från deltid till heltid. En städare med lön på 16 600 kr per månad får en skattesänkning om ca 600 kr. En sjuksköterska med lönen 24 800 kr får ett jobbbavdrag på ca 880 kr per månad. Det täcker mer än väl höjningen av a-kasseavgiften och förändringen i avdragsmöjligheterna. För den som arbetar deltid blir överskottet mindre men likaväl ett plus.

Att arbetsvillkoren modifieras något från kravet på 70 timmars arbete under sex månader till 80 timmars arbete är heller ingen dramatisk förändring. Vid tillfällig frånvaro från arbetet finns, precis som i dagens system, möjligheten att under en ramtid på tolv månader uppfylla arbetsvillkoret. Det betyder alltså att deltidsarbetande inte utestängs från a-kassan, även om det kan ta lite längre tid än i dag att uppfylla det arbetsvillkoret.

Min talartid börjar rinna ut. Jag kommer i min nästa replikrunda att återkomma till det som handlar om det tekniskt komplicerade och en del åtgärder i övrigt som vi kommer att ta upp i den proposition som lämnas på riksdagens bord nästa torsdag.

(Applåder)

I detta anförande instämde Anna König Jerlmyr (m) och Fredrick Federley (c).

Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag tänker i mitt inledningsanförande peka på tre delar i det förslag som har lagts fram av den moderatledda regeringen, dels vad man sade före valet, dels förslaget i sig och dels beredningsprocessen.

Det har sagts mycket i debatten om att väljarna har velat ha den här politiken. Man har röstat fram att man vill ha de här förändringarna i a-kassedelen.

På ett sätt kan jag säga att Moderaterna har varit tydliga. För oss som är politiskt initierade är det inget nytt. Det har ingen speciell koppling till de så kallade Nya moderaterna. Det är gammal nyliberal politik som kommer fram på det sätt som har snickrats fram i Timbrosmedjorna under många år. Motionerna känns igen och har väckts under en lång tid i den här kammaren om hur det ska se ut. På det sättet kan man säga att förslaget var tydligt.

Men i debatten tog moderaterna Sven Otto Littorin och Fredrik Reinfeldt på sig de stora öronen, hade mysbyxorna på och sade att vi lyssnar på vad svenska folket vill och säger. Vi återspeglar vad folket vill. Vi förstår hur ni har det. Vi ska verkställa på ett sätt så att ni får det bättre.

Ganska raskt efter valet byttes det ut mot den så kallade Lacoste-metoden. Det blev krokodilmetoden som gällde. Då var det pratapparaten som blev stor och öronen minskade. Då kom förslagen fram utan att man lyssnade in.

Jag hade ett otal debatter med moderata företrädare i hela valrörelsen där vi sade: Tror ni att det blir fler jobb för att de arbetslösa får sämre ersättning? Precis som för den snälle Skelman i tidningen Bamse ringde mat-och-sovlockan. Man kröp in i skalet och ville inte svara på den delen.

Det skalet innehöll mycket verktyg som plockades fram och som man aldrig bemötte någon gång. Det var Fablernas värld som mötte oss när vi pekade på det. Vi överdrev. Sossarna har skrämselfpolitik om vad som ska hända med a-kassan. På något sätt gled det förbi i hela valdebatten vad förslaget faktiskt skulle innebära.

När sedan valet var klart kom det fram, precis som jag sade. Här försöker Moderaterna. Sven Otto Littorin har vid ett antal olika tillfällen också pekat på att vi måste se det i ett sammanhang. Det kan man väl säga. Vi är väl helt överens om att vi vill ha flera jobb och att de som är arbetslösa ska ha ett arbete.

Men det finns väl också ett ansvar för de människor som inte har ett jobb och som inte kommer att få ett jobb. Jag är inte överbevisad om att den här politiken leder till att alla som i dag har a-kassa, blir utstämplade och utan ersättning kommer att få ett jobb. Hur det ska gå till med jobbgarantin och sådana saker ska ni återkomma till.

Däremot kan vi se enormt stora ekonomiska konsekvenser för olika människor när ersättningar sänks. Det gäller först de procentuella ersättningarna. Vi kan också peka på arbetsvillkor. Jämställdhetsaspekten i hela förslaget som ligger ska inte heller förglömmas.

Det finns en viss antydning i lagrådsremissen att det kanske inte är den totala intelligensen som har speglat sig när det gäller jämställdhetsaspekten. Det är egentligen ett milt uttryck för hur det är.

De som drabbas hårdast ute i arbetslivet och får de största konsekvenserna här är faktiskt kvinnorna. Det kan man peka väldigt tydligt på. Det är väl bra att de kvinnor som ofrivilligt är deltidsanställda får ett heltidsjobb. Det är precis vad de vill.

Där lade Hans Karlsson fram ett förslag här i kammaren i våras där riksdagen beslutade om att man ska ha rätt till heltid och att deltid är en möjlighet. Det river ni upp. Problemet är inte att kvinnorna inte vill jobba heltid. Problemet är att arbetsgivarna inte ger dem heltid.

Det är där problemet ligger. Besök ett köpcentrum varsomhelst i Sverige. Ni kan ge er sjutton på att på Hennes & Mauritz jobbar kvinnorna deltid, och på Onoff jobbar grabbarna heltid. Så ser det ut i Sverige i dag. Det är där problematiken finns.

Det tror ni att ni åtgärdar genom att man försämrar a-kassevillkoren och trycker till människor längst ned i hierarkin ytterligare genom att de får sämre ersättningar. Då tror ni att man får ett bättre förslag.

Till sist ska jag säga någonting om beredningsprocessen. Den är under all kritik. Det finns kutym i svensk statsförvaltning. Gör man stora förändringar har man en beredningsprocess där berörda parter genom remissomgångar får möjlighet att yttra sig och lägga sina synpunkter på förslaget.

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Man behöver inte gilla förslaget i sig. Där ska vi ha en politisk respekt för varandra. Men man måste visa respekt genom att de som ska ta hand om ett förslag också ska kunna verkställa det på ett vettigt sätt.

Interiörerna visar sig i de så kallade hearingarna, där man med knappt en veckas varsel skulle komma in med skriftliga förslag på ett komplicerat förändringssystem som kanske är det största i historien just på försäkringsområdet. Man hade en veckas möjlighet att komma med förslag, och nästa skulle lämnas en vecka senare.

Det fanns de som lämnade synpunkter och sade: Det här är svårt att genomföra. De får lite raljant från företrädarna från regeringen höra: Det klarar ni nog. Det fixar ni nog. Det ordnar sig. Jag är inte orolig, det kommer att fungera.

Det är dålig respekt för dem som företräder försäkringen och ska se till att se till att den fungerar. Fungerar den inte från det datum som det gäller är det inte försäkringsföreträdarna i sig som drabbas utan tredje-man. Det är de som ska ha försäkringen som kommer att drabbas. Där tycker jag att regeringen har ett stort ansvar att lyssna.

Jag anser att förslaget bör kastas i papperskorgen.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Gunnilla Carlsson i Hisings Backa, Kerstin Engle, Birgitta Eriksson, Agneta Gille, Margareta Israelsson, Leif Jakobsson, Peter Jonsson, Anders Karlsson, Kurt Kvarnström, Désirée Liljevall, Elisebeht Markström, Göran Persson i Simrishamn, Helene Petersson, Thomas Strand, Olle Thorell, Tone Tingsgård, Björn von Sydow, Lars Wegendal, Maria Öberg och Krister Örnfjäder (alla s).

Anf. 3 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman, åhörare och meddebattörer! Socialdemokraterna begärde denna debatt för att a-kassan är en viktig försäkring för många människor. Ja, det har Socialdemokraterna i dag helt rätt i. De har sett till att alldeles för många människor är beroende av a-kassa i stället för att kunna leva på sin egen lön. Vi i Allians för Sverige kom inte till något dukat bord precis. Socialdemokraterna hade glömt och gömt att över en miljon människor inte har något jobb att gå till.

Under de senaste tolv åren har klyftorna ökat, och de som står utanför arbetsmarknaden har kommit allt längre från riktiga jobb.

Sverige har nu i stället fått en regering som inte blundar för de problem som finns i vårt samhälle. Var femte svensk står utanför arbetsmarknaden och vågar inte ens längre drömma om att få ett jobb. Det är kränkande för var och en som inte får chansen. Men det är framför allt ett gigantiskt strukturellt samhällsproblem. Därför lovade vi och vann valet på en politik för flera jobb och flera människor i jobb. Riktiga jobb.

En del i jobbpaketet, en del i helheten för flera jobb, är förändringar i a-kassan.

Herr talman! Forskning visar på att arbetslöshetsnivåerna har betydelse för sysselsättningen. En nyligen gjord OECD-studie uppskattar att sänkning av a-kassan med 10 % leder till 1 % lägre arbetslöshet. Lika sant är att Socialdemokraternas höjning av taket år 2002 inte ledde till flera jobb.

Att förra regeringens politik i sin helhet var fel bekräftas när vi mitt i en högkonjunktur – när hjulen snurrar som aldrig förr – låter arbetsförmedlare slita med arbetsmarknadsåtgärder och friår i stället för att låta företagen ordna fram jobben och frigöra arbetsförmedlarnas resurser och kapacitet till att matcha rätt man eller kvinna till rätt jobb.

Det vi gör är att höja egenfinansieringen så att det blir mer som en försäkring. Vi sänker ersättningsnivåerna – men först efter 200 dagar. För dem som har barn dröjer det till efter 300 dagar. Då ska vi veta att genomsnittet i dag är 90 dagar innan man är tillbaka i arbete. Men vi sätter också en borte gräns. Efter 300 respektive 450 dagar för dem som har försörjningsansvar går det över i en jobb- och utvecklingsgaranti. Vi gör a-kassan till den omställningsförsäkring som det varit tänkt från början, i stället för att bli en permanent försörjning.

Men till skillnad från den förra regeringen tänker vi inte lämna dem i sticket som hamnat utanför arbetsmarknaden. Därför inför vi också en mängd förslag som ska öppna dörrarna och sänka trösklarna in till jobb, egenförsörjning och därmed också en ökad egenmakt över sitt eget liv.

Det är inte helt enkelt att vända på skutan. Men vi visste vad vi gav oss in på. Vi tror på våra idéer och presenterar nu en hel politik för flera jobb och flera i jobb. Inte plusjobb, som var en tillfällig lösning med skamligt låga löner och utan anställningstrygghet. Inte några åtgärder som förvarar och förlamar människor i flera år. Det är det, herr talman, som är skillnaden mellan den nya och den gamla regeringen. Vi ser de människor som står utanför, och vi öppnar möjligheter till riktiga jobb och ger också en framtidstro tillbaka.

Herr talman! De som har varit arbetslösa länge vet hur tufft det är, hur självförtroendet och självkänslan sjunker och hur meningslöst det kan kännas – och där står politiker bara och pratar och lovar, och inte blir det någon skillnad.

Jag har suttit här i riksdagen fyra år, och under de åren har jag hört mycket. Det är många fagra löften som aldrig blev verklighet, men också mycket som aldrig hördes – för var fanns Socialdemokraternas förslag för att ge de arbetslösa eller sjukskrivna en chans till jobb igen? Blev det flera som fick jobb efter datortekkursen? Fick de arbetslösa stöd och coachning på arbetsförmedlingen som ledde till riktiga jobb? Vågade småföretagen anställa med sjuklöneansvaret och höga arbetsgivaravgifter? Lönade det sig egentligen för kvinnor inom vård och omsorg att arbeta?

Svaret är nej. Socialdemokraterna såg inte ens problemet. Därför kunde man heller inte komma med några konkreta förslag.

Om nu bilden är att politiker bara pratar och pratar får vi i Allians för Sverige *äntligen* chansen att göra verkstad och förverkliga våra löften. Med våra förslag kommer många som har varit utanför arbetsmarknaden länge att komma längre fram i kön för att faktiskt bli anställda. De får chansen att komma tillbaka. De får komma tillbaka inte till ett tillfälligt påhittat jobb utan till ett riktigt jobb med avtalsenlig lön. Med de insatser som alliansregeringen gör kommer arbetsgivare att våga anställa – även i våra småföretag.

Vi inrättar nystartsjobb. Vi inför jobbvadrag. Vi höjer kvaliteten på arbetsmarknadsutbildningarna och vi inför en jobb- och utvecklingsga-

ranti där insatser sätts in som ska leda till arbete. Ingen ska lämnas utanför.

Herr talman! Alla ska med – så enkelt är det.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ulrika Carlsson i Skövde, Lars-Ivar Ericson och Fredrick Federley (alla c) samt Catharina Elmsäter-Svärd, Walburga Habsburg Douglas, Lars Hjalmered, Anna König Jerlmyr, Sven Yngve Persson, Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (alla m).

Anf. 4 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att det är naturligt att människor känner oro och fundersamhet över förändringar som berör den egna ekonomin. Men när a-kassan debatteras är inte alltid den bild av vad sänkningen av arbetslöshetsförsäkringen kommer att leda till helt nyanseerad.

Vi måste se helheten i förslaget och också titta på bakgrunden till det samma. I Sverige finns för många som inte har ett arbete att gå till. Alliansregeringen gör inte detta för att det är roligt, men en sänkning av arbetslöshetsförsäkringen minskar arbetslösheten enligt de undersökningar som har gjorts, bland annat den OECD-undersökning som Lars Calmfors hänvisar till i en DN-artikel den 6 november.

De pengar som frigörs vid a-kassesänkning ska användas för att komma till rätta med det som i dag får företagarna att knäa. Pengarna ska gå till att öka företagarnas möjligheter att anställa, bland annat genom att arbetsgivaravgifterna sänks, att arbetsgivarnas medfinansiering av sjukförsäkringen tas bort och företagets regelkrångel minskas. När det gäller höjningen av a-kasseavgiften är det också viktigt att säga att även efter höjningen blir det mer kvar i plånboken varje månad tack vare löneskattesänkningen som regeringen genomför.

Arbete är grunden för välbefindandet. Ju mer arbete som utförs i Sverige, desto mer resurser skapas för både privat konsumtion och offentligt finansierad välfärd.

Hur fungerar då arbetsmarknaden i Sverige efter tolv års socialdemokratiskt styre? Svaret är: Inte alls bra. Vi har haft massarbetslöshet, trots att vi samtidigt har högkonjunktur. När vi ser oss omkring i Europa upptäcker vi att ett tiotal länder har lägre öppen arbetslöshet än Sverige. Jämförelsen blir ännu mer oförmånlig för Sveriges del om man tar hänsyn till arbetsmarknadsprogram och olika typer av offentligt finansierad frånvaro från den reguljära arbetsmarknaden. En normal arbetsdag har mer än en miljon människor i arbetsför ålder inte förvärvat arbetat eller arbetat mindre än de skulle ha velat göra.

När det gäller a-kassan är det Folkpartiets övertygelse att arbetslöshetsförsäkringen ska vara en tillfällig ersättning, ingen permanent försörjning och inte heller ett första steg mot förtidspensionering, vilket det alltför ofta har varit för många människor i Sverige.

Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring som man får ta del av under den tid det tar att söka och få ett nytt arbete. Det är själva kärnan i vår politik på detta område. Därför vill alliansregeringen satsa pengar på sådant som kan göra det lättare för långtidsarbetslösa att få ett arbete. I första hand satsar vi på nystartsjobb.

Herr talman! Nystartsjobben ska öka företagens möjligheter att anställa. Reformen innebär att arbetsgivarna får en subvention som motsvarar arbetsgivaravgiften för personer som har varit utanför arbetsmarknaden i över ett år. För personer som är över 55 år är subventionen extra stor. Ungdomar i åldern 20–24 år ska omfattas av nystartsjobben redan vid sex månaders arbetslöshet. Detta är mycket viktigt för alla de unga som har svårt att komma in på arbetsmarknaden och som lever utsatt och med dåliga ersättningar. Många av dem har inte ens kvalificerat sig för a-kassan.

Sedan gör vi också hushållsnära tjänster billigare. Här kommer regeringen att återkomma med förslag om skattereduktion för privatpersoner vid köp av hushållstjänster. Detta öppnar upp dels möjligheten för företag som verkar inom denna bransch att växa och anställa fler, dels möjligheten för nya företag att starta. Det är ännu en åtgärd för att skapa flera jobb och flera företag.

Vad gör Socialdemokraterna? De säger nej till förändringar och fortsätter envist med att undvika att tala om den verkliga arbetslösheten. I praktiken tycks Socialdemokraterna ha givit upp och verkar acceptera det tvåtredjedelssamhälle som fruktansvärt nog börjar växa fram i Sverige. De som slås ut ska erbjudas passiva bidrag ända in i evigheten.

Folkpartiet och hela regeringen är helt emot denna negativa och för många så förödande syn på framtiden. Vi tänker vända utvecklingen. Vi tänker bryta med Socialdemokraternas och deras stödpartiers misslyckade arbetsmarknadspolitik, det vill säga den politik som har tvingat in så många människor i bidragsberoende. Alliansregeringen tänker därför satsa på åtgärder som leder till att flera ges möjligheter att få ett arbete och en lön att leva på. Vårt mål är att människor ska ha 100 % av en inkomst.

(Applåder)

I detta anförande instämde Tomas Tobé (m) och Lars-Ivar Ericson (c).

Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! En tidigare socialdemokratisk partiledare och statsminister, Olof Palme, har sagt följande: Om vi inte får bukt med arbetslösheten kommer tiotusentals människor i vårt land att förlora sitt egenvärde och sin stolthet och socialdemokratin kommer att förlora sin själ.

Det var en viktig förklaring till att socialdemokratin förlorade valet denna höst. På toppen av en högkonjunktur har man en öppen arbetslöshet, inklusive dem som är i åtgärder och beräknat enligt Eurostats och internationella kriterier, på över 10 % september månad. Över en miljon människor i yrkesaktiv ålder lever på sociala ersättningar, a-kassa, socialbidrag, förtidspensioneringar, sjukpenning och så vidare. I antal människor handlar det om en till en och en halv miljon som står utanför ordinarie arbetsmarknad. Detta är, som sagt, på toppen av en högkonjunktur.

I dag ska vi debattera arbetslöshetsförsäkringen. Vad är skälet till debatten? Är det beredningsprocessen? Det var huvudargumentet för att begära denna debatt. Eller är det frågor om tidpunkter och när detaljer i regelverket ska införas som fortfarande inte är klart? Vi har ännu inte propositionen på riksdagens bord. Eller är det principfrågan? Det är så

det framstår när man lyssnar på argumenten. Det handlar om två olika strategier. Det handlar om att fortsätta som förut. Det man inte har åstadkommit på tolv år från socialdemokratins sida har denna regering försökt att åstadkomma på tolv dagar. Det är högt tempo – det erkännes.

Det handlar helt enkelt om att försöka skapa en ny väg till arbete genom att göra det lättare och enklare att anställa, genom att angripa regelkrångel, förbättra riskkapitalförsörjning för småföretag, sänka skatterna för tjänstejobb, sänka skatterna för människor som står utanför arbetsmarknaden och göra det lättare för dem att komma in på arbetsmarknaden. Det handlar om att göra det lönsammare att gå från bidrag till arbete, från deltid till heltid, med hjälp av jobbvdrag men också de akasseregler som nu diskuteras. Det handlar också om att underlätta och förbättra lönebildningen.

På 70- och 80-talen diskuterades pomperipossaeffekten. Människor upplevde att de betalade mer i skatt än vad de fick i inkomster. Det var ofta människor som hade god ekonomi som drabbades av de marginaleffekterna. I dag är det människor med låga inkomster som drabbas av pomperipossaeffekterna. Där handlar strategin om att minska effekterna. Det handlar om att få en bättre matchning, mer fokusering på matchning, på kontakter med näringslivet från arbetsförmedlingens sida och att få ut människor i arbete. Det handlar om att göra detta under statsfinansiellt ansvarsfulla former, vilket också kräver finansiering av offensiva insatser. Det kommer också självklart att innebära en del smärtsamma beslut. Det är kombinationen av detta paket av åtgärder som ger effekt. Det visar forskning och erfarenheter från andra länder. Det vet också alla som sätter sig in i frågorna.

Nu sker självklart omläggningen under ett högt tempo. Det är inte enbart positivt.

Vi hade ett val i september månad. Vi har en regering som tillträdde i oktober månad. Och vi skulle lägga fram en budget inom 1–2 veckor från att det inträffade. Det är klart att det skulle vara bättre att ha mer tid på sig. Det här innebär också att vi får använda en del okonventionella metoder. Allt kan inte gå till Lagrådet innan det läggs fram för riksdagen, utan riksdagen själv får skicka till Lagrådet, och det har också gjorts. Jag sitter själv som ordförande i finansutskottet, och vi har ett intensivt arbete med att så mycket vi bara kan försöka tillgodose Lagrådets synpunkter och andra remissinstanser. Och vi fullföljer ett beredningsarbete som i normalfallet självklart hade skett på Regeringskansliet.

Men detta beror ju på att vi har en situation där det är oerhört kort om tid mellan val och det att budgeten ska läggas fram för riksdagen och beslut ska fattas. Och det beror på den omläggning av budgetlagen som vi gjorde för ett antal år sedan i riksdagen. Vi från den borgerliga sidan varnade för tokeffekter som skulle uppstå vid just regeringsskifte. Socialdemokraterna har varit envisa med att val alltid måste ligga i september. Man kan faktiskt diskutera att ha valdagen på en annan tidpunkt.

Vi sitter i en situation som gör det knepigt. Det ska vi erkänna, och vi får ha en ödmjukhet inför detta. Men alternativet till att försöka åstadkomma detta nu är ju att man tappar ett helt år därför att många av de här förslagen måste inträda den 1 januari för att få helårseffekt. Så är det med många skatteförslag, exempelvis.

Sven-Erik Österberg talar om krokodiler. Och det luktar ju lite krokodiltårar om Sven-Erik Österberg när han talar om att det här är en sådan felaktig beredningsprocess. Vi kan hänvisa till åtminstone tre fall som jag har på mitt bord, ett från 1996 om nedsättning av socialavgifter, ett från 1998 om en skattereduktion för förvärvsinkomster och ett från 2005 om ett slopande av arvs- och gåvoskatten. Där var beredningsprocessen sämre än den som den här regeringen har haft på den här korta tiden. Lagrådet kritiserade mycket kraftigt den dåvarande socialdemokratiska regeringen för beredningsprocessen. Då var det inga större problem, tydligen. Men nu blir Lagrådets kritik när det gäller att beredningsprocessen borde ha varit längre den stora frågan.

Jag hade också önskat att beredningsprocessen hade varit längre. Jag hade också önskat att man kunde ge längre remisstider. Men under rådande omständigheter vill jag påstå att vi i allt väsentligt tillgodoser de synpunkter som kommer fram, och vi gör nu de här reformerna för att de ska få helårseffekt och för att vi också ska utnyttja det goda konjunkturläge som vi har. Det är ju i ett gott konjunkturläge som man också kan göra omställningar av system som ger långvariga effekter för att få människor i arbete. Detta är denna regerings strategi, och den strategin tror jag också är viktig att fullfölja för riksdagen.
(Applåder)

I detta anförande instämde Eva Johnsson, Irene Oskarsson och Désirée Pethrus Engström (alla kd), Catharina Elmsäter-Svärd, Lars Hjälmared, Betty Malmberg, Sven Yngve Persson, Maria Plass, Hans Rothenberg, Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (alla m) samt Lars-Ivar Ericson och Annie Johansson (båda c).

Anf. 6 JOSEFIN BRINK (v):

Herr talman! Utanför den här kammaren växer nu vreden och desperationen hos landets löntagare inför regeringens förslag om försämringar i arbetslöshetsförsäkringen. Allra mest oroliga och frustrerade är de arbetslösa som undrar hur det ska gå för dem när de nu riskerar att bli utförsäkrade eller få kraftigt sänkt ersättning samtidigt som de arbetsmarknadspolitiska programmen skärs ned brutalt.

Det här är ju det mest direkta och akuta problemet med regeringens förslag, att flera människor kommer att hamna i utanförskap, att flera kommer att tvingas leva på marginalen, att flera barn kommer att växa upp i fattigdom därför att föräldrarna saknar ett arbete.

Sven Otto Littorin försvarar sig i dag, liksom flera gånger tidigare, mot dessa fakta med att det inte är meningen att människor ska leva på de sänkta ersättningsnivåerna utan att flera ska ha hundra procent av en lön. Det är väl ingen som säger emot det, men för att det mantrat också ska bli verklighet måste man samtidigt leverera en politik som faktiskt leder till flera jobb, och det gör ju inte regeringen. Tvärtom förutspår regeringen själv i sin egen budgetproposition att den öppna arbetslösheten under nästa år kommer att stiga från tidigare beräknade 4,5 % till 5,8 %.

Sven Otto Littorin lyckas helt bortse från att dessa 5,8 % beräknade arbetslösa är människor av kött och blod. När de står hemma och steker

sin gröt och deras ungar måste tacka nej till klassresan kommer de nog att ha föga tröst av att det inte är meningen att de ska leva så.

Men omedelbar fattigdom och ett ökat antal öppet arbetslösa är inte den enda förödande konsekvensen av regeringens förslag om a-kassan. På längre sikt kommer förslaget att leda till långtgående effekter på löner, arbetsvillkor och, i förlängningen, hela den svenska modellen. Det är ett skifte från solidarisk finansiering till vad regeringen vällustigt kallar försäkringsmässighet, som betyder att var och en i högre grad ska bära kostnaderna för sin egen statistiska risk att bli arbetslös. Den som tjänar minst och sitter minst säkert på jobbet får ta den största smällen. Den som är helt arbetslös ska visserligen slippa den höjda avgiften, men den som har jobbat så lite som en timme ska tvingas betala hela höjningen på upp till 7 000 kr per år. Och, som redan har sagts, de flesta av dem som är deltidsarbetslösa är lågavlönade kvinnor.

Det är ett djupt ojämlikt förslag. Och den som redan är lågavlönad har ju ytterligare anledning att oroa sig för regeringens förslag, eftersom sambandet mellan ersättningen från a-kassan och de lägsta lönerna på arbetsmarknaden är väl känt. En sänkt ersättning i a-kassan kommer att sätta press nedåt på de lägsta lönerna. Den som har haft en lön på 15 000 kr i månaden får med regeringens förslag efter 300 dagars arbetslöshet en ersättning på 9 750 kr och måste då tacka ja till ett anvisat jobb med en heltidslön på drygt 8 000 kr i månaden.

Skräcken för att hamna i en sådan nedåtgående spiral kommer givetvis att ändra människors beteende. De svenska löntagarna har hittills bejakat strukturomvandling eftersom arbetslöshetsförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken har stått som garantier för ekonomisk trygghet och möjligheter till omskolning till nya arbetsuppgifter. När regeringen nu vill rycka undan dessa garantier i ett slag bäddar man för ett ökat motstånd till omställning på arbetsmarknaden, och utvecklingen riskerar att stagnera. Hade en sådan politik bedrivits i Sverige under 1900-talet hade vi i dag subventionerat kottplockning och gengasaggregat i stället för att göra stora exportvinster på avancerad telekomteknologi.

Man skulle vilja tro att regeringen har förbisett alla de förödande konsekvenserna av sitt förslag och att de nu, när kritiken växer från alla håll, skulle säga: Okej, vi tar ett steg tillbaka och funderar lite på det här. Men Sven Otto Littorin är orubblig. Vi har tänkt klart, säger han, och det var det här vi gick till val på.

Jag är rädd att han faktiskt menar det, för jag tror faktiskt inte att högeralliansen vill ha ett samhälle där vi ökar vårt gemensamma välbefinnande genom utveckling och solidarisk omfördelning. Framtidens jobb i högers Sverige ska inte tillfredsställa behoven av ny miljöteknik, bra och billiga bostäder eller bättre vård, omsorg och utbildning. De nya jobben ska i stället tillfredsställa behoven hos en liten elit som vill kunna köpa sig bekvämlighet för en billig penning.

Skatter ska i det borgerliga Sverige inte längre finansiera generella trygghetsförsäkringar. Skatter ska finansiera hemmafruar och städning och barnpassning i rika människors hem. Där kommer ju de sänkta ersättningsnivåerna, den ökade försäkringsmässigheten och de färre möjligheterna till omskolning och utbildning in i sitt rätta sammanhang. Valet för vanligt folk ska tydligen stå mellan att steka gröt i sitt eget hem eller att steka sparvar i någon annans.

Moderaterna måste nu välja att antingen lägga av med skämtet om det nya arbetarpartiet, eller så får man kasta det här förslaget i soporna. (Applåder)

I detta anförande instämde Rossana Dinamarca och Egon Frid (v) samt Patrik Björck (s).

Anf. 7 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Annika Qarlssoon sade: Det blir ingen skillnad när politiker bara pratar. Jag tror att det är bevisat för de flesta nu att det blir skillnad. Frågan är: Var det denna skillnad som väljarna ville ha när de gick till val den 17 september? Jag tror inte det. Jag tror att man ville ha någonting helt annat.

Den högerledda regeringen har inlett med att plocka fram sina tolv år gamla oppositionspapper. Det är lätt att skriva sådana i opposition utan att ha exakta siffror på vad förändringarna innebär i verkligheten.

Uppenbarligen har den högerledda regeringen haft sin valrörelse utanför Rosenbad och riksdagen, inte ute i verkligheten, och det är det som är kritiken mot det här förslaget. Vilka effekter får det i verkligheten?

Vi hör många från alliansen prata om hur viktigt det är att studera, att vi måste ha ett livslångt lärande, att universiteten måste framåt och att vi måste ha flera högutbildade människor.

Ändå plockar nu regeringen bort en viktig del, nämligen studerandevillkoret i a-kassan. Det tas bort helt och hållet. Är det någon grupp i samhället som verkligen vill ut i arbetslivet, som är taggade och som är hungriga på att få börja jobba är det väl personer som har gått på universitet och högskola ett par år. De har jobbat in hundratals poäng och har framför allt hundratusentals kronor i lån som de nu vill betala tillbaka.

Studerandevillkoret är väldigt viktigt. År 2005 berörde det 38 000 personer. Vad kommer att hända med de personerna nu? Och är de här summorna så stora? Det handlar ju bara om 320 kr per dag. Det är ingen högskolestudent som vill leva på det en dag för mycket. Det tror absolut inte jag.

Frågan är vilka konsekvenser detta förslag nu kommer att ha för de här studenterna. Hur tänker alliansen förbättra deras möjligheter att verkligen få ett jobb direkt efter studierna? Det finns ingen sådan analys över huvud taget i regeringens förslag, och det är en stor brist.

Den andra bristen är givetvis genusperspektivet. Vad innebär det här förslaget för jämställdheten i Sverige? Jag trodde faktiskt att vi hade kommit ganska långt i jämställdhetsarbetet i Sverige och att alla partier, mer eller mindre, brukar titta på vad ett lagförslag man ska lägga fram innebär för jämställdheten. Där bedrog jag mig dock fullständigt. Det finns över huvud taget ingen analys av hur det här förslaget slår med avseende på kön. Det är dock helt uppenbart att kvinnor är mer utsatta och berörs mer än män av den förändring som ska genomföras. Det finns många faktorer i det men inte någon analys över huvud taget.

Den nya jämställdhetsministern rycker på axlarna och säger att detta har väl ingenting med a-kassan att göra. Jo, det har det visst! Det är verkligheten för hundratusentals kvinnor att veta vilken omställningsförsäkring som finns om deras arbete en dag försvinner. Det är en jänkla viktig försäkring och den måste vi ha!

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Denna analys väntar vi fortfarande på. Det är möjligt att vi snart får den i ett fyraminutersinlägg av Sven Otto Littorin, men jag betvivlar det faktiskt.

TCO har gått så långt att man har anmält, eller kommer att anmäla, det här till EU-kommissionen för brott mot likabehandlingsdirektivet. Det ska bli intressant att se hur de behandlar detta. Även om jag inte är någon större vän av EU-kommissionen kan jag för en gångs skull säga att det här var rätt intressant. Lagstiftningen finns ju, och frågan är om de gör en annan bedömning än regeringen. Det tror jag att de gör.

Det är egentligen dessa två stora frågor det gäller för Miljöpartiet: Hur slår detta mot studenter, och vad innebär det för jämställdheten?

Jag är personligen inte särskilt förvånad över att det kommer en förändring i a-kassan. Det har ni pratat om länge, så det är inga större nyheter. Men vad blir effekten av det? Det tror jag varken era egna väljare eller andra har förstått. Det kom ju en undersökning häromveckan som sa att till exempel Folkpartiets väljare inte ville ha de här förändringarna. Majoriteten var emot dem, vilket är ganska intressant.

Min avslutande fråga är vilka konsekvenser detta kommer att ha för kommunerna. Personer som inte får någon a-kassa måste kanske få socialbidrag i stället, och vem betalar socialbidragen? Det är inte staten utan kommunerna i stor utsträckning. Kommer de att få mer resurser från staten nu, eller är det kommunalskatterna som ska höjas med det här förslaget? Det är i så fall intressant. Det vore nog bra om alla som arbetar ute i kommuner och landsting fick veta vilka förändringar som ska ske.

När det slutligen gäller att alla som vill och kan ska jobba, Sven Otto Littorin, tror jag att alla partier kan skriva under på det.

Anf. 8 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag har i den här debatten liksom på andra håll fått höra att våra förslag till förändringar i arbetslöshetsförsäkringen skulle vara ett systemskifte i den svenska arbetsmarknadspolitiken. Så är det naturligtvis inte. Det stora systemskiftet i arbetsmarknadspolitiken stod Socialdemokraterna för den dagen man gav upp arbetslinjen.

Med var femte svensk i arbetsför ålder utanför måste vi göra vad vi kan för att få folk tillbaka i arbete. En politik för arbete innebär att flera kan ta del av en arbetsgemenskap – att känna hopp inför framtiden, att känna sig behövd och delaktig. Genom en arbetsinkomst, eller åtminstone ett hopp om en arbetsinkomst, kan man känna oberoende, trygghet och framtidstro.

Det är också genom att flera kommer i arbete som vi bidrar till tillväxt och ökad ekonomisk välfärd. Har man ett jobb betalar man också skatt som sedan kan finansiera vården, skolan, omsorgen och allt det andra vi vill ska fungera. Mer av samma medicin som ledde oss in i massarbetslösheten, en politik som accepterar utanförskapet och som så effektivt visat sig verkningslös i att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten, är fel väg att gå.

Den kritikpunkt som jag tidigare lovade att återkomma till och som handlar om att förslaget är tekniskt komplicerat att genomföra har jag respekt för. Men att systemet skulle braka ihop den 1 januari är naturligtvis inte sant. Noteras bör att a-kassorna först i februari kommer att kunna ha statistik över arbetslösheten inom respektive kassa, vilket i sin tur

innebär att inbetalningarna till staten kommer att ske först i mars. Det innebär ytterligare ett stort antal veckor för att ställa om systemen.

Herr talman! Nu pågår beredningsprocessen i Regeringskansliet. Vi har lyssnat på remissinstanserna och bearbetar remissvaren för att kunna lägga en helgjuten proposition på riksdagens bord på torsdag i nästa vecka. Vi väntar också på LAGRÅDETS granskning i de delar som avser finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen. Jag ser med tillförsikt fram emot den granskningen. Av dessa skäl kan jag inte vara alltför specifik när det gäller propositionens innehåll, men jag vill ändå på några punkter precisera mig.

En av kritikpunkterna i remissomgången har handlat om att kassorna upplevt att det har varit besvärligt att definiera det vi i remissunderlaget har kallat försörjningsansvar för att få ersättning till den högre nivån från dag 301 till dag 450. Vi kommer därför i propositionen att förtydliga detta: Sökande som dag 300 är förälder till barn under 18 år får ingen sänkning från 70 % till 65 % förrän efter 450 dagar. Detta förtydligande kommer förmodligen att avsevärt underlätta det omställningsarbete som kassorna står inför.

En bestämmelse kommer också att införas som syftar till att den som under en ersättningsperiod lyckats kvalificera sig för ny ersättningsperiod, till exempel genom ett tillfälligt arbete, inte ska missgynnas ekonomiskt. Det ska alltid löna sig att arbeta, även om det bara är för en kort period.

Herr talman! Av dem som nu så ihärdigt kritiserar regeringen för förslaget om förändrad arbetslöshetsförsäkring skulle jag i dag vilja veta tre saker:

1. Är ert recept mot massarbetslösheten detsamma i opposition som i regeringsställning? Om så, varför skulle den politik som ledde oss hit kunna lösa situationen?
2. Var är era åtgärder för att jobben ska komma?
3. Är det korrekt att ni vill höja taket i a-kassan? Om så, varför gör ni bedömningen att det är bättre att betala högre ersättningar till högavlönade som inte arbetar än att se till att de med de lägsta lönerna får mer att leva på genom sänkt inkomstskatt?

Herr talman! Regeringen har sedan valet presenterat konkret politik som fullföljer vad vi sade i Högfors och Bankeryd, som presenterades i vårens gemensamma ekonomisk-politiska motion och som återfanns i valmanifest och regeringsförklaring. Var är oppositionens politik, enskilt eller gemensamt, för att lösa de här problemen? Var är insikten och framtidstron?

Jag noterar att regeringens politik är den enda som sätter arbete främst.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jan R Andersson, Magdalena Andersson, Helena Bouveng, Jan Ericson, Lars Hjalmered, Margareta B Kjellin, Betty Malmberg, Sven Yngve Persson, Maria Plass, Hans Rothenberg, Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (alla m), Annie Johansson (c)

Prot. 2006/07:19

10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 9 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det var någon som frågade här – jag tror att det var Stefan Attefall – vad det är vi ska debattera egentligen. Det är arbetslöshetsförsäkringen. Många av inläggen här, inte minst från högeralliansens sida, har ju handlat om arbetslösheten. Det är den man har lyft fram. Vad jag och vi har valt debatt för är faktiskt för att diskutera försäkringen och konsekvenserna för dem som finns i försäkringen på det sätt som man har gjort.

Men om jag stannar ett ögonblick vid arbetslösheten i sig vill jag erinra de ledamöter som är med i arbetsmarknadsutskottet om att på ett av våra första sammanträden hade vi en genomgång av hur arbetslösheten och sysselsättningen ser ut i Sverige satt i ett internationellt perspektiv. Jag kommer mycket väl ihåg – det gör ni också om ni har handen på hjärtat – att Sverige tillsammans med Danmark och Island ligger i topp på listan hur man än vrider och vänder på den när det gäller sysselsättningen i sig. Att då påstå att den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken och sysselsättningspolitiken skulle leda till massarbetslöshet och utmärka sig i ett internationellt perspektiv är ju en stor lögn av ofantliga mått, skulle jag vilja säga, som man svänger sig med. Det är den lögnen som högerpakten har hållit vid liv under hela valrörelsen och tutat i svenska folket att utanförskapet är störst i Sverige i ett internationellt perspektiv när det är precis tvärtom som det förhåller sig i det läge som är.

Man kan diskutera hur stort utanförskapet är. Den 62-åriga kvinna som har jobbat 40 år i vården, har utslitna axlar och fått en förtidspension tror jag inte känner sig så fruktansvärt utanför det svenska samhället. Hon tycker att hon är ganska välförtjänt av att kunna ta det lite lugnare efter ett långt arbetsliv. Jag tror inte att hon går och trängtar och säger att hon känner sig fruktansvärt utanför. Jag tror att man måste dela upp utanförskapet på många sätt. Däremot ska alla som vill och kan arbeta ha jobb. Det tycker jag att vi kan vara fullständigt överens om.

Varför är Sven Otto Littorin så ståndaktig och inte ger vika? Naturligtvis av det skälet att hans partikollega Borg har sett till att han ska leverera in de här pengarna så att de kan gå till sänkning av fastighets-skatten för dem som bor i Djursholm så tomten blir lite billigare, så att förmögenhetsskatten kan sänkas för samma personer också. Man vill inte städa hemma heller. Då ska de som har bidragit med de 18 miljarderna också bidra till städhjälp åt samma personer. Sven Otto Littorins partivän Borg märkte ju inte ens att någon städade mellan 1997 och 2003 hemma hos honom. Så upptagen är överklassen av att arbeta så att man inte ens märker det. Det är ju oroande i sig, måste jag säga.

Det här är ju inget annat än en gigantisk överföring av resurser från de svaga i samhället till de välbeställda. Och genusperspektivet som har diskuterats! Annika Qarlsso, hur många gånger har du inte stått i denna kammare och oroat dig över kvinnors situation! Helt plötsligt tycker du att det inte är några problem alls med att kvinnorna är de mest utsatta i det här systemet. Det vore väl okej om de fick heltidsjobben. Vad de får är en försämrade ersättning och försämrade möjligheter att få ett arbets-

villkor om de sitter fast i ett deltidsarbete. Det är ju faktiskt det som levereras. Och din partivän Maud Olofsson som ständigt har talat om kvinnors situation! Det första hon säger på Näringsdepartementet om det hon vill göra där är att införa bonusar för generaldirektörer och vd:ar i statliga bolag. Vart tog genusperspektivet vägen när ni kom in i verkstan? Det försvann totalt helt plötsligt.

(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Gunnilla Carlsson i Hisings Backa, Kerstin Engle, Agneta Gille, Margareta Israelsson, Leif Jakobsson, Peter Jonsson, Kurt Kvarnström, Désirée Liljevall, Sylvia Lindgren, Ronny Olander, Göran Persson i Simrishamn, Helene Petersson, Eva Sonidsson, Thomas Strand, Olle Thorell, Tone Tingsgård, Björn von Sydow, Lars Wegendal, Maria Öberg och Krister Örnfjäder (alla s).

Anf. 10 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! Jag börjar med att säga till Ulf Holm: Som man frågar får man svar. Det brukar vara så. Om du hade frågat samma personer om de tycker att det är bra att vi sänker skatten och ser till att vi får mer pengar över också för att kunna finansiera det här tror jag att du fått ett annat svar.

Lurat de arbetslösa – Sven-Erik Österberg står här och säger att vi skulle ha lurat de arbetslösa. Jag hoppas att alla arbetslösa hörde det. Han har inte ens sett att ni finns. Har vi lurat dem att de är arbetslösa? Har de jobb egentligen, fast ingen vet om det?

Han fortsätter med att håna dem som arbetar. Det blir rätt tydligt att det finns vissa skillnader. När det gäller att låsa in kvinnorna återkommer jag till att det här handlar om ett helt paket. Självklart kan man plocka ut en liten del och säga att det kunde ha varit bättre.

Nu har vi haft sex minuter var i talartid och är inne på fyraminutersrundan. Vi har hört hur hemskt det ska bli. Då måste man utgå ifrån att det måste vara himla bra just nu. Det finns inga ödmjuka funderingar från den förra majoriteten över att saker och ting är som de är. Hur kunde de bli så här? Det finns ingen självvrannsakan eller insikt om att om man gör som man alltid har gjort blir resultatet detsamma. Om man vill ha ett annat resultat måste det till andra och nya saker. Jag återkommer till att man måste se till helheten. Att se till att det blir jobb handlar inte bara om en a-kasseavgift, utan det är en hel politik.

Jag ska komplettera vad det är för saker vi mer lägger till för att det ska hända saker på arbetsmarknaden så att vi kommer åt den strukturellt felaktiga arbetsmarknad som vi har just nu.

Vi inrättar nystartsjobb. Företag uppmuntras att anställa människor som varit utanför arbetsmarknaden en längre tid eller inte fått in en fot. Det handlar om långtidsarbetslösa, ungdomar, nyanlända invandrare som fått permanent uppehållstillstånd, människor som haft socialbidrag under en längre tid, de som har det svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden i dag. Arbetsgivare får en skatterabatt på arbetsgivaravgiften. Lön och pension påverkas självklart inte.

Vi inför ett jobbavdrag som gynnar dem med låga inkomster mest, till exempel kvinnor i offentlig sektor som kanske till och med jobbar deltid,

Prot. 2006/07:19

10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Sven-Erik. Det ska löna sig att arbeta, och vi börjar underifrån. Det handlar om de första 31 800 kronorna som du kan tjäna utan att börja betala skatt. De får mer kvar i plånboken efter skatt, även efter en höjd a-kasseavgift.

Kvaliteten i arbetsmarknadsutbildningarna ska höjas, och en jobbgaranti ska införas för ungdomar. En jobb- och utvecklingsgaranti tar vid efter a-kassan. Det handlar om en jobb- och utvecklingsgaranti där insatser som ska leda till arbete sätts in. Ingen ska lämnas utanför.

De små och medelstora företagen är nyckeln till flera jobb. Därför sänker vi skatten för dem och avskaffar arbetsgivarnas sjuklöneansvar. Då vågar även små företag anställa och anställa människor som av olika anledningar varit borta länge från arbetsmarknaden. Självklart ska man fortfarande få sin sjuklön, men man får den från försäkringskassan. Vi tar bort regler som stänger ute människor som inte springer snabbast eller hostar mest.

Som Centerkvinnornas förbundsordförande välkomnar jag dessutom satsningen på 100 miljoner för kvinnors företagande. Vi ska också återkomma med förenklade regler för företag och företagande. Det är så jobben skapas. Det är så vi får mer pengar till det gemensamma.

Vi har en hundra procentig inställning att alla ska ha lön. Alla ska ha hundra procent, och alla ska kunna bidra efter förmåga.
(Applåder)

I detta anförande instämde Jan R Andersson, Helena Bouveng, Jan Ericson, Lars Hjalmered, Betty Malmberg, Maria Plass och Hans Rothenberg (alla m), Ulrika Carlsson i Skövde och Annie Johansson (båda c), samt Eva Johnsson (kd).

Anf. 11 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Sven-Erik Österberg talade om hur bra det är i Sverige. Ja visst, ingen har väl sagt att vi i Sverige är sämst. Däremot har en miljon människor inte ett arbete att gå till. Då tycker jag att det är värt att vidta åtgärder.

Jag märker också att Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets företrädare undviker att tala om vilka åtgärder som de vill vidta för att skapa flera jobb. De talar mycket om att de är emot det som vi gör, men de talar väldigt lite om vad de själva vill göra för att dessa en miljon människor ska få ett arbete att gå till.

Sven-Erik Österberg tar upp de förtidspensionerade. Visst finns det äldre människor som är i behov av förtidspension. Men det är ett faktum att det är alltför många unga och medelålders människor som i dag blir förtidspensionerade. I många fall sker det dessutom mot deras vilja. Och det är ett allvarligt problem. Många av dem vill också tillbaka till ett arbete.

Josefin Brink säger att lönesänkningar skulle bli en effekt av vår a-kassereform. Men nationalekonomen Lars Calmfors skriver den 6 november följande i en artikel i Dagens Nyheter:

”När man bedömer effekten av regeringens politik på de anställdas inkomster, måste man ta hänsyn till att lägre a-kassa bara är en åtgärd av många. Lägre arbetsgivaravgifter för ungdomar och senare förmodligen också i vissa tjänstesektorer, liksom avdrag för hushållsnära tjänster,

kommer att verka i riktning mot högre löner. Jobbavdraget kan höja lönen efter skatt även om den skulle falla före skatt.”

Det är en viktig notering.

I artikeln noterar han också att våra åtgärder sammantaget kommer att ha positiva effekter på sysselsättningen. Och det är det som vår politik går ut på.

De åtgärder som vi vidtar, vidtar vi därför att vi är övertygade om att de ska ge arbete. Nystartsjobben är bra för att bryta med det långvariga beroendet av a-kassa som många tvingas in i.

Utvärderingar har visat att subventionerade anställningar är en bra väg till fasta jobb för personer som står relativt långt från arbetsmarknaden.

Den arbetslöse IT-konsulten Lars-Göran Larsson, 57 år, säger den 7 november i tidningen Stockholm City att han välkomnar förslaget om nystartsjobb. Det är en bra affär för företaget som anställer mig, säger han. Han har själv varit arbetslös i två år. Och han säger detta positiva om nystartsjobb som han hoppas ska ge honom en positiv möjlighet att få ett arbete.

Jag och alliansregeringen är övertygade om att nystartsjobben kommer att vara viktiga för dem som av någon anledning har förlorat sitt arbete och för de unga som i många fall knappt har etablerat sig på arbetsmarknaden. Just de unga löper en större risk att bli utslagna om inte arbetslösheten bryts snabbt. Därför är det så viktigt med dessa åtgärder som kan skapa snabba vägar in på arbetsmarknaden.

Herr talman! Integrationen är också en viktig nyckel till Sveriges utveckling. Över en miljon människor i Sverige är födda utomlands eller har en förälder som är det. Många av dem har rotat sig väl i Sverige och arbetar och lever på samma nivå som resten av befolkningen. Men en alltför stor del av invandrarna gör tyvärr inte det.

I vissa utsatta bostadsområden är utanförskapet stort och sysselsättningsgraden mycket låg. 1990 fanns det bara nio områden där sysselsättningen låg under 50 % för befolkningen i åldern 20–64 år. 2003 hade antalet sådana områden ökat till 103. För dem som bor där är en politik som ökar möjligheterna att få ett jobb livsavgörande. Och för många av dem som bor där och som står långt ifrån arbetsmarknaden i dag är åtgärder som nystartsjobb mycket viktigare. En bra arbetsmarknadspolitik är nämligen viktig också för att förbättra integrationspolitiken i Sverige. (Applåder)

Anf. 12 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Vi i den dåvarande oppositionen får tydligen mycket beröm här av Socialdemokraterna för att vi under valrörelsen lyckades måla en sådan bild att vi dolde all vår politik och att vi lyckades lura hela svenska folket att tro att arbetslösheten var hög. Det är tydligt att vi lyckades med ganska mycket i valrörelsen. Man kan undra var den berömda socialdemokratiska valmaskinen var någonstans och som inte lyckades slå hål på denna skickliga propagandakampanj. Eller också kanske det var så att människor kände igen sig i den beskrivning som vi gav i valrörelsen.

Sven-Erik Österberg påstår att arbetslösheten i Sverige med ett internationellt mått är låg. Men det beror alldeles på hur man räknar. Om man

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

räknar den verkliga arbetslösheten och jämför med hur de mäter i Europa är vi inte något föregångsland, vilket Sverige har varit förut. Tvärtom ligger vi ganska dåligt till. När vi i Sverige anger antalet sysselsatta räknar vi in alla sjukskrivna i den kolumnen. Och dessa har ökat enormt mycket under socialdemokratins tid vid makten.

Om man tittar på det verkliga utanförskapet är situationen inte den sämsta i hela världen – självklart inte. Men den är oerhört bekymmersam och särskilt i ett svenskt historiskt perspektiv. Det var detta som vi gick till val på att förändra.

Josefin Brink berättade vilket enormt moras som kommer att drabba vårt land om detta genomförs. Jag kände mig väldigt illa till mods själv över att behöva äta stekt gröt varje dag, särskilt med tanke på min uppfattning om gröt.

Men det är faktiskt inga dramatiska saker som vi talar om. Vi talar om att taket i a-kassan ska återgå till 2002 års nivå. Vi talar om att man efter nästan nio och en halv månads arbetslöshet åker ned på den nivå som gällde i slutet av 90-talet i Sverige. Det är det som vi talar om. Och vi gör detta för att få en bättre fungerande omställningsförsäkring i a-kassasystemet och för att också kunna finansiera offensiva satsningar på att skapa nya jobb, inte minst för de människor som står längst från arbetsmarknaden.

Sven Otto Littorin tog upp oppositionspolitiken och var alternativten finns. När man läste Socialdemokraternas budgetmotion var det ungefär som förväntan inför Kalle Anka på julafton. Det var precis detsamma som varje år. Ingenting har man lärt sig av valresultatet. Ingenting har man lärt sig av valnederlaget.

Vad är då alternativet till en politik som verkligen försöker sätta arbete i fokus?

Ulf Holm var bekymrad över att kommunerna kommer att få ta över ansvaret för en massa människor som behöver socialbidrag och liknande. Ja, regeringens opolitiska tjänstemän har skrivit och analyserat dessa saker. Människor utförsäkras faktiskt i Sverige varje år. Det har gjorts under socialdemokratins tid också. 2 % av dem får socialbidrag av kommunerna. Det är alltså ganska små tal. Det är ett bekymmer för de enskilda individerna. Men det är inte det som är det stora makroekonomiska problemet i sammanhanget.

Det som jag tyckte var mest bekymmersamt var när Sven-Erik Österberg i slutet av sitt anförande försökte utmåla en bild av människor med två heltidsarbeten som sliter för att få vardagen att gå ihop och klara barnomsorgen och som kanske måste anlita städhjälp. De blir stämplade som överklass och liknande.

Det är mycket möjligt att det finns en del rika människor som inte ser de människor som jobbar i deras hem runtom i Sverige. Men jag är övertygad om att det också finns åtskilliga personer i den här kammaren som inte ser alla som städar deras arbetsrum här i riksdagen. Och jag är förvånad över att den som städar alltid anses ha ett sämre och märkligare jobb än den som kommer hem och målar ens hus eller reparerar ens badrum. Det är hantverkare båda två, och båda två gör ett viktigt arbete. Båda dessa grupper förtjänar respekt, och det är inget fel att anlita hjälp av människor för att klara sin vardag. Tvärtom ska dessa ha bra ersättningar och bra villkor och mötas av respekt från alla.

I detta anförande instämde Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd) samt Jan R. Andersson, Helena Bouveng, Jan Ericson, Lars Hjalmered, Betty Malmberg, Maria Plass, Hans Rothenberg och Marie Weibull Kornias (alla m).

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 13 JOSEFIN BRINK (v):

Herr talman! Som svar på frågan vad oppositionen vill göra kan jag svara för Vänsterpartiets del. Jag kan tipsa Sven Otto Littorin och de andra i alliansen om att läsa vår budgetmotion. Där finns 40 000 finansierade jobb i välfärdssektorn redan 2007. Där finns en satsning över fyra år på 10 miljarder för att höja kvinnors löner i den offentliga sektorn. Där finns en kvalitetsförbättrad och oförminskad arbetsmarknadspolitik. Och där finns det utrymme för höjda tak i a-kassan så att flera omfattas av en försäkring som verkligen ger täckning.

Vi i Vänsterpartiet ser nämligen att det går att skapa en politik för full sysselsättning genom att stärka välfärden och öka jämställdheten i stället för att öka orättvisorna.

Jag skulle vilja uppehålla mig lite grann vid Sven Otto Littorins framhårdande i Orwells nyspråk när det gäller begreppet arbetslinjen. Arbetslinjen betyder att arbetslösa i stället för låga kontantstöd erbjuds en ersättning från en gemensam försäkring i utbyte mot att man söker jobb och deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Själva syftet med det är att den som är arbetslös inte ska försättas i en desperat situation och tvingas acceptera första bästa jobb till vilken lön och vilka villkor som helst. Arbetslinjen är en strategi mot lönedumpning, för utvecklingsmöjligheter både för den enskilde och för samhällsekonomin.

Regeringens förslag om a-kassan och nedskärningarna i arbetsmarknadspolitiken försätter de arbetslösa, särskilt de som har varit arbetslösa länge, just i den desperata situation som arbetslinjen traditionellt sett har varit satt att motverka. Regeringens aviserade politik är inte en arbetslinje. Den är det största avsteget från arbetslinjen på decennier, och den kommer att leda just till lönedumpning.

Men om det nu är som ni i alliansen säger, att det inte alls är lönedumpning, försvagning av facket och stagnation i utvecklingen som ni är ute efter, varför vågar ni då inte lyssna på den kritik som nu väller in från de fackliga centrala organisationerna? Varför bryr ni er inte om den stora oron som alltfler löntagare och arbetslösa uttrycker? Varför lyssnar ni inte till Sveriges Kommuner och Landsting? Man har faktiskt uttryckt en oro för vad som ska hända med socialbidragsnivåerna när alltfler blir utförsäkrade eller hamnar under gränsen för rätt till socialbidrag?

Varför vill ni inte låta konsekvensanalysera ert förslag ur ett barnperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv? Ni erkänner ju till och med själva att det kommer att slå orättvist mot kvinnor och därmed öka skillnaderna mellan kvinnors och mäns ekonomiska situation i samhället.

Varför vågar regeringen inte åtminstone hejda sig ett ögonblick och låta en utredning ordentligt gå igenom och analysera konsekvenserna av förslaget? I stället hastar man igenom det, kastar det på riksdagens bord för att sedan se vad som händer. Är det möjligtvis så att regeringen är rädd för vad en sådan utredning skulle komma fram till och att man

skulle tvingas avslöja att man är beredd att ta konsekvenserna, eller att det kanske till och med är själva syftet med reformerna, och att det då skulle bli betydligt mer pinsamt att rösta igenom sitt dåliga förslag?

I detta anförande instämde Rossana Dinamarca och Egon Frid (båda v).

Anf. 14 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Jag fick tyvärr inget svar från arbetsmarknadsministern på mina två frågor, så jag får uppenbarligen repetera dem.

Den första frågan gällde studerandevillkoret: Varför ska du ta bort detta? Det ger en möjlighet till ersättning med grundbelopp i 90 dagar. Studenterna är en utsatt grupp redan i dag, framför allt ekonomiskt. Vi vill väl, i alla fall vi från Miljöpartiet, att flera ska studera och lära sig mer för att sedan komma ut på arbetsmarknaden. Varför ska du försvåra för denna grupp människor? 320 kr om dagen gör inte att en student lägger sig på soffan. Det tror jag absolut inte.

Min andra fråga gällde jämställdhetsanalysen. Du nämner inte denna med ett ord utan går i stället till frontalangrepp och frågar vad oppositionen vill göra. Det är retoriskt duktigt, men det ger inte svaret till halva Sveriges befolkning på frågan hur ni tänkte när ni tog fram förslaget. Hade ni över huvud taget någon jämställdhetsdiskussion? Varför har ni inte analyserat förslaget? Förslaget kommer att drabba kvinnor mer än män, och det är väldigt beklagligt.

Detta är de två stora huvudinvändningar som vi från Miljöpartiet har. I vår budgetmotion har vi sagt nej till alla förslag om a-kassan som alliansen levererar. Men det är framför allt genusperspektivet och studerandeperspektivet som är viktiga.

När det gäller genusperspektivet säger Annika Qarlssoon: Men vi har ju lagt in 100 miljoner till kvinnors företagande. Ja, det är fint – 100 miljoner. Samtidigt minskar man ersättningen från a-kassan med 8–10 miljarder. Se på proportionerna, Annika Qarlssoon! 100 miljoner till kvinnors företagande är jättebra. Men vad tusan hjälper det alla de tiotusentals kvinnor som nu får sänkta ersättningsnivåer och som kanske tvingas till socialbidrag? Det hjälper inte dem någonting, tyvärr.

Folkpartiet och andra partier här pratar lite om vad vi vill göra. Vi från Miljöpartiet vill inte göra dessa försämringar, absolut inte. Vi har lagt fram ett budgetförslag där vi har skrapat fram hur vi skapar nya arbetstillfällen i Sverige, framför allt satsningar på miljöteknik, aktiva miljöåtgärder som skapar arbetstillfällen i Sverige, som skapar jobb. Vi rör inte omställningsförsäkringarna, därför att den tryggheten måste man ha i bakgrunden om det skulle bli förändringar. Vi ser nu också att arbetslösheten sjunker mer och mer.

Slutligen säger Stefan Attefall att det inte är så stor skillnad i a-kassenivåerna, att de nu är tillbaka på de nivåer som var i slutet av 90-talet. Det låter ju inte så farligt. Men då kan du ju själv gå tillbaka och se vad du tjänade som riksdagsledamot 1998–1999 och jämföra med det arvode du får i dag. Det är en betydande skillnad. Det är nästan en fördubbling på de här åren, 50 % ökning. Då kan man inte säga att nivån i a-kassan inte är så farlig om man går tillbaka och jämför med nivån på 90-talet. Det är en väsentlig skillnad med tanke på de löneökningar som har

skett för de högst avlönade i Sverige. Då tycker jag att man faktiskt har råd att ge en ordentlig a-kasseersättning till dem som har lägst ersättningar i dag.

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 15 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Ulf Holm frågade mig om studerandevillkoret. Låt mig bara konstatera att vi tycker att a-kassan ska vara en försäkring som man kvalificerar sig till genom eget arbete.

När det gäller jämställdheten handlade en stor del av mitt inledningsanförande om det. I kombination med jobbavdraget blir det en politik som gynnar kvinnor mer än män. Det kan man möjligen ha synpunkter på.

Låt mig slå fast två saker. För det första föreslår vi inte förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen för att vi vill jäklas med folk utan för att vi är helt övertygade om att det är en viktig pusselbit i vårt totala jobbprogram. För det andra tror vi inte att folk är arbetslösa för att de vill vara det, för att de är lata eller något sådant – tvärtom. Folk vill återigen varken ha 80 %, 70 % eller 65 % i ersättning utan 100 % av en lön.

Jag ber att få citera professor Lars Calmfors i Dagens Nyheter i måndags. ”Självklart skulle det bästa vara om det gick att öka sysselsättningen kraftigt utan att minska förmånerna i arbetslöshetsförsäkringen. Men det är vad socialdemokratiska regeringar har försökt göra i ett drygt decennium utan att lyckas.”

Om man gör som man har gjort går det som det har gått. Så är det. Den socialdemokratiska vägen till full sysselsättning är prövad och funnen misslyckad. Var femte står utanför. Det duger inte. Det är ingenting som vi har tutat i väljarna. Det har väljarna kommit på alldeles själva.

Det är ett hån mot de arbetslösa att tro att mer av den politik som ledde till massarbetslösheten skulle vara bättre på att lösa problemet än den sorts politik som erfarenhetsmässigt har visat sig vara bättre på att få folk tillbaka i arbete.

För att återigen citera Lars Calmfors. Det är ”– – helt klart att åtgärderna” – det vill säga regeringens politik – ”sammantaget kommer att ha positiva sysselsättningseffekter”.

Vi gick till val på en politik för arbete. De förändringar i arbetslöshetsförsäkringen som kommer i regeringens proposition nästa torsdag är en viktig del i att återupprätta arbetslinjen och få flera i arbete. Vi sade före valet vad vi skulle göra, och nu gör vi det som vi har sagt.
(Applåder)

I detta anförande instämde Osama Ali Maher, Jan R Andersson, Helena Bouveng, Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Lars Hjalmered, Göran Montan, Sven Yngve Persson, Maria Plass, Hans Rothenberg, Elisabeth Svantesson, Tomas Tobé och Marie Weibull Kornias (alla m) samt Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd).

Anf. 16 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Varför lägger regeringen fram det här förslaget? Jag tycker att jag ser ett tydligt mönster när jag lyssnar på debatten.

Det var väl så här helt enkelt: Var kliade det mest på den moderata kroppen när man kom i regeringsställning? Det var på skattestället. Det var rena rama eksemet. Det här var något som skulle tillfredsställas.

Hur skulle det finansieras? Jo, naturligtvis genom dem där man kände den sämsta samhörigheten, genom dem som stod längst ifrån Moderaterna – de arbetslösa. På så sätt håvar man in i storleksordningen 13–18 miljarder, om nu Svenska Dagbladet har rätt.

Det är en gigantisk förflyttning av resurser från dem som har det sämst ställt till dem som faktiskt har det bäst. Jag tittar också på hela er budget och ser hur hela paketet fördelar sig. Vi ska ta det här i ett system. Tar vi de här decilgrupperna, delar in befolkningen i intervaller av 10 %, de som tjänar minst och de som tjänar mest, hamnar 25 % av det som ni släpper ut i samhället hos den decilgrupp som tjänar mest. Där hamnar pengarna. Ingenting hamnar egentligen hos dem som ligger längst ned.

Det påstås att halvtidsanställda genom jobbavdraget skulle få det bättre. Man förlorar ju skattereduktionen på sin fackföreningsavgift. Man får trafikförsäkring om man har bil – och det har de flesta kvinnor som inte råkar bo mitt i Stockholm, och det gör inte de flesta – och ska ta sig till jobbet. Och så får de ju bara en halvtids jobbavdrag också för att de jobbar halvtid. Det blir ju minus om man räknar ganska enkelt. Det är ju så det ser ut i hela den här delen.

Sedan säger man att det inte blir så många som kommer till socialbyrån. God morgon, Hans Backman! Du pratar om att det skulle existera en socialdemokratisk arbetsmarknadspolitik. Den är faktiskt borta. Läs DN i dag och titta vad som blir kvar av Ams och vilka resurser som finns. Åk ut i landet och besök arbetsförmedlingar. De har ingenting att fördela längre. De ska nå 90 000-nivån, och då finns det inget att fördela. Du får kalla handen när du kommer in. Du går ut i öppen arbetslöshet. Det är faktiskt det som händer just nu runtom i Sverige. Gör gärna ett studiebesök så får ni det bekräftat.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Gunnilla Carlsson i Hisings Backa, Kerstin Engle, Agneta Gille, Margareta Israelsson, Leif Jakobsson, Peter Jonsson, Kurt Kvarnström, Désirée Liljevall, Sylvia Lindgren, Elisebeht Markström, Ronny Olander, Göran Persson i Simrishamn, Helene Petersson, Eva Sonidsson, Thomas Strand, Olle Thorell, Tone Tingsgård, Maria Öberg och Krister Örnfräder (alla s).

Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! Under den socialdemokratiska regeringstiden blev de rika rikare och de fattiga fattigare. Det visar en mängd undersökningar. Arbetslösheten har varit och är fortfarande hög, trots högkonjunktur. Det är många människor som har förtidspensionerats under de senaste åren och nu lever på väldigt låga ersättningar. Inget har gjorts för att hjälpa de här människorna tillbaka till arbetslivet.

För att komma till rätta med en arbetsmarknad som inte fungerar, där var femte svensk står utanför och inte kommer in hur hårt de än knackar på porten, behövs många olika delar. Jag har i mina inlägg försökt visa på bredden av våra förslag och djupet av vår vilja. Jag vill se ett Sverige där de som kan och vill arbeta ska få göra det, ett Sverige där människor

har riktiga jobb att gå till, ett Sverige där de som trots allt är arbetslösa ska få rätt stöd och insatser tidigt under sin tid utan jobb och att de så snart det bara går ska ha ett nytt jobb att gå till.

Jag vill ha ett Sverige där företagen blir flera och växer och där företagen vågar anställa, ett Sverige där människor har mer makt och staten och vi politiker mindre makt, ett Sverige där man kan leva på sin egen lön, där ingen göms eller glöms i statistik eller åtgärder som inte leder till jobb, där alla ingår i en arbetsgemenskap. A-kassan ska inte vara den viktigaste försäkringen eller inkomsten för människor. Det ska vara ett riktigt jobb med en bra lön. Med vår politik kan det faktiskt bli verklighet.

Herr talman! Ni som har varit här och lyssnat i dag! Låt mig få stryka under att vi inte tänker sparka på dem som Socialdemokraterna slog undan benen för. Vi ska se till att hjälpa dem upp på fötter igen.

(Applåder)

I detta anförande instämde Osama Ali Maher, Maria Plass och Tomas Tobé (alla m) samt Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd).

Anf. 18 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! God morgon, Sven-Erik Österberg! Själv har jag varit vaken ett tag.

När det gäller Ams och arbetsförmedlingarna har vi i vår budgetproposition, regeringens budgetproposition, förslag om att utveckla Ams så att man bättre kan matcha de arbetssökande in i arbete. Det är de tankarna vi har för Ams.

När det gäller Ulf Holm och jobben inom miljöteknikföretag vill jag säga att de företagen ju också har fördel av de åtgärder vi vidtar för att förbättra villkoren för företagandet. Det är en god sak som vi säkert tillsammans kan utveckla på ett bra sätt.

Annars tycker jag att dagens debatt visar att det finns en tydlig skiljelinje i politiken, att vi borgerliga i alliansregeringen satsar hårt på att skapa jobb. Tyvärr visar anförandena från inte minst Socialdemokraterna att man vill fortsätta administrera en misslyckad arbetsmarknadspolitik, som har misslyckats i tolv år. Man säger nej till förändringar. Det innebär att det tvåtredjedelssamhälle som börjar växa fram fortsätter växa fram. Men det tänker vi inte gå med på.

Vi i Folkpartiet har inte givit upp, och inte heller alliansregeringen, där vi ingår. Vi tror på framtiden. Vi tror på möjligheten att skapa förutsättningar för flera jobb genom att vidta rätt åtgärder, åtgärder som förbättrar företagets villkor för att anställa och möjligheten att växa, åtgärder som förbättrar varje enskild individs möjlighet att få en bra utbildning, så att man kan få rätt kompetens till de lediga jobb som finns. Med regeringens politik kan a-kassan bli just den omställningsförsäkring den är avsedd att vara, en omställningsförsäkring man behöver under den tid det tar att söka ett nytt jobb med hundraprocentig lön.

Jag vill återigen citera Lars Calmfors. Det är ett citat som använts tidigare men som är väldigt talande och som jag inte förstår varför inte Socialdemokraterna och deras stödpartier kan acceptera: ”Självklart”, säger Calmfors i sin DN-artikel i måndags, ”skulle det bästa vara om det

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

gick att öka sysselsättningen kraftigt utan att minska förmånerna i arbetslöshetsförsäkringen. Men det är vad socialdemokratiska regeringar försökt göra i ett drygt decennium utan att lyckas.”

Låt oss lägga om politiken så vi lyckas skapa arbete. Det är det som människorna är oroadade för. De vill ha arbete och har varit oroliga i tolv år. Nu ska vi stilla deras oro.

(Applåder)

I detta anförande instämde Osama Ali Maher, Jan R Andersson, Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Betty Malmberg, Sven Yngve Persson, Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (alla m) samt Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd).

Anf. 19 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Får jag först be ledamöterna att avstå från alla instämmanden. Då kanske vi kan avsluta den här debatten.

Det talas om genusperspektivet här. Det är klart att en viktig del i den politik som den här regeringen har är att vi ska göra det mycket mer möjligt och lönsamt för vanliga människor, särskilt dem med låga inkomster, att gå från bidrag till arbete, från deltid till heltid, att ta ett jobb som kanske ger lite mer lön och utbilda sig lite mer. Det är många kvinnor som är i det läget att detta inte är lönsamt. Det finns ett klart genusperspektiv i detta.

En annan sak man kan titta på är: Vem är det som har den högsta andelen av exempelvis sjukpenning, som drabbas mest av sjukskrivningar? Jo, det är kvinnor. 61 % av beloppen tas ut av kvinnor. Och det har ökat sedan 1999, under Ulf Holms medverkan i regeringsarbete och förhandlingar med regeringen.

Samma tendens har vi haft med förtidspensioneringar och sjuk- och aktivitetsersättningar, som det heter numera. Kvinnor låses i ökad grad in i den typen av situationer med långtidssjukskrivningar och förtidspensioneringar. Löneskillnaderna mellan män och kvinnor har inte förändrats till det bättre under de senaste åren, och det samtidigt som Miljöpartiet och Vänsterpartiet har suttit ihop med Socialdemokraterna och gjort upp om budget efter budget och pratat och pratat om detta. Nu har vi en politik som försöker förändra spelplanen, som försöker skapa en förändring i positiv riktning.

Jag nämnde att vi efter nio månader återgår till 70-procentsnivån. Det var det jag pratade om. Det gäller procent av inkomsterna, inte beloppen. Taket är belopp, och det var nere i 2002 års nivåer. Jag tycker också att det är viktigt att komma ihåg i den här debatten att med de förändringar som vi gör, med de ökade avgifter det blir till a-kassan och vissa andra saker, blir det ändå med jobbvdraget kraftiga förbättringar i privatekonomin för människor. En städare som tjänar 16 600 kr får, även om man tar hänsyn till alla avdragsbegränsningar och avgiftshöjningar som vi kommer att genomföra, 200, 300 och ända upp till 700–800 kronor mer i månaden att röra sig med. Det gäller för vanliga inkomsttagare; städare, förskollärare, metallarbetare, sjuksköterskor.

Vanliga löntagargrupper får en klar förbättring. Den 25 januari, när man får ut lön, kommer man att märka skillnaden och se vad den här skräckpropagandan egentligen står för. Då kommer man att upptäcka att

det faktiskt blir mer kvar i plånboken med den nya regeringens politik. Då tror jag också att mycket av den här debatten kommer att få sans och proportioner.

(Applåder)

I detta anförande instämde Osama Ali Maher, Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Göran Montan och Hans Wallmark (alla m) samt Eva Johnsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd).

Prot. 2006/07:19
10 november

*Särskild debatt
om arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 20 JOSEFIN BRINK (v):

Herr talman! Under den här debatten har alliansens företrädare inte för ett ögonblick låtsats om sin egen prognostiserade ökning av arbetslösheten till 5,8 %. Man pratar på om sina sänkta skatter och arbetsgivaravgifter som man påstår ska minska arbetslösheten, samtidigt som man själv säger att den kommer att öka.

Alliansens företrädare förhåller sig under hela den här debatten, precis som tidigare, fullständigt kallsinniga till den kritik, den oro och den ångest som förslaget om förändringar i a-kassan väcker och som växer för varje dag.

Herr talman! Demokrati handlar ju inte bara om att vinna och sedan tuta och köra. Det handlar faktiskt också om att föra en dialog med sina uppdragsgivare. Förslaget om a-kassan håller på att bli en rejäl PR-mässig katastrof för regeringen. Men det bekymrar nog få utanför själva kanslihuset.

Om förslaget genomförs trots den massiva kritiken blir det en katastrof för vanliga människors ekonomi och på sikt för hela den svenska välfärden. Det är ett bekymmer för betydligt flera.

Om regeringen framhärdar i sin ovilja att lyssna på kritik och lyssna på den oro som det här förslaget väcker lär a-kassereformen bli ett av de sakliga skäl för uppsägning som kommer att göra Sven Otto Littorin och hans kompisar arbetslösa, om inte förr så åtminstone i valet i september 2010. Det är bara synd att det ska behöva bli så dyrt för vanligt folk.

(Applåder)

I detta anförande instämde Rossana Dinamarca och Egon Frid (båda v).

Anf. 21 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Debatten är tydlig. Högeralliansen har inte lyckats analysera sina egna förslag utifrån flera aspekter. Man har haft så bråttom att lägga fram något för att visa på skillnad sedan man övertog makten. Jag kan förstå att man vill lägga fram förslag för att visa på skillnad, men det är viktigt att också ha analyserat vad förslagen innebär.

Stefan Attefall säger att under de år som Miljöpartiet hade samarbete med dåvarande s-regeringen kanske skillnaderna inte blev så mycket mindre när det gällde mäns och kvinnors löner. Det är möjligt att vi inte lyckades stå emot marknaden tillräckligt mycket. Men vi försökte göra det bättre. Ni försöker inte ens, utan ser medvetet till att kvinnor får det sämre. Det hävdar jag bestämt.

De som drabbas är de som har lägst inkomst. De som gynnas av en försämrad a-kassa är de som redan har höga inkomster, de som har för-

mögenhet och de som har villa i Stockholmsområdet eller i Lundaområdet – professorsstaden. Det är de som får sänkt fastighetsskatt. Det är inte vanliga människor.

När det gäller omställningsförsäkring menar jag att studerandevillkoret är just en omställningsförsäkring mellan studier och arbetslivet. Vi gjorde en uppgörelse, Miljöpartiet och de fyra borgerliga partierna, 2004 om att småföretagare skulle inkorporeras i försäkringssystemen för att de skulle ha ett skyddsnät.

Jag tror att det är bra. Men det gäller också att inte stänga dörren för studenterna. Det är också en utsatt grupp när det gäller att komma in i systemet och kunna få a-kassa. Det kan inte studerande; det har småföretagare också problem med. Nu stänger ni dörren. Jag beklagar verkligen att högeralliansen tar det steget.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 22 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Arbetsmarknadspolitik – varför behövs den? Vad är det för inriktning vi vill ha? I grunden handlar det om vilket Sverige vi vill ha. Vi lever i en globaliserad värld. Vi känner alltmer trycket utifrån. Konkurrenten gör att svenska företag och svenska löntagare måste kunna leva upp till de förväntningar som omgivningen ställer. Vi måste vara konkurrenskraftiga och kunna producera. Vi måste kunna leverera till ett pris som är gångbart på en världsmarknad så att det finns köpare av och intressenter till våra produkter.

Från socialdemokratiskt håll har vi tydligt slagit fast att vi inte kan och framför allt inte vill matcha globaliseringen genom att möta den med sänkta löner och försämrade villkor för våra medborgare. Vi ska ta oss an globaliseringen. Vi ska ta oss an utmaningen genom att se till att vi har hög kompetens och hög kvalitet så att vi kan möta detta med en kunskapsnivå som matchar omvärlden positivt. Därför är det så oerhört viktigt att arbetsmarknadspolitiken fungerar.

Allt blir ju glorifierat när man tittar bakåt, men det var nog en period på 50- och 60-talet när många som började ett jobb efter skolan var ganska säkra på att de skulle jobba där och ha sin trygghet tills de kom i pension. Det vittnar många om. Den situationen råder inte längre. Det är inte något som vi helt råder över genom inhemsk politik. Det beror mycket på globaliseringen och en omvärldsförändring där vi har öppna gränser – något annat alternativ finns ju inte.

Hur klarar vi då den här omställningen?

Det är nu jag kommer in på arbetsmarknadspolitiken i sig. När människor får sluta sitt arbete därför att företaget läggs ned eller man rationaliseras bort är det oerhört viktigt att det finns en effektiv arbetsmarknadspolitik som går in och överbryggar och ser till att man kan få utbildning och kompetenshöjning, att man kan få praktikplats att pröva på, att

man har ett studiesystem som går in och ser till att om man vill vidareutbilda sig på högskolenivå och skaffa sig ytterligare kompetens ska samhället vara med i processen och stötta detta.

Det är också viktigt – för att anknyta till den förra debatten – att vi också har en omställningsförsäkring, en arbetslöshetsförsäkring, som fungerar i skeendet mellan två jobb och som levererar en nivå så att det inte för den enskilde blir en katastrof när jobbet inte finns längre och man är arbetslös. Det är viktigt att man kan leva och behålla sin standard, att man kan behålla sitt hus och behålla de saker man har tills utbildningen ger effekt och man kommer ut i ett nytt arbete. Det är där den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitikerna har haft sitt skeende under många år.

Det sägs från många håll att det inte har fungerat. Det behövs något annat. Vad är alternativet? Vad har alliansen, den moderatledda regeringen, presterat i sin budgetproposition?

Man tar bort många av de åtgärder som finns. Man tar bort möjligheten för vuxna att studera, och man sänker åtgärderna i arbetsmarknadspolitikerna. Det innebär att det i praktiken inte finns något att leverera till den som i dag knackar på dörren och säger att man skulle vilja ha en åtgärd, en utbildning eller en insats. Tyvärr, säger arbetsförmedlingarna, det finns ingenting. Det är öppen arbetslöshet som återstår.

Det är väl bra om man tror att det här levererar nya jobb. Jag ser en fara med den förda politiken. Av internationell erfarenhet vet vi att en sänkning av ersättningsnivåerna leder till ett tryck på löner nedåt som gör att det uppstår låglönemarknader.

Det kan vara harmlöst om det handlar om någon som har slutat studier och får ett jobb med lite lägre lön under en period innan man går vidare i livet. Det kan tyckas är ganska harmlöst. Man kan ha åsikter om det också i sak. Tyvärr är det inte så det fungerar i dessa låglöneländer. Det är en kategori medborgare som fastnar i dessa låglönejobb och som blir kvar där, och så tappar man i konkurrenskraft.

Jag tror att det är oerhört viktigt för Sverige också i framtiden att konkurrera med kompetens och kunskap. Då måste vi ha en arbetsmarknadspolitik som brygger över mellan olika jobb, som ger utbildningsmöjligheter och kompetenshöjning, något som är så oerhört viktigt.

Danmark brukar nämnas som ett exempel. Jag var på Nordiska rådet i förra veckan där dessa frågor diskuteras mycket. Danmark brukar av den svenska borgerligheten nämnas som ett exempel på hur väl det har fungerat. Vad har man gjort i Danmark? Jo, man har gjort mycket. Mycket av det kan diskuteras. Men vad man framför allt har gjort är att behålla ersättningsnivåerna i ersättningssystemen därför att yngre människor och de som blir arbetslösa ska känna trygghet i skedet mellan två jobb. På så sätt får man också en flexibilitet på arbetsmarknaden där människor törs byta jobb och törs ta nya utmaningar. Det gagnar hela samhällsapparaten. Det håller vi på att missa i den svenska politik som just nu förs av den nuvarande regeringen.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Gunnilla Carlsson i Hisings Backa och Sylvia Lindgren (alla s).

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsköldhet*

Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Jobben var valets viktigaste fråga. Det kände vi under valrörelsen, och det har man kunnat se i analyserna nu efteråt. Alliansen, Centerpartiet och de övriga allianspartierna, som nu har bildat regering, vann valet på jobben. Ni förlorade valet på jobben. När Socialdemokraterna nu hamnat i opposition fortsätter de samma politik som de förlorade valet på.

Min fråga till Sven-Erik Österberg är: När kommer omprövningens tid?

Anf. 24 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det kan man alltid fråga sig. Ett politiskt parti måste alltid agera i den situation som finns.

Jag klistrar inte på mig att vi inte hade någon jobbpolitik. Senast i går fick vi en leverans på hur det faktiskt står till i konungariket Sverige när det gäller jobben. Vi har den lägsta arbetslöshet som vi haft under fyra år och en låg nivå om man ser i ett långt perspektiv, men inte tillräckligt låg.

Ingen ska inbilla mig att det är ett resultat av att man har lagt fram ett a-kasseförslag i riksdagen från den nya regeringen, utan det är naturligtvis ett resultat av den ekonomiska politik som har förts av den socialdemokratiska regeringen, med stöd och hjälp av Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det är den politiken som har gjort att vi är nere på den lägsta nivån.

Därför finns det ingen anledning i nuläget att omvärdera de frågorna. Vad som händer i framtiden och hur det blir kan jag inte svara på i dag. Ett parti måste alltid agera utifrån hur situationen ser ut och vad man bedömer är den bästa politiken för att nå de mål man har med sin politik.

Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Skillnaden är väl att den nya regeringen har fokus på full sysselsättning, och den gamla regeringen, som förlorade valet, hade fokus på öppen arbetslöshet.

Då är min fråga till Sven-Erik Österberg: Ser du ingen fara i att gömma människor i åtgärder i stället för att hjälpa dem till jobb?

Vi kunde läsa i Dagens Industri tidigare i veckan att det småföretagen ser som det största tillväxthindret är att de inte hittar kvalificerad arbetskraft. Då måste man forma arbetsmarknadspolitiken efter det, inte efter något eget politiskt mål.

Anf. 26 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Roger Tiefensee vill gömma människor i privata familjers hem. Det tycker han är bättre än att de får en praktik på ett företag eller ingår i en åtgärd där man får praktisera och skaffa sig erfarenhet. När vi införde plusjobben sade man från inte minst moderat håll, men från borgerligheten i sin helhet, att det var gardinjobb. Om man hjälpte pensionärer på ett pensionärshem att göra sådant som de inte klarade av själva därför att de var gamla var det gardinjobb. Gick man hem med en subventionerad tjänst och utförde tjänsten i någon av Tiefensees kompisars hem var det riktiga jobb.

Det är väl den synen vi har. Vi har fokus på att alla som kan och ska jobba också ska ha ett jobb. I den här regeringen har ni inte börjat med att visa var jobben finns, utan ni har börjat med att försämlra för dem som är arbetslösa. Ni är fortfarande svaret skyldiga var jobben kommer någonstans. Där har ni fortfarande inte kommit med någon leverans. Vi väntar på att få se vad det blir av det.

Anf. 27 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Herr talman! Jag har haft förmånen att få lyssna på den här debatten hela morgonen och hört Sven-Erik Österberg. Jag skulle vilja koppla på i den här diskussionen möjligheterna till arbete ur ett kvinnligt perspektiv men även ur integrations- och globaliseringsperspektiv, som Sven-Erik Österberg var inne på.

Det finns massor av kvinnor som jobbar hårt både hemma och i sitt arbete och har väldigt tufft att få livet att gå ihop. Så har de en insikt om att det finns massor av människor som har svårt att få in en fot på arbetsmarknaden och som i stället för att ha ett riktigt jobb utför ett svart arbete, till exempel i någons hem. Om vi skulle införa ett förslag med hushållsnära tjänster, som jag har förstått att Sven-Erik Österberg är väldigt negativ till, herr talman, skulle det kunna innebära för oerhört många en möjlighet att få ett jobb med en lön och en lägre skatt.

Min fråga till Sven-Erik Österberg är: Är hushållsnära tjänster ett dåligt jobb och en dålig möjlighet?

Anf. 28 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag ska först klargöra att den som städar i någon annans hem inte gör ett sämlre jobb än någon annan. Det är inte där problematiken ligger. Den som behöver hjälp med den uppgiften i sitt hem tycker jag inte heller behöver skämmas – det är inte det jag är ute efter. Men jag tycker att man ska vara beredd att betala vad det faktiskt kostar så att den som utför tjänsten också får en hygglig lön och har rätt till semester och sjukersättning. Jag tycker att det är fel när vissa tycker att de inte ska ha den rätten utan betalar svart därför att man vill ha pengarna för egen del. Då är man beredd att ändra lagstiftningen så att det ska bli vitt i stället. Är ni beredda att ändra lagstiftningen också för dem som snattar, så att det är tillåtet att snatta, därför att man inte följer lagen? Det är ungefär samma fråga som gäller i det sammanhanget.

Jag tycker att man ska hjälpa dem som inte kan städa. Där kan jag vara positiv till att man subventionerar den tjänsten för dem som inte kan. Men de som inte vill städa och vill ha hjälp tycker jag också ska betala vad det faktiskt kostar för att få den tjänsten. Där står jag i den här frågan.

Anf. 29 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att vi kan vara överens, jag och Sven-Erik Österberg, om att svart arbete inte är bra för någon. Samtidigt vet vi att det framför allt är familjer som har barn under sju år som, enligt vad svenska undersökningar tidigare visat, är i störst behov av att få de här subventionerade tjänsterna. De har också ett behov av att betala en lägre kostnad, för då skulle de verkligen köpa de här tjänsterna. I dag har de inte den möjligheten.

Likaså vet vi att den svarta sektorn inom den här branschen omsätter miljarder.

Därför är min fråga: Varför dela på det så att det bara omfattar dem som behöver? Varför inte låta hela den här sektorn bli en vit sektor? Då får alla vara med och får möjlighet att köpa de tjänsterna, både de som i dag har råd och framför allt de som i dag inte har råd. Det gäller barnfamiljer och äldre.

Anf. 30 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det där med äldre sade jag faktiskt att jag är för, de som inte kan städa av hälsoskäl. Det tycker jag att man kan ha en diskussion om.

Däremot är en stor del av de kvinnor som Catharina Elmsäter-Svärd ömmar för sådana som ändå inte kommer att ha råd att ha den hjälpen. Jobbar man i ett vårdyrke och har de löner som finns i ett vanligt LO-yrke finns det ingen möjlighet att eftersöka den tjänsten i dag.

Jag är inte så naiv att jag tror att den filippinskan som hade 2 000 i månaden och bodde i en källare i ett hus i Djursholm och jobbade i en familj får en vit lön om man inför en viss skattesubvention. Jag tror att hon fortfarande kommer att få en svart lön.

Det handlar om moral och om hur man ser på sin medmänniska och vad man tycker att den ska ha för rättigheter som utför jobb åt en. Det är på det planet det ligger, och jag tror att man når dit genom ändrade skatteregler på det sätt som moderatregeringen föreslår.

Anf. 31 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Sven-Erik Österberg och andra inom vänsterkartellen försöker gång på gång göra gällande att alliansens politik skulle leda till lönedumpning och till att Sverige blir ett låglöneland.

Att ett pris dumpas innebär ju att det sjunker väldigt kraftigt. Jag tycker att det är sorgligt att socialdemokrater använder skrämselfpropaganda i debatten och påstår att svenska löner skulle dumpas. Eller har Sven-Erik Österberg kanske ingen som helst tilltro till arbetsmarknadens parter? Har han ingen som helst tilltro till de kollektivavtal som en mycket stor del av den svenska arbetsmarknaden täcks av?

Anf. 32 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det finns hos borgerligheten en klar medvetenhet om att det a-kasseförslag som läggs fram – även om det inte har debatterats här i dag – leder till en stark försvagning av den ena sidan av arbetsmarknadens parter, dock inte arbetsgivarparten. Det blir utfallet när man gör en kostnad av a-kassan.

Man kan jämföra det med att den som i dag bor i en trea får betala en hyra som för en femma men får flytta in i en etta. Så kommer a-kasseförsäkringen att se ut enligt förslaget.

Om en undersköterska som tjänar 20 000 blir arbetslös kommer hon ned i en a-kasseersättning om 12 000. Det betyder att hon måste acceptera ett jobb som ligger strax över 11 000.

A-kassenivån har en stor betydelse för var lägstalönen hamnar. Ju mer man sänker a-kassenivån, desto lägre får man ned nivån på den lägstalön som människor måste acceptera att jobba för. Då etablerar man

en nivå för vad som är gångbart på arbetsmarknaden och som också är en vit lön. Det medför en lönedumpning. Så enkelt är sambandet.

Därför är ersättningsnivåerna oerhört viktiga också för att hålla uppe minimilönerna i samhällsapparaten, oavsett vad parterna säger.

Anf. 33 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Sven-Erik Österberg använder än en gång begreppet lönedumpning. Jag tror att det skulle vara nyttigt för dig att se helheten i alliansens politik.

På arbetsmarknaden finns det efterfrågan och utbud. Vi påverkar arbetsutbudet, men vi gör också mycket för att påverka efterfrågan på arbetskraft. Vi har en stark och tydlig politik för att företagen ska anställa flera. När företagen vill anställa flera och efterfrågan ökar har det motsatt effekt på lönerna. Då tenderar lönerna att stiga.

Man måste se helheten i de förslag som vi har. Det är oerhört väsentligt.

Jag vill också ge en kort kommentar till det Sven-Erik Österberg säger om att Ams nu inte kommer att ha något att fördela och att det inte finns några programplatser kvar. Det är ju inte sant! Men vi tycker att de inte ska ha lika mycket att fördela utan i stället ha arbeten att förmedla. Det är vår grundläggande inställning.

Anf. 34 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Hos Ams är man uppbunden med de åtgärder som pågår just nu och med de nya som kommer till finns det inget mer att fördela. Det är lätt att gå in och se på detta. Om man ska nå regeringens mål om 90 000 personer i åtgärder och det är 165 000 i år, så är man redan uppbunden inför nästa år. Då finns det ingenting att fördela. Därför är det just nu tvärstopp på arbetsförmedlingarna för att placera folk i åtgärder. Det är den situation som råder nu. Hur ni kommer att stöka och ställa i framtiden vet vi inte.

När det gäller lönenivåerna finns det ett samband med a-kassan, som jag säger. Det är också vetenskapligt belagt att a-kassan förflyttar lönenivåerna nedåt på det här sättet.

Det finns en övertro på att man kan mickla och mackla med åtgärder och skattesänkningar för företagen för att skapa efterfrågan på arbetskraft. Den grundläggande faktorn är den finansiella politik man för. Vad finns det för trovärdighet, vad finns det för substans i landet, vad kan man sälja för produkter? Det finns ingen företagare som anställer någon om det inte finns efterfrågan på tjänster eller produkter. I den här frågan har ni inte bekant färg än. Vi får se hur ni klarar den finansiella politiken. Det kommer att avgöra hur det blir med efterfrågan på arbetskraft.

Anf. 35 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Sven-Erik Österberg säger att han vill ha en omställningsförsäkring. Det är ju precis vad vi har! Vi har en omställningsförsäkring med 80-procentsnivån kvar i 200 dagar. Det motsvarar ungefär sju månader. I dag tar det ungefär fyra månader innan man får ett nytt jobb. Det är den tid som är standard. Alltså har vi en omställningsförsäkring som håller för majoriteten.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsköldhet*

Vad gäller nivåerna i a-kassan höjer vi inte taket för dem som är höginkomsttagare. Det innebär i princip att vi omfördelar från dem som är höginkomsttagare till dem som är låginkomsttagare. Genom jobbvdraget och annat gör vi att alla får mer kvar i plånboken. Det måste väl ändå vara detta som räknas?

Anf. 36 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det kan diskuteras huruvida alla får mer i plånboken. Om man ser till exemplet med den halvtidsarbetande kvinnan som får de pålagor som finns i budgeten kan man nog säga att det blir mindre kvar i plånboken för hennes del. Vi vet inte vad mer som kommer i regeringspolitiken på det här området.

Omställningsförsäkringen är viktig. Men när man sänker taket till 680 kr blir det mellan 150 000 och 200 000 personer som vid årsskiftet får en omedelbar sänkning av sin a-kasseersättning. Det kommer också att påverka deras efterfrågan i samhället. Detta drabbar egentligen inga höginkomsttagare. Vi vet vilka nivåer det handlar om och vad de här personerna tjänar. Det är inte vad vi betraktar som höginkomsttagare som detta handlar om, utan det är vanligt folk som får denna ersättning.

Alltfler kommer inte att få 80 % i ersättning när de blir arbetslösa. Det blir konsekvensen av att man sänker nivåerna och pressar ned lönerna på detta sätt.

Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Den sänkning Sven-Erik Österberg pratar om är en sänkning till den nivå som gällde för Socialdemokraterna i somras. Den är inte så dramatisk egentligen.

Det viktigaste måste vara att vi ser till att få fram nya jobb. Om vi gemensamt har den målsättningen kan vi kanske fokusera mer på det i stället för på a-kassenivåerna. Självklart ska man få tillräcklig ersättning så att man kan leva på en omställningsförsäkring. Men målsättningen måste ändå vara att folk ska få jobb.

Anf. 38 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! En liten rättelse: Nivån över 680 kr har faktiskt gällt några år. I valrörelsen diskuterade vi en ytterligare takhöjning så att flera av de arbetslösa skulle kunna få 80 %. Men detta har aldrig verkställts, även om det fanns med i vårt valprogram.

För övrigt är a-kassan sådan att detta innebär en press nedåt på lönerna, som jag har sagt tidigare. Det blir konsekvensen, och det drabbar de människor som är mest utsatta.

Om man i den moderatledda regeringen verkligen menade något med jobbpolitiken skulle man ha börjat med att peka ut var de nya jobben kommer och inte med att försämma för dem som är arbetslösa. Om man hade ett kvitto på att man gick från arbetslöshet till ett jobb skulle många känna sig lugnare. Men det har man ju inte. Där ska ni återkomma, säger ni. Ni blir svaret skyldiga. Och vilken finanspolitik ni kommer att driva – det är ju den som avgör hur efterfrågan på arbetskraft ser ut i framtiden – vet vi inte än.

Anf. 39 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Det är intressant att du, Sven-Erik Österberg, beskriver de senaste fyra åren med Socialdemokraterna vid rodret som en kompetenshöjning och som en period av effektiv arbetsmarknadspolitik. Visst kan jag hålla med dig om att Sverige är fantastiskt, men alla har inte fått chansen.

Jag som är ung möter mina jämnåriga som i dag står utanför arbetsmarknaden. Socialdemokraterna sade i regeringsställning att vi har en ganska låg ungdomsarbetslöshet. Samtidigt vet jag att det i dag enligt svensk officiell statistik finns 200 000 ungdomar som står fast i utanförskap: Menar Sven-Erik Österberg att ni i regeringsställning förde en effektiv arbetsmarknadspolitik? Har du någon som helst självkritik när det gäller den tid du själv satt i regeringen?

Anf. 40 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag har självkritik. Så länge det finns någon som vill ha jobb och inte får det har vi inte lyckats fullt ut. Sedan måste man värdera insatserna utifrån de förutsättningar som har rått.

Det är också trist att gå tillbaka till 1994, men alla vet hur det såg ut då och vilken massarbetslöshet som rådde i landet då. Då var det 500 000 förlorade jobb under den dåvarande borgerliga regeringen, under en väldigt kort period. Många satt hårt fast i arbetslöshet och hade svårt att komma ut i nya jobb.

Det allvarligaste är när ungdomar som har studerat och skaffat sig en akademisk utbildning inte kommer ut på arbetsmarknaden. Det sänder fel signaler i samhället. Därför är en av de viktigaste åtgärderna att se till att de får arbete. Det blir inte lättare för de studerande, som redan är presade sedan förut, när man tar bort studerandevillkoret och försämrar förutsättningarna för dem att studera. Jag tycker att det måste vara viktigt med signalen att det lönar sig att studera. Det är med kompetens och kvalitet som vi ska hävda oss i framtiden.

Anf. 41 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Nu är det 2006, och på fyra år har ungdomsarbetslösheten ökat med 30 %. Under den tiden satt du i regeringen. 30 % fler unga människor står i dag med båda fötterna fast cementerade i utanförskap.

Jag kan hålla med dig om att utbildning ska löna sig. Det ska löna sig att studera vidare. Trots det har vi i dag över 100 000 studenter eller högutbildade som lever i arbetslöshet.

Menar du att det är viktigare att upprätthålla det bidragssamhälle som ni har drivit, eller ska vi satsa på fler jobb för unga människor?

Anf. 42 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Vi ska naturligtvis satsa på fler jobb för unga människor, självklart, ja. Du kan i och för sig inte svara, men min motfråga blir ändå: Vilka fler ungdomar får jobb om man sänker a-kassan för dem som är arbetslösa? Jag kan inte se att någon mer ungdom får jobb för det. Det är ju där ni fortfarande är svaret skyldiga: Vad tänker ni göra för ungdomar för att de ska komma ut och få jobb? Vilka anställer ungdomar? Vad är åtgärderna där?

Det är den gåtan som måste lösas. Där kommer inte sänkta ersättningsnivåer att hjälpa någonting. Jag ser inte sambandet däremellan, utan det handlar om helt andra saker, som jag inte ska förlänga tiden med att ta upp nu.

Anf. 43 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag har en fråga vad gäller de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna, och det skulle vara intressant om Sven-Erik Österberg kunde utveckla detta. Eftersom Socialdemokraterna nu föreslår en omfattning och en utformning som liknar det vi tidigare har haft under tolv års tid, vad är det exakt som har varit så framgångsrikt i dessa arbetsmarknadspolitiska åtgärder?

Anf. 44 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag är helt övertygad om att med det paket och de subventioneringsnivåer ni har lagt kommer ni att vara betydligt mindre framgångsrika med era åtgärder. Med dem som står längst från arbetsmarknaden bildas omedelbart också ett kösystem. Vi vet att den som har lättast att få jobb är den som redan har ett jobb, och ju längre man är arbetslös, desto svårare är det att få jobb. Så fungerar marknaden – tyvärr, kunde man säga, men så är det.

Det betyder att subventioneringsgraden och stödet måste bli tyngre och större ju längre från arbetsmarknaden man är. Om man nöjer sig med en 25-procentig subventioneringsgrad, som ni har gjort, tror jag att många av dem som står längst från arbetsmarknaden aldrig kommer i fråga. Då tror jag att den kommer att fungera bättre om man tycker att det är alternativet till regeringens politik.

Vår politik har ändå gett möjligheter. Det är 20 000 plusjobb som är ute nu som stod allra längst från arbetsmarknaden. De gör ett ordentligt jobb ute i landets kommuner och landsting och i andra instanser just nu, och de hjälper till med att höja kvaliteten. Jag tycker att det är positivt, och det är en framgång för de människorna. Jag tror att många av dem kommer att gå vidare till andra jobb utanför de här åtgärdsdelarna under den period som de är inne, och det tycker jag är positivt.

Anf. 45 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Det var intressant att Sven-Erik Österberg inte riktigt kunde utveckla hur framgångsrik politiken har varit. Det är väl för att den kanske inte har varit särskilt framgångsrik.

Det var ändå intressant, herr talman, att Sven-Erik Österberg tog upp plusjobben och att man tycker att det är viktigt att ungdomar arbetar för löner som inte är avtalsenliga. Det skulle vara intressant om du kunde utveckla det.

Anf. 46 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Så fort jag hänvisar till statistik som även Tomas var med och såg i arbetsmarknadsutskottet, som visar att vi tillsammans med Danmark och Island är bland de länder som är mest framgångsrika, är jag bara självbelåten och okritisk. Men jag kan ju nämna det.

Även om vi inte är nöjda och jag kan vara självkritisk därför att inte fler har fått jobb kan vi se att vi i ett internationellt perspektiv har lyckats väl, och lika bra som andra länder i vår omgivning. Sätillvida kan jag säga att vår arbetsmarknadspolitik har fungerat minst lika bra som de flesta andra länders runtomkring oss.

Men vi vill mer, och då är jag tveksam till att alliansens, den moderatledda regeringens, politik kommer att skapa mer jobb med de åtgärder som man föreslår, eftersom de har en helt annan inriktning. Jag tror att de kommer att ge en betydligt sämre effekt.

Ni är svaret skyldiga på frågan var de så kallade riktiga jobben, som ni alltid vill framhäva, uppstår någonstans och till vilka villkor.

Anf. 47 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! När jag hör Sven-Erik Österberg berätta om de förträffliga åtgärder som finns i dag måste jag ta två exempel från valrörelsen.

Det ena exemplet var en kvinna som hade varit arbetslös i över elva år. Hon ville inget annat än få ett riktigt jobb. Det hon hade fått till hjälp var sju söka-jobb-kurser. Hon var inte riktigt nöjd med det.

Det andra exemplet var en nästan färdigutbildad historielärare. Han hade en termins utbildning kvar. Det han helst av allt ville var att få hjälp av arbetsförmedlingen att slutföra sina studier. Då hade han kunnat fylla en av de luckor som finns i gymnasiet som historielärare. Det fick han inte. Däremot fick han gå ett stort antal andra kurser som kostade massor av pengar och som han inte hade någon som helst nytta av – han ville bli historielärare.

Det är så här systemet har fungerat. Det finns exempel efter exempel på människor man har träffat i verkliga livet, och det är de människorna som ni har glömt bort.

Anf. 48 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det ska den moderatledda politiken nu råda bot på. Vad händer med den kvinna som har varit arbetslös i elva år? Ja, hon blir av med sin a-kassa nu. Det är det besked hon får. Vad händer med historieläraren som har en termin kvar? Kommer han att få hjälp med sin termin? Nej, när han kommer till arbetsförmedlingen säger man så här: Vi har inga resurser att ge över huvud taget nu, utan du får väl fixa det själv på något sätt. Det är det svar de får.

Var det detta de hade förväntat sig när du var ute och talade om att ”röstar du på oss kommer det att bli bättre”? Kan du möta dem nu och säga att ”nu blir det bättre för er”, att ”nu kommer du som varit arbetslös i elva år att få jobb”? Är det beskedet du ger när du nu kommer ut och möter dem? Och vilket besked får historieläraren av dig?

Anf. 49 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! Jag tror att kvinnan som hade gått sju söka-jobb-kurser har världens möjligheter att få ett av de nystartsjobb som vi satsar pengar på. Det är precis den målgruppen.

Vad gäller historieläraren har jag min lilla tanke om att arbetsförmedlingarna i stället för att vara så fyrkantiga som de är i dag ska kunna använda individuella lösningar, där man ser att en satsning eller en åtgärd kommer att leda till ett riktigt jobb.

Jag satt som facklig representant i arbetsförmedlingsnämnden i Här-ryda kommun under ett antal år i slutet på 90-talet, och då såg jag de cirkulär som regeringen och Ams skickade ut till arbetsförmedlingarna. Där stod det uttryckligen att det som arbetsförmedlingen skulle prioritera var att få in så många människor som möjligt i korta, billiga åtgärder för att snygga till statistiken. Det stod nästan ordagrant i cirkulären. Då insåg jag hur man använde den här myndigheten. Det är det vi vill ändra på.

Anf. 50 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Varför skulle kvinnan som varit arbetslös i elva år få ett nystartsjobb på något företag med en subventionsgrad på 25 % om hon inte har kunnat få det förut när man har subventionerat 75–80 %, om det var det som var problemet? Eller på vilket sätt skulle arbetsförmedlingen kunna agera på ett annat sätt nu än vad man har gjort tidigare? Det svaret tror jag inte håller.

Vad den här kvinnan kommer att känna av i första skedet – förhoppningsvis kommer hon ut på arbetsmarknaden; jag önskar inget hellre – är att hon får en försämrad standard genom det förslag ni har lagt i arbetslöshetsförsäkringen. Skulle hon dessutom få någon åtgärd kommer hennes a-kassedagar att räknas av, enligt det system man har föreslagit. Hon har inte så mycket mer positivt att vänta.

Men det skulle inte förvåna mig om hon har röstat på dig i valet, därför att hon trodde på dig och på att du skulle fixa det. Nu ska vi se om du klarar av det, om regeringen klarar av det. Ni är svaret skyldiga.

Anf. 51 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Under den allmänpolitiska debatten tänker jag prata om arbetsmarknadspolitik, men kanske inte så mycket om a-kassan, som i debatten tidigare i morse, utan framför allt om hur man skapar arbete. Det absolut viktigaste i arbetsmarknadspolitiken måste vara att skapa nya jobb.

Hur vill då vi från Miljöpartiet skapa dessa jobb? Jo, vi vill förena det med en mycket aktiv miljöpolitik. I våra förslag på hur vi ska ställa om till en bättre miljö och till andra energislag ska detta kunna vara en aktiv del för jobbpolitik i Sverige. Det är egentligen det viktigaste.

Vi ser i dag miljöhoten komma. Klimatförändringarna är på gång. Vi hade i arbetsmarknadsutskottet i går besök av en vice riksbankschef som inte riktigt förstod det här med klimatförändringar. Hon måste vara en av de få i Sverige som inte ser att någonting håller på att hända med klimatet. Då måste vi vidta aktiva åtgärder. Vi måste vidta aktiva åtgärder så att det skapas arbetstillfällen i Sverige. Jag tror att det är det absolut viktigaste.

Den svenska miljötekniken ökar ofantligt mycket, inte minst på grund av de satsningar som vi från Miljöpartiet under förra mandatperioden såg till blev verklighet. Det innebär att underlätta för miljö- och energiomställning, göra det billigare, och ge en morot men också ha en piska när det gäller att det inte ska vara tillåtet att släppa ut farliga ämnen eller använda energi som inte är bra för miljön. Därför hade man piska och morötter.

Tyvär kan vi inte se något av detta i den budgetproposition som den borgerliga regeringen nu har lagt fram. Där finns förvisso fina ord om att klimatförändringar håller på att ske och att vi borde skapa jobb, men inga konkreta förslag alls. Det fanns ett förslag om att man skulle få göra avdrag om man köper en miljövänlig bil, men det förslaget fanns inte ens med i budgetpropositionen. Det kommer väl inom fyra år kanske. Inte ens det enda förslag man hade lyckades man lägga fram. Det är den miljöpolitik alliansen har.

Jag och Miljöpartiet tror däremot mest på att satsa på att få bort till exempel oljeberoendet och i stället satsa på vår egen energi som vi har i Sverige. Det gäller bioenergi, etanol och vindkraft, som borde kunna ha en otrolig potential i Sverige, solenergi och solfångare – alla de nya moderna lösningar för energi som finns och som vi borde utveckla mera. Detta skapar arbetstillfällen i Sverige och vi får en bättre miljö. Det är politiken för framtiden. En aktiv miljöpolitik ger också arbete i Sverige, och det är den vägen vi borde gå.

Tyvär saknas mycket av detta i den borgerliga alliansens nya politik. Det beklagar jag och Miljöpartiet mycket.

Man måste också inse att inte alla människor kommer att ha ett jobb att gå till varje dag. Det kommer tillfällen, kortare eller tyvär ibland längre, då man hamnar i arbetslöshet. Det är det som den särskilda debatten vi hade tidigare i morse handlade om: Då måste man ha en bra akassa i botten som en bra grundplåt tills man har hittat ett nytt jobb, för att man inte ska ställas helt på bar backe.

Men vi vet också vilka signaler man kan se i Sverige. Vi har problem på många arbetsplatser med att folk blir utbrända. De klarar inte av tempot i arbetslivet. Det måste vi ha stor lyhördhet för. Vi måste också se till att analysera och gå vidare med detta. Tyvär saknar vi också på detta område förslag från den borgerliga alliansen.

Vi i Miljöpartiet kom på den utmärkta idén med friåret. Nu börjar en del moderater och folkpartister skruva på sig: inte friåret nu igen! Men friåret var en utmärkt politik. Den som av någon anledning var trött på sitt jobb eller behövde ett *break* i arbetslivet fick en möjlighet att i mellan tre och tolv månader också ta denna paus från arbetslivet. Samtidigt gav man möjlighet för en arbetslös person att komma in på det arbetet under motsvarande period.

Det var en jättebra politik. De som var trötta och utslitna, tyvär oftast offentliganställda kvinnor i 55-årsåldern som hade jobbat hårt inom sjukvården och äldreomsorgen, fick en paus, fick göra något annat. En del startade företag, en del tog bara en paus och en del pluggade – samtidigt som de som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa och invandrare, fick en chans att komma in och få ett jobb under en begränsad tid. I många fall hade de också möjlighet att få jobb senare. Det var en utmärkt politik.

Tyvär tar borgarna bort möjligheten till friår fullständigt och ignorerar det problem som många människor har med att få ihop livspusslet. Livspusslet måste man ha i beaktande hela tiden, och därför är det viktigt att ha en grön arbetsmarknadspolitik för framtiden.

Anf. 52 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Det är glädjande att Ulf Holm talar om miljöteknik och företagande. Det är någonting som ligger mig varmt om hjärtat och som också Centerpartiet och alliansen har fått förtroende av svenska folket att driva i regeringsställning. Miljö och företagande i kombination är en fantastisk framtidssektor, som också alliansen satsar på. Detta var också något som LRF lyfte fram i en rapport under sommaren, där man påpekade att det saknas regler i den svenska politiken på detta område. Det var då ni, tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, ledde landet.

Menar Ulf Holm med facit i hand att ni har gjort tillräckligt för att trycka på den socialdemokratiska regeringen för att få gynnsammare regler för företagare, men också gynnsammare regler för att driva företag på landsbygden och inom de gröna näringarna?

Anf. 53 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det är ju intressant att fråga och att göra en utvärdering av hur jag bedömde den förra mandatperioden.

Vad som är mer intressant är vilka förslag som ligger på bordet nu, med den nya regeringen. Självfallet skulle jag som miljöpartist ha velat gå mycket längre i det samarbete vi hade mellan s och v under den förra mandatperioden. Men vi tog faktiskt stegen med införandet av en grön skatteväxling som innebär att det ska bli dyrare att skita ned i naturen men billigare att arbeta och leva miljövänligt.

Men vart tog den gröna skatteväxlingen vägen? Det finns inga nya steg mot en ny skatteväxling i den nya alliansbudgeten, som presenterades för ett par veckor sedan? Vart tog de gröna förslagen vägen? Det var fint att du pratade om dem i valrörelsen, men vi vill se de konkreta förslagen. Centern har inte lyckats få fram något sådant konkret förslag alls i alliansen.

Anf. 54 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Till skillnad från dig, Ulf Holm, pratade jag inte om den gröna skatteväxlingen. Jag pratade om att skapa gynnsamma villkor för företagande på landsbygden, om gynnsamma villkor för att satsa och för att stimulera människor att satsa på en framtidsinriktad sektor, nämligen miljöteknik.

Vi läser tydligen budgetpropositionen med olika glasögon, och det är helt naturligt. Men det mest intressanta för mig är att ställa frågan: Vilka konkreta förslag tycker du med facit i hand att ni fick igenom under den socialdemokratiska tiden, då du faktiskt hade makt att påverka?

Anf. 55 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Den makten utnyttjade vi i Miljöpartiet till att se till att vi fick en grön skatteväxling som bland annat ledde till att vi fick en ökning av miljöbilarna. Försäljningen ökade med över 400 % på ett år. Man hade en morot – det blev billigare att vara miljövänlig. Vi fick trängelskatteförsöket i Stockholm. Vi hade ett förhöjt glesbygdsavdrag för glesbygden för att man hade förhöjda kostnader där på grund av klimatet, de långa avstånden etcetera. Samtidigt höjde vi bensinskatten med 16 öre på fyra år, vilket inte är särskilt mycket.

Detta är tillsammans en del av den gröna skatteväxlingen. Frågan är: Vart tog den vägen nu med en borgerlig allians? Vart tog Centern vägen? Vart tog Centerns enda förslag om ett avdrag för att köpa miljöbil vägen? Det finns inget sådant konkret förslag i denna budget.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 56 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Ulf Holm frågar hur vi ska skapa nya jobb. Han vill ställa om till nya energislag. Men frågan är: Hur många jobb är tanken att det ska komma inom miljösektorn? Är det en stor andel som Miljöpartiet tänker sig?

Arbetsmarknad och
jämsställldhet

Du säger att man inte klarar tempot i dag. När friåret kom sade Yvonne Ruwaida att det var bra för utslitna kvinnor att få vara hemma. Då tänker jag så här: Är det inte viktigare att vi får en politik som får livspusslet att gå ihop och där familjer får mer tid tillsammans än att kvinnan ska vara hemma ett år för att vila upp sig?

Anf. 57 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det är alltid svårt att ge en exakt siffra. Men vi har utvärderingar från till exempel de svenska miljötekniksförbunden, de som producerar etanol och så vidare. Man bygger nu tio nya etanolfabriker i Sverige, som ska producera och se till att vi klarar att hålla en bra etanolproduktion här. Det skapar naturligtvis arbetstillfällen, och det är mycket bättre än att vi importerar olja från ett annat land. Exakt hur många personer det rör sig om vågar jag inte stå här och säga, för då kommer jag säkert att få läsa ett inlägg från kd sedan om att jag lovade si och så många, och så blev det bara en sådan här summa. Det tänker jag alltså inte göra. Men det är helt uppenbart, och det tror jag att också Désirée inser, att sådana satsningar skapar jobb i Sverige – och det behöver vi.

Friåret var en chans och blev ett väldigt lyckat försök för att få ihop livspusslet. Det står vi från Miljöpartiet fast vid.

Anf. 58 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag vill verkligen säga det: Att skapa jobb inom energisektorn och miljöjobb eller vad vi nu ska kalla dem är ju någonting som vi som kristdemokrater naturligtvis ställer oss positiva till. Men frågan är som sagt var hur många jobb det här kan skapa. Är det så att vi med vår ingenjörskonst *här* kan styra upp exakt var jobben ska komma, eller ska vi ha en marknad som talar om var människor *kan* få jobb?

Den gröna skatteväxlingen var Ulf Holm också inne på. Det är ju en bra tanke, men hur många jobb skapade den gröna skatteväxlingen under förra mandatperioden?

Anf. 59 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det som saknas är de konkreta förslagen i denna politik. De konkreta förslag som fanns förra mandatperioden, 2002–2006, har ni ju sett. Ni har förvisso kritiserat dem väldigt mycket från miljösynpunkt. Vill du ha en ordentlig utvärdering så hänvisar jag till Miljöpartiets hemsida, mp.se, där det finns en rapport som heter *Gröna framgångar – sedan valet 2002*. Där kan du läsa exakt hur vi definierar de gröna framgångarna.

Det som är intressant nu, tycker jag, är att se varför dessa gröna framgångar inte har fått någon bäring alls i allianspolitiken, som säger att man ser att klimatförändringar kommer, som säger att vi ska jobba internationellt med dem och som säger att detta kan skapa arbetstillfällen. Bland annat LRF har lagt ut en rapport om gröna näringar som är en liten del som pekar åt samma håll som vi, till exempel mer etanolframställning i Sverige. Men det saknar ni fullständigt i er budgetproposition.

Anf. 60 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! Jag har några kommentarer om friåret. Problemet med det är att det är både orättvist och dyrt. En intressant bit i det här är att många av dem som har utnyttjat friåret har haft en ersättningsnivå som ligger under de a-kassenivåer som vi föreslår, och de har levt på detta i upp till ett år. Det är en intressant aspekt på det här, tycker jag.

Problemet är att friåret bara kan användas av människor som har vissa jobb, och det är staten som styr vilka människor som ska kunna få friår. För egen del hade det varit fullständigt omöjligt att utnyttja detta över huvud taget.

Frågan är: Varför kan inte människor själva få lägga undan pengar och avgöra om de vill ha ett friår, en frimånad eller en frivecka? Med vår politik kommer människor att kunna spara lite pengar. I dag finns det väldigt många som inte har några pengar undanlagda över huvud taget. De kan inte klara en oväntad utgift ens. I mitt jobb på bank ser jag många exempel på hur folk har det i dag. Varför kan man inte låta folk få spara själva till sitt friår i stället för att allting ska komma från staten?

Anf. 61 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Hela idén med friåret bygger ju på frivillighet. Det är ingen som tvingar någon att ta friår. Det är en möjlighet att höja livskvaliteten för individen men kanske också för den som får friårsvikariat under den här perioden.

Du säger att det är staten som bestämmer. Nej, staten ger en möjlighet för en person att ta friåret. Den som slutligt bestämmer om man ska ge friårsledigt eller inte är faktiskt arbetsgivaren. Det är hos arbetsgivaren som vi lade makten att bestämma om en person i personalen skulle få vara friårsledig eller inte – inte hos staten. Det var arbetsgivaren som vi gav makten. Vi sade: Om en person ska ha möjlighet att vara ledig i tolv månader så måste väl arbetsgivaren bestämma om den person som går in som vikarie kan utföra samma arbetsuppgifter som den som är ledig. Därför fick arbetsgivaren makten, och det var bra.

Anf. 62 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! När du säger det så låter det väldigt fint, men i praktiken vet du att det inte fungerar eftersom detta bara kan användas av ett fåtal yrkesgrupper. Det är ett oerhört orättvist system. Jag vet många som har försökt få friår, men det har varit helt omöjligt på grund av att de har sådana arbetsuppgifter att de inte går att byta ut så snabbt och på så kort tid som det här innebär.

Det här är alltså ett väldigt orättvist system, och framför allt kostar det oerhört mycket pengar för samhället. Det är bättre att vi satsar de pengarna på att fler människor arbetar och på att sänka skatterna så att

folk själva kan spara ihop till sitt friår. I dag är folk så beroende av staten och av statens regelverk att man till och med får ekonomiska problem om utbetalningar av barnbidrag eller pensioner flyttas några dagar fram eller tillbaka i tiden. Ett sådant samhälle kan vi inte ha.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 63 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Jan, om problemet med friåret var att inte alla fick, så skulle väl receptet nu vara att utöka antalet friår. Utöka möjligheterna i så fall, om det var det som var huvudproblemet för er när det gäller friåret! Det är möjligt att jag missuppfattade det där, men bästa receptet är att utöka det. Då löser vi många problem.

Det var just en möjlighet. Ni blundar ju fullständigt för att det finns personer som inte vågar ta tjänstledigt eller vågar säga upp sig från sitt jobb, därför att man är rädd att man kanske aldrig får ett jobb igen. Med sänkta a-kassenivåer blir det ännu värre. Detta var en möjlighet att komma ifrån sitt arbete och göra någonting annat under en begränsad period samtidigt som man gav en arbetslös person chansen, och då skulle man prioritera grupperna långtidsarbetslösa, ungdomar och personer med utländsk bakgrund så att de hade företräde att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Dem som enligt alla undersökningar har svårast att komma in på den svenska arbetsmarknaden gav vi en möjlighet att komma in snabbare. Det var mycket bättre än många av de här förbaskade Amsprojekten som finns i samhället i dag, som vi från Miljöpartiet inte tycker är de bästa. Friåret var det bästa försöket. Jag beklagar att det tas bort nu.

*Arbetsmarknad och
jämslällhet*

Anf. 64 TOMAS TOBÉ (m):

Herr talman! Debatten under förmiddagen har återigen tydliggjort skillnaderna i svensk politik. På ena planhalvan ser vi ett lag, en samlad alliansregering som vill skjutsa bollen framåt och återigen väcka liv i arbetslinjen, som historiskt sett har tjänat Sverige bra och byggt vårt välstånd.

På den andra planhalvan ser vi ett miljöparti som visserligen med ena benet vill förenkla vardagen för småföretagare men som med andra benet står fast i den politik som de senaste tolv åren befast det stora utanförskapet i Sverige.

Socialdemokraterna finner vi i någon form av målvaktsposition, sys-selsatta med att fortfarande försvara de arbetsmarknadspolitiska åtgärder-na i stället för jobb och med döljande av arbetslöshet, och de vill inte på något väsentligt sätt över huvud taget göra förändringar på arbetsmarknaden, trots att över en miljon människor står utanför arbetsmarknaden i Sverige i dag.

Vänsterpartiet finner vi på något sätt på åskådarläktaren, där man förrespråkar höga skatter på företagande och tror att den stora utmaningen på arbetsmarknaden är att räkna ut hur många arbetslösa som kan anställas i offentlig sektor och sedan besluta det på en partikongress.

Herr talman! Alternativen i svensk politik är tydliga.

Min egen valkrets, Gävleborg, toppar ofta många olika listor. Tyvärr är det ofta fel typ av listor, till exempel de listor som gäller höga sjuktal eller låg andel företagande. En lista som vi har toppat i mycket hård konkurrens med Norrbotten månad efter månad är den över högst arbets-

löshet i hela landet. I dag står närmare 50 000 personer i arbetsför ålder utanför arbetsmarknaden i Gävleborg.

Herr talman! Som representant för min valkrets skulle jag vilja säga att jag gläds över att regeringen vidtar så både omfattande och verkningsfulla insatser för att bryta massarbetslösheten. Ett Sverige som klyvs och där län som Gävleborg ska komma på efterkälken kommer jag som moderat aldrig att acceptera.

Några av insatserna i arbetslinjen är särskilt värda att lyfta fram. Några har redan kommit i budgetpropositionen medan andra kommer senare under mandatperioden. Låt mig kort nämna sju av dem.

1. Jobbavdraget, som ökar möjligheten att leva på sin egen lön och som riktar sig allra mest till dem som har lägst inkomster.
2. En förändrad a-kassa, som tar steg för att bli mer försäkringslik och där också arbetslinjen slår igenom på ett tydligare sätt. Jag ser också fram emot en obligatorisk a-kassa så att alla, även de 700 000 som i dag står utanför arbetsmarknaden, kan ingå.
3. Ett reformerat arbetsmarknadsverk, som sätter tydligare fokus på matchning av arbete i stället för åtgärder. Där hoppas jag också att vi i förlängningen kan se att även andra aktörer än de offentliga arbetsförmedlingarna kan vara med i bidragandet till förmedlandet av arbeten.
4. Nystartsjobben, som ger dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden ett ordentligt starkt förhandlingskort för att kunna komma tillbaka till ett riktigt arbete.
5. Sänkningen av arbetsgivaravgifterna för ungdomar mellan 19 och 24 år som också i kombination med den senare aviserade sänkningen för hela tjänstesektorn på allvar kan se till att korta det sena inträde på arbetsmarknaden som gäller för alla oss som är unga i dag.
6. Subventionerandet av hushållsnära tjänster som öppnar för de företag som redan i dag verkar i denna bransch att anställa fler och även öppnar för nya företag att växa fram.
7. Hela det paket av förbättringar för småföretagare som nu ligger framför oss. Det handlar om reformerade 3:12-regler, slopande av medfinansiering efter andra sjukveckan, minskat regelkrångel med 25 % och riktade insatser för kvinnors företagande.

För egen del har jag också, tillsammans med Anna König Jerlmyr, motionerat om att förlänga fristen för inbetalning av mervärdesskatt för företagare. Där utgår jag ifrån att regeringen återkommer under mandatperioden.

Herr talman! Alla dessa insatser visar att regeringen ser de problem som föreligger. För Gävleborgs del vill jag också säga att jag ser positivt på att regeringen nu för samtal med basindustrin för att försöka komma åt de höga energikostnaderna som i dag hotar jobb, framför allt för oss i Norrland.

Sammantaget är bollen nu satt i rullning för att Sverige ska kunna bli ett land där fler arbetar, där vi har mer att dela på och där fler kan få den egna tryggheten och självförtroendet av ett eget arbete.

Nya moderaterna och Allians för Sverige tar nu gemensamt ansvar för att föra bollen hela vägen in i mål.
(Applåder)

I detta anförande instämde Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Anna König Jerlmyr, Sven Yngve Persson och Elisabeth Svantesson (alla m) samt Désirée Pethrus Engström (kd).

Anf. 65 MARIA ÖBERG (s) replik:

Herr talman! Jag kommer från Norrbotten, och Tomas Tobé nämnde Norrbotten. Därför skulle jag vilja ställa en fråga till dig som moderat företrädare eftersom arbetsmarknadsministern inte är här just nu. Vilket besked har ni till dem som bor i min landsända som är hänvisade till säsongsanställningar och deltidsanställningar nu när ni så kraftigt försämrar arbetsvillkoren för att kvala in till a-kassan?

Anf. 66 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Det var intressant att Maria Öberg just tog upp säsongsanställningarna. Mitt första besked till dem skulle vara att jag inte kommer att hota deras jobb. Vi kommer att göra det möjligt för dem att fortsätta med den typen av säsongsanställningar. Vidare är också mitt svar till dem att vi inte längre kommer att blunda för att vi inte skapar några nya jobb i Sverige. Vi genomför en kraftfull politik som kommer att innebära att de möts av en arbetsmarknad som ger dem riktiga jobb i stället för åtgärder.

Anf. 67 MARIA ÖBERG (s) replik:

Herr talman! Jag bor i den kommun som är världsledande när det gäller biltest, och det innebär att man testar sina fordon under en viss period av året. De lokala entreprenörer, företag, som anställer människor som bor i min hemkommun gör det under vinterhalvåret. Det innebär att när ni förändrar arbetsvillkoret i a-kassan förlorar kanske de här företagen i slutändan sin kompetens, det vill säga sina anställda, eftersom ni så radikalt förändrar villkoren för att kvala in till a-kassan. Vilket besked har du till dem?

Anf. 68 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Mitt besked, Maria Öberg, är att jag faktiskt inte tror att de tar det här arbetet för att kvalificera sig till a-kassan, utan det gör de nog för att de vill ha en trygghet med en egen lön. Jag tror inte att du behöver vara särskilt orolig för det.

Anf. 69 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja få besked från Tomas Tobé när det gäller lite sifferexercis. Jag tycker att det har funnits en tendens hos de borgerliga att vara väldigt glidande, nästan slippriga, när det gäller hur man hanterar siffror och statistik.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsköldhet*

Under valrörelsen kunde jag debattera med politiska motståndare som hävdade att det fanns en och en halv miljon arbetslösa. I dag hävdar du från talarstolen att det finns en miljon arbetslösa. Jag kan bara ge en eloge till regeringen som under så här kort tid har sänkt arbetslösheten med en halv miljon. Det är imponerande. Min fråga blir: Kommer ni att ha tagit bort arbetslösheten även för den sista miljonen före jul?

Den tusenlapp som ni skulle ge till alla som röstade på er var nere i 200 kr enligt en av dina kolleger här. Kommer den att vara under nollstrecket före jul? Eller hur ser du på de här siffrorna?

Anf. 70 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Ja, Patrik Björck, om vi skulle kunna komma överens om att det åtminstone är en miljon svenskar i arbetsför ålder som står utanför arbetsmarknaden skulle jag kunna skaka hand med dig här i dag. Det vore unikt om Socialdemokraterna åtminstone kom så långt i erkännande.

Sanningen är ju den att vi i dag har stora grupper som står utanför arbetsmarknaden. Om det är en miljon eller en och en halv miljon är faktiskt mindre intressant. Det vi kan konstatera är att det är alldeles för många. Det här är grupper av personer som ni socialdemokrater konsekvent har vägrat att se.

När det gäller tusenlappen vill jag säga att redan den 1 januari kommer rejäla förbättringar med jobbvadraget.
(Applåder)

Anf. 71 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Här handlar det om hur man hanterar fakta och sanningen och hur man bemödar sig om att hantera de här siffrorna. Det må vara hänt att det är en miljon eller en och en halv miljon. Frågan är hur man hanterar den person som är arbetslös. Man kan göra det på ett sådant sätt att man skapar en aktiv arbetsmarknadspolitik och har en omställningsförsäkring som gör att den enskilde som drabbas av arbetslöshet inte står för det privat utan att man löser det solidariskt. Det är det ena sättet.

Det sätt som ni väljer är att dra ned på arbetsmarknadspolitiken och låta den enskilde själv betala sin arbetslöshet genom en försämrad, och kanske i många fall förstörd, privatekonomi. Det är där som skiljelinjerna går.

Sedan finns det ytterligare andra saker när det gäller hur man hanterar de personer som står utanför arbetsmarknaden som jag inte hinner ta upp nu, men jag ska återkomma och diskutera dem med dina kolleger.

Anf. 72 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Om det vore en så aktiv arbetsmarknadspolitik som den socialdemokratiska regeringen har stått för skulle vi nog inte stå vid ett regeringsskifte här heller. Svenska folket har röstat bort den typen av åtgärder som inte har lett till några nya jobb.

Det är inte på det sättet att vi tar bort alla typer av åtgärder på arbetsmarknaden. Vi kan se att det finns personer som står långt från arbetsmarknaden där vi behöver skapa incitament. Nystartsjobben är ett utmärkt exempel där vi, till skillnad från era anställningsstöd, ser till att man kan få stödet under en längre tid och med en högre lön. Dessutom är

de a-kassegrundande. Det är stor skillnad på hur man ser på arbetslösas möjligheter i vardagen.

Prot. 2006/07:19
10 november

Anf. 73 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Tomas Tobé, du talar om att Vänsterpartiet ägnar sig åt att räkna ut hur många som bör anställas i kommuner och landsting och beslutar det på en kongress. Därmed försöker du reducera behoven inom skolan, vården och omsorgen, det sociala skyddsnätet, till en klinisk, avhumaniserad sifferexercis. Jag kan inte göra mycket åt Moderaternas inställning i den här frågan, men jag kan peka på de tydliga behov som finns inom de här områdena. Jag kan peka på de stora minskningar av personaltäckningen som har skett trots att behoven har ökat. Det finns behov av personalförstärkningar inom i stort sett alla sektorer inom sjukvården, äldre- och handikappomsorgen, barnomsorgen, skolan och det sociala skyddsnätet.

Jag undrar hur er politik minskar arbetsbelastningen hos socialsekreterarna eller hos vårdbiträdena.

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsköldhet*

Anf. 74 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag kan lugna Pernilla Zethraeus med att säga att huvuddelen av vår politik handlar om att vi nu satsar mer än vad den tidigare regeringen gjorde just på sådana viktiga välfärdsverksamheter som skola, vård och äldreomsorg. Den tidigare majoriteten, som Pernilla Zethraeus har stött, har inte prioriterat dessa verksamheter utan i stället valt att prioritera höjningar i socialförsäkringssystemen. Där finns en tydlig skillnad i hur vi ser på vilka verksamheter som är viktiga.

En sak som jag tog upp i mitt anförande och som du kommer in lite grann på gäller framräkningen av antalet personer som kan anställas inom offentlig sektor. Er tidigare ekonomisk-politiska talesman Urban Bäckström dömer ut förslaget som orealistiskt. Då är det väldigt intressant att ni fortfarande håller fast vid denna summa personer som ska anställas i offentlig sektor.

Anf. 75 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Behovet av personalförstärkningar borde vara oomstritt. Jag ska inte jämföra dig med dina partikamrater. Jag tror inte att du menade Urban Bäckström utan Lars Bäckström.

Det jag inte heller får att gå ihop är när ni, samtidigt som ni säger att ni vill förstärka vården och skolan, hånar oss när vi föreslår konkreta sådana förstärkningar just i form av personalförstärkningar. Jag får inte det att gå ihop.

Anf. 76 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Vi hånar inte de förstärkningarna, men den nuvarande regeringen ser till att leverera mer resurser till vård, skola och omsorg, vilket den tidigare regeringen med Vänsterpartiets stöd inte gjorde. Ni valde att göra andra politiska prioriteringar. Där ligger en stor skillnad i hur vi ser på detta.

Det intressanta med Vänsterpartiet är att ni bara ser möjligheten till fler anställda inom offentlig sektor. Ni ser inte behovet av fler anställda i

företagen. Ni ser inte att förbättrade villkor för företagen kan medföra att fler personer får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

Avslutningsvis tackar jag för namnkorrigeringen.

Anf. 77 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Jobben avgjorde valet. Det kunde jag känna redan under valrörelsen. I den dagliga kontakten med väljarna kände jag det starka gensvar som jag som centerpartist och den samlade alliansen fick för vårt tydliga fokus på jobb och företagande.

När vi nu i efterhand analyserar valet visar det sig att den känslan var helt rätt. När man frågar människor visar det sig att just jobben var den viktigaste frågan, och när man frågar dem som röstade på Centerpartiet var det, intressant nog, den allra viktigaste frågan. Det överskuggar andra partiets gradering av hur viktig jobbfrågan var. Det visade sig alltså att vårt fokus var rätt. Vi fokuserade på det som människor tyckte var viktigt, på det som diskuterades vid köksborden.

Herr talman! Den nya regeringens viktigaste uppgift är att minska utanförskapet. Målet är inget mindre än full sysselsättning, att alla som kan och vill ska ha ett jobb. Det handlar om att göra det lönsamt att arbeta. Vi föreslår en skattesänkning för dem som arbetar, framför allt inriktat på låg- och medelinkomsttagare, så att det ska löna sig att gå in på arbetsmarknaden. Det ska löna sig att jobba mer, om man jobbar deltid.

Vi fokuserar på att företagen ska våga växa och anställa genom att exempelvis sänka arbetsgivaravgifterna för unga och genom att minska regelkrånglet. Vi har en arbetsmarknadspolitik som är inställd på att hjälpa dem som har det allra svårast. Det handlar om fokus på matchning och fokus på kvalificerade utbildningar så att vi undviker bristsituationer, i stället för att ha fokus på korta utbildningar.

Herr talman! När man följer internationella händelser talas det om nytänkande. Nu senast gällde det det amerikanska valet där demokraterna hela tiden sade att det är tid för förändring, tid för nytänkande. I Sverige kan jag känna precis samma sak. Det behövs ett nytänkande.

När småföretagens allvarligaste tillväxthinder är att de inte får tag på kvalificerad arbetskraft kan inte svaret vara att erbjuda människor korta och okvalificerade åtgärder. När människor känner att det inte lönar sig att arbeta kan inte svaret vara höjd ersättning i a-kassan för dem som har de allra högsta lönerna. Och när företagen tvekar att anställa kan inte svaret vara att behålla krångliga regler och lägga till nya.

Herr talman! Den nya regeringen har svaren på jobb och företagande, och det är jag stolt över.

(Applåder)

Anf. 78 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Jobben avgjorde valet, säger Roger Tiefensee. Min fråga är: Hur anser han att en sänkt a-kasseersättning kan skapa fler jobb? Frågan är kort och precis, och jag hoppas att jag får ett bra svar på den.

Anf. 79 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Patrik Björck.

Det handlar om helheten med en sänkt a-kasseersättning. Vi gör a-kassan till det som alla i kammaren, åtminstone tidigare, varit överens om, nämligen att den ska vara en omställningsförsäkring. A-kasseersättningen ska vara en bra försäkring när man hamnar i arbetslöshet. Den ska inte vara en livslång försörjningsmöjlighet utan just en omställningsförsäkring. Det utrymme som vi därmed skapar använder vi till att till exempel sänka arbetsgivaravgifterna för unga.

Om man tar de två olika budgetförslagen, alliansens och det som Socialdemokraterna presenterat, ser man exempelvis att vi använder det utrymme som ni vill ha till att höja ersättningarna för dem som har de högsta lönerna och inte jobbar till att sänka arbetsgivaravgifterna för unga.

Anf. 80 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Jag hade hoppats att jag skulle få ett lite bättre svar, men det kanske var en orealistisk förhoppning.

Det har i den tidigare debatten i dag förekommit en hel del citat ur en DN-artikel av Lars Calmfors. Man väljer ju alltid citat, och jag kan bara säga vad ekonomen Lars Calmfors anser om ert a-kasseförslag. Rubriken "Slopa höjd a-kasseavgift ..." läste Littorin inte upp. Artikelengressen börjar: "Tung nationalekonom underkänner regeringens förslag." Littorin missade alltså att läsa upp rubriken till den artikel som han hänvisade till.

Svaret på varför man från den borgerliga sidan tror att sänkt a-kassa ska ge fler jobb är från Lars Calmfors sida tydligt: "Men den viktigaste effekten är förmodligen på lönebildningen. Arbetslösa får anledning att ta arbeten med lägre lön än de annars skulle göra. Det är också rimligt att tro att lönerna i kollektivavtal på olika områden påverkas."

Jag skulle vilja ha en kommentar till den viktigaste effekten med ert förslag, som Calmfors för övrigt vill slänga i papperskorgen.

Anf. 81 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Återigen: Svaret är helheten. Man kan inte rycka ut delar. Om Patrik Björck lyssnade på mitt anförande hörde han att jag sade att det ska löna sig att arbeta genom sänkt skatt för dem som arbetar. En del i detta, den andra sidan, är att a-kassan görs till en tydlig omställningsförsäkring. Det handlar inte om att pressa lönenivåer och förändra lönebildningen utan helt enkelt om att det ska löna sig att ta ett jobb.

I valrörelsen träffade jag alltför många företagare som under en anställningsintervju sett hur den som suttit mittemot stelnat till och sagt "nej tack, det lönar sig inte", när företagaren erbjudit avtalsenlig lön. Vi ska inte ha en arbetsmarknad där det blir svaret. Vi ska ha en arbetsmarknad där människor är beredda att ta jobb till avtalsenliga löner.

Anf. 82 MARIA ÖBERG (s) replik:

Herr talman! Jag ska fortsätta att fråga om de deltidsanställda. Jag kommer själv från Kommunalarbetareförbundet. Under många år har det funnits krav på att man ska ha rätt att jobba heltid, och deltid ska vara en möjlighet. Vi var under den förra mandatperioden på väg att få en lagstiftning som skulle ha gett många kvinnor – de allra flesta deltidsarbetande är ju kvinnor – rätt till heltid.

Nu vill jag fråga Roger Tiefensee vad er medicin är för att deltidsanställda kvinnor ska få möjlighet och rätt till att jobba heltid.

Anf. 83 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Vår medicin är att börja i rätt ända. Fler jobb i privat sektor ger förutsättningar för offentliga arbetsgivare, genom högre sysselsättning och fler arbetade timmar, att också ge bättre löner och bättre möjligheter till heltid.

Det förslag som fanns på riksdagens bord hade inneburit färre jobb. Framför allt hade det inneburit högre trösklar för unga människor att komma in på arbetsmarknaden. Många gånger är deltidsarbete eller säsongarbete steget in. Ni ville försvåra eller förbjuda båda delarna.

Anf. 84 MARIA ÖBERG (s) replik:

Herr talman! Vad jag förstår av Roger Tiefensee handlar alliansens politik om att släppa in privata aktörer i den offentliga sektorn. Svaret till mig innebär alltså att Roger Tiefensee kan garantera att de kvinnor som jobbar inom omsorgen i den privata sektorn kommer att ha rätt till heltid.

Anf. 85 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det var inte det jag sade. Vi vill öppna för privata aktörer inom offentlig sektor, ja, men för att få bättre resurser till offentlig sektor är det viktigt att vi får ett privat näringsliv och fler arbetade timmar.

Om ni har läst budgeten ordentligt kan ni se att i slutet av den här budgetperioden uppnår vi det mål som ni aldrig har varit nära. Vi kommer över 80 % i sysselsättning. Det innebär resurser och möjligheter till både bättre löner och bättre arbetsvillkor för alla i offentlig sektor.

Anf. 86 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! Arbetsmarknaden har förändrats radikalt under de senaste 15 åren. Rationaliseringar, uppdrivet arbetstempo, slimmade organisationer, i både privat och offentlig sektor, gjorde att hundratusentals jobb försvann bara under 90-talets början. Många slogs ut. Andelen lågutbildade kvinnor utan jobb tredubblades under en femtonårsperiod.

Men de som blev kvar fick också problem. Personaltätheten minskade. Arbetsbördan ökade. Allt färre fick göra alltmer. Vi såg det genom en ökad sjuknärvaro på arbetsplatserna. Men förändringarna slog också igenom i sjukskrivningsstatistiken. Långtidssjukskrivningarna ökade. De stressrelaterade sjukdomarna och sjukskrivningarna ökade inom barnomsorgen, äldre- och handikappomsorgen, just de sektorer där stora nedskärningar hade genomförts, och många kvinnor försökte trola med knäna för att ändå åstadkomma en bra service och omsorg.

Det här kom som ett brev på posten. Ingen borde ha varit förvånad över det. Ingen borde ha kunnat undgå att höra signalerna från arbetsplatserna i kommuner och landsting under senare delen av 90-talet, att personalen gick på knäna, att man inte orkade längre, att den här personalen faktiskt höll på att få betala ett mycket högt pris för saneringspolitiken.

Men det tycks vara glömt nu. Moralkakorna haglar mot sjuka och arbetslösa i en allmän repressiv samhällstendens, som vi också har sett prov på här i dag. En stigmatisering pågår.

Men efter den enorma strukturförändring som skett måste man vara antingen politiskt blind eller okunnig om man tror att ökningen av sjukskrivningarna eller de stressrelaterade sjukdomarna beror på fusk och lättja. Och när det gäller de välbeställda är ju regeringen medveten om att framför allt kvinnors dubbelarbete och stress är ett problem. Det är därför man inför avdrag för hushållsnära tjänster.

Men när det gäller resten av befolkningen är det ett motsatt recept som gäller, hårdare tag. Om den rike får mer pengar, tycks regeringens filosofi vara, blir han flitig och arbetsam. Men den fattige som får mer pengar blir lat och lättjefull. Pigor åt överklassen, moralkakor åt underklassen.

Sänkta ersättningsnivåer, skärpta krav på sjukintyg och ekonomiska incitament, som det heter, ska tvinga ännu fler till jobbet, oavsett om man är arbetsför eller inte. Det talas om fusk och överutnyttjande. Ännu fler ska få sin sjukpenning indragen, trots att rättssäkerheten i sjukförsäkringen tyvärr redan i dag börjar närma sig en absolut nollpunkt och trots att många redan har fått sin sjukpenning indragen, ofta på lösa grunder. Försäkringskassan har svenskt myndighetsrekord i att ha dragit på sig JO-kritik. Det borde vara nog.

Nej, stressen och den arbetsrelaterade ohälsan botas inte genom pigavdrag till över- och medelklassen och tumskrivar på vanligt folk. Sjukförsäkringen behöver förbättras, inte försämrats. Rehabiliteringsmöjligheterna måste bli bättre. Dessutom måste den totala arbetstiden fördelas rättvisare. För att kunna bli mindre stressade måste vi arbeta mindre. Detta var på allas läppar för några år sedan, men nu tycks diskussionen om fördelningen av arbetstiden vara glömd.

Vänsterpartiet vill under den här mandatperioden ta första steget mot en allmän arbetstidsförkortning med siktet inställt på sextimmarsdagens genomförande. Tänk vad många arbetstimmar som frigjorts genom rationaliseringarna. Det är dags också för folket att få del av den tidsbesparingen. En förkortning skulle innebära att fler fick möjlighet att arbeta, men också en välbehövlig avlastning för alla som slits mellan jobb och familj, som har svårt att få livspusslet att gå ihop – även för dem som inte har råd att betala för en piga.

Vi vet genom försök som har gjorts att det finns stora vinster att göra med en arbetstidsreform. Människor blir friskare och effektivare. Barnen får mer tid med sina föräldrar. Alla tjänar på en sådan politik. Vi tjänar alla på att fler får jobb, att färre slås ut och att människor får möjlighet att arbeta även om de inte är fullpresterande.

Det vore en politik för rättvisa. Det vore en politik i bjärt kontrast till regeringens unkna filosofi om pigor åt över- och medelklassen, moralkakor och hårdare tag mot underklassen.

Anf. 87 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Det var mycket retorik i detta tal, får man väl lov att säga.

Sjukskrivningarna ökade under saneringspolitiken och den har ni ställt er bakom under slutet av 90-talet tillsammans med Göran Perssons

tidigare regering. Det är väl någonting som ni själva får vara med och ta ansvar för. Det var ju en saneringspolitik som kom av att vi under slutet av 80-talet hade haft en felaktig politik bland Socialdemokraterna.

Det blir en väldig svartmålning. Nu kommer allting att försämrats för sjuka, handikappade och så vidare. Det jag tror att Pernilla Zethraeus kommer att se efter den här mandatperiodens slut är att flera har inkluderats i samhället. Vi pratar om att rehabiliteringen måste bli bättre. Vi kommer att göra stora insatser för det. Vi kommer att se till att människors utanförskap minskar och att fler kommer i jobb. Jag tror att väldigt många som är arbetshandikappade och i dag står utanför kommer att säga: Nu har vi äntligen fått en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

Låt oss vänta och se på resultatet av dessa åtgärder.

Anf. 88 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Det är säkert många som får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden med er politik. Jag fruktar också att den möjligheten kommer att bli ett tvång för ännu fler som inte är arbetsföra. Det är en utveckling som vi ser redan i dag, att människor som egentligen är för sjuka för att arbeta befolkar arbetsförmedlingarna och står till arbetsmarknadens förfogande när de har fått sin sjukpenning indragen.

Javisst, det här skedde under saneringspolitikens år. Vi var med då. Vi satt inte i regeringen. Vi har drivit på för att öka resurserna till kommuner och landsting för att minska de personalnedskärningar som har genomförts, och vi har drivit på för förbättringar av bland annat sjukförsäkringen och mot de hårda regeltolkningar som nu görs.

Men när vi nu har facit i hand på utslagningen, stressen, sjukskrivningarna känns det lite cyniskt, tycker jag, att fastna i en diskussion om vem som hade ansvar för vad i början av 90-talet. Låt oss i stället ta tag i problemen.

Anf. 89 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Man kan bara konstatera att under den mandatperiod som har gått, då ni har varit med och regerat, har antalet förtidspensionerade ökat. Människor har inte fått den hjälp de behöver i rehabiliteringen. I stället har de erbjudits en sjukpension, eftersom ingenting har hänt under sjukskrivningsperioden.

Det är det här vi menar att vi måste göra någonting åt. Det handlar inte om att jaga sjukskrivna utan det finns jättemånga som faktiskt vill ha hjälp att komma ut ur sin sjukskrivning. De kanske vill ha ett annat jobb. Vi har väldigt mycket moment 22 i dag. Många är inlåsta i sina arbeten. De kan inte komma till ett annat arbete. Man får inte hjälp av arbetsförmedlingen om man är sjukskriven, därför att då är man inte arbetslös. Först måste man säga upp sig för att över huvud taget komma i fråga för arbetsförmedlingens åtgärder.

Det finns jättemycket i systemet som måste förändras. Här har vi känt att ingenting har hänt under den förra mandatperioden. Jag tror att väljarna har gett oss ett mandat att faktiskt försöka se till att inkludera även den här gruppen människor i framtiden.

Anf. 90 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Det har hänt saker, men inte tillräckligt. Arbetsgivarnas ansvar för rehabilitering har skärpts. Vi behöver också få ett skärpt ansvar för alla dem som hamnar mellan stolarna för att de till exempel inte har ett arbete när de är sjuka.

Prot. 2006/07:19
10 november

Vänsterpartiet har motionerat om detta under allmänna motionstiden. Vi har också väckt en mängd andra motioner för förbättringar på de här områdena. Inte minst behöver ju vården generellt byggas ut. Om det ska bli en bättre rehabilitering behövs det mer resurser till den allmänna sjukvården. Där har vi ett problem i dag.

Det här händer i dag, och det vi kan se är som sagt effekterna av någonting som har hänt under väldigt många år, både i offentlig och privat sektor, nämligen en omfattande strukturrationalisering under 20 års tid som nu skördar offer. Det är det vi måste se. Då är det inte moralkakor och hårdare tag som gäller utan handfasta insatser. Det vill vi se mera av.

Anf. 91 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! När jag hör på Pernilla Zethraeus får jag känslan av att det är så lätt att vara vänsterpartist. Ni verkar ha en sedelpress i källaren.

Problemet är att ni börjar i fel ända. Resurser till anställningar i offentlig sektor börjar med flera arbetade timmar och flera jobb i företag i privat sektor. Men Vänsterpartiet tar sig utrymmet genom att minska statens sparande, genom att skjuta upp betalningar av lån som staten har dragit på sig till barn och barnbarn. Ni redovisar själva att ni i slutet av den här budgetperioden har 22,4 miljarder sämre sparande än det budgetförslag som alliansregeringen har lagt fram. Är det solidarisk politik att skjuta upp betalningarna av statens skuld till barn och barnbarn?

Anf. 92 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Man kan beskriva det så här. Ingen av oss har sedelpress i källaren, men vi tycker att dessa satsningar är viktigare än skattesänkningar. Vi prioriterar satsningar på välfärden framför sänkta inkomstskatter och andra skattesänkningar. Vi tycker att den prioriteringen är helt nödvändig att göra. Vi ser också att om inte något görs på djupet åt utslagningen från arbetslivet, stressen och ohälsan blir det en strutspolitik. Då blir det som ni föreslår att människor tvingas in på arbetsmarknaden. Men blir människor mer friska och arbetsföra av det? Nej. Det är i alla fall kostnader som kommer att uppstå i samhällsekonomin förr eller senare.

Anf. 93 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det går lätt att säga att ni kan göra dessa saker eftersom ni inte gör några skattesänkningar. Skillnaden är att vi finansierar våra skattesänkningar. Ni har ett underskott jämfört med majoritetens budget på 22,4 miljarder i slutet av denna mandatperiod. Ni tar er utrymmet genom att inte betala av på statsskulden och i stället skjuta upp den till kommande generationer.

Det blir lite symtomatiskt i och med att Pernilla Zethraeus kritiserar saneringspolitiken, som var helt nödvändig för att få landet på fötter. Sedan kan man undra om socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister i skön förening har använt det utrymme som skapades i saneringen på rätt sätt. Nej. Med tanke på arbetslöshet och utslagning från arbetsmarknaden kan man ifrågasätta det. Är det skäl nog att föra en politik för att radera de offentliga finanserna? Jag tror inte det.

Anf. 94 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Radera de offentliga finanserna är stora ord. Det gör inget av de budgetförslag som har lagts fram. Så stora är inte skillnaderna. Vi finansierar våra förslag.

Ni vill öka det finansiella sparandet. Ni tycker att det är läge att spara i ladorna. Det gör ni på bekostnad av sjuka och arbetslösa. Det är en politisk prioritering som ni har valt att göra, inte en ekonomisk nödvändighet.

Jag beskriver effekterna av en saneringspolitik. Varken arbetslösa, sjuka eller förtidspensionerade är betjänta av något gräl om vem som medverkade till vad eller vem som var ansvarig för vad. Nu är det mindre snack och mer verkstad som gäller.

Anf. 95 SVEN YNGVE PERSSON (m) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus började med att beskriva verkligheten fram till hur det ser ut nu med en ökad hastighet, det så kallade ekorrhjulet. Vi springer allt fortare. Vi har även skapat en ny sjukdom som heter utbrändhet. Vi kan givetvis diskutera om vi ska prata om historien eller framtiden.

Era förslag är att vi ska ha ännu mer av samma sak. I och för sig pratar ni om ytterligare anställda i offentliga sektorn, men vi vet också att det är i offentliga sektorn som de verkliga problemen finns med sjuk-skrivningarna. Vi vet att det inte är fullt så illa i de privata alternativ som finns. Varför är ni inte beredda att släppa in dem och ta lärdom av de privata alternativen för att på så sätt även hjälpa kommuner och landsting att förbättra sin situation?

Anf. 96 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det är så enkelt. Jag tror att utslagningen från och sjuk-skrivningarna vid den offentliga sektorns arbetsplatser är en effekt av nedskärningspolitiken, saneringspolitiken, den minskade personaltätheten men också av en ökad arbetsbörda som beror på ökad ofärd i samhället, ökade klasskillnader, att socialtjänsten har fått mer att göra, att äldreomsorgen har fått mer att göra när behovsbedömningarna har stramats upp, att antalet äldre blivit flera och att arbetet helt enkelt har blivit tyngre. Det finns många saker som har bidragit till utvecklingen och som naturligtvis inte är avhjälpta av en förenklad kommentar om att det inte ser ut så i den privata sektorn eller att om vissa företag tas in i stället löser sig allt. Så enkelt är det inte. Det är inte de åtgärderna som ska till utan handfasta satsningar.

Anf. 97 SVEN YNGVE PERSSON (m) replik:

Herr talman! Givetvis löser man inte allt genom att göra saker privat i stället för offentligt.

Det vi har satsat på i alliansregeringen är att förbättra rehabiliteringen av dem som är sjuka. Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag att öka matchningen så att det blir lättare att hitta ett jobb. Det finns andra sådana saker. Ni är inne på att fördela arbetet, inte att skapa nya. Det är där era sex timmar kommer in.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jäms-tälldhet*

Sedan har vi alla som jobbar, sliter och är slut när de kommer hem. De har hämtat barn på dagis och klockan är mycket. Barnen sätts framför tv:n eftersom föräldrarna måste göra något annat i stället för att umgås. Det är då de så kallade pigjobben, hushållsnära tjänsterna, kommer in. Genom att vi har ett jobbavdrag så att alla får det bättre kommer även de som är lågavlönade att ha möjlighet att åtminstone någon gång ibland köpa sig dessa tjänster.

Anf. 98 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag ska lägga till att det också i privata företag har skett omfattande strukturrationaliseringar. Även där har arbetstempot drivits upp och det har skapats en utslagning.

Problemet med pigavdragen, pigjobben, är att de per definition inte är en lösning för alla. Det bygger på att vissa arbetar åt andra. Även pigan är trött när hon kommer hem och ska hämta sina barn på dagis, hänga sin tvätt och städa sitt hus. Vad får hon för avlösning? Ska hon också ha en piga? Nej, det är inte riktigt så det går till.

Det behövs lösningar som gynnar hela befolkningen oavsett om man har det gott ställt ekonomiskt eller dåligt ställt ekonomiskt, oavsett om man har valt att avstå från heltidsarbete för att klara livspusslet – som många kvinnor gör som arbetar deltid och avstår löneutrymme – eller inte. Det är där en allmän arbetstidsförkortning är den lösning som återigen måste diskuteras på den politiska agendan.

Anf. 99 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Ungdomsarbetslösheten växte under oppositionens tid under den förra regeringen. Nu har den här regeringen aviserat kraftfulla satsningar för att minska ungdomsarbetslösheten, vilket är välkommet. För att särskilt underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden ges från och med den 1 juli 2007 ett särskilt avdrag i beräkningen av arbetsgivaravgifter för dem som är 19–24 år.

Med regeringens politik blir det alltså billigare att anställa unga. Vad är ert alternativ, Pernilla Zethraeus, till att minska ungdomsarbetslösheten?

Anf. 100 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Det trodde jag hade framgått vid det här laget. Vi har en rad förslag för nya arbeten i vårt budgetförslag och i våra övriga politiska förslag. Vi förordar en rejäl satsning på personalstyrkan i offentlig sektor. Vi har också en rad förslag när det gäller stimulanser för små företag och liknande. Vi ogillar att diskutera särskilda ungdomsjobb. Det finns många grupper som är missgynnade på arbetsmarknaden. Det gäller ungdomar. Det gäller också äldre. Det gäller funktionshindrade och många andra. Vi behöver en generell ökning av de reguljära arbetstillfällena så att ungdomar och andra kan få ett jobb.

Anf. 101 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Jag har hört Pernilla Zethraeus tala länge i dag om kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden. Jag hade också uppskattat att höra någonting om ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden.

Jag kan konstatera att ungdomsarbetslösheten under förra mandatperioden växte med 30 % i stället för att halveras som Göran Persson lovade vid valet 2002.

Oppositionen frågar här i dag: Var kommer jobben med den nya regeringen? Min fråga är: Vem skulle jobba med oppositionens politik?

Anf. 102 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag tror inte att era förslag skapar flera arbetstillfällen. Jag är rädd att sänkta trösklar och liknande som ni talar om på arbetsmarknaden bidrar till en låglönemarknad. Det är något som vi många gånger har hävdat att ni vill införa, men det är ett begrepp som ni värjer er emot.

Vi tror på en generell ökning av arbetstillfällena i offentlig sektor men också i den privata sektorn genom att ge småföretagen bättre villkor, genom att stimulera forskning och utveckling och genom att stimulera fram flera gröna arbetstillfällen och liknande. Den typen av åtgärder kommer att göra att även fler unga människor får ett arbete.

Vad vi däremot vänder oss mot är att ni förutsätter att arbetslösa människor, unga som gamla, också är lata. Därför ska de stimuleras med sänkta a-kassenivåer, hårdare tag och lock och pock. Det är en människosyn som vi inte delar.

Anf. 103 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus höll ett väldigt passionerat tal. Jag tycker att Pernilla Zethraeus visar en förståelse för hur det är att leva i det utanförskap som finns i Sverige i dag för långtidsarbetslösa, långtids-sjukskrivna och förtidspensionerade som allra helst skulle vilja komma tillbaka i ett arbete. Det verkar finnas en förståelse för det utanförskapet.

Att Pernilla Zethraeus ogillar att tala specifikt om ungdomsjobb fick vi precis höra. Låt oss då ta någonting som är lite mer generellt. Låt oss ta nystartsjobben. De riktar sig till långtids-sjukskrivna, arbetslösa och förtidspensionerade. Varför, herr talman, motsätter sig Pernilla Zethraeus nystartsjobben?

Anf. 104 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Problemet med alliansens utanförskapsbegrepp är att det är slarvigt. De buntar ihop förtidspensionärer, sjukskrivna, arbetslösa och förutsätter att alla är beredda eller kapabla att gå ut och arbeta i morgon dag. Så ser inte verkligheten ut.

Alla utslitna människor kan inte komma tillbaka till jobbet hur mycket rehabiliteringsåtgärder man än sätter in. Många kan behöva vara hemma och vila och behöva lugn och ro från det hot om en indragen sjukpenning som de ofta utsätts för i dag. Ni, Tomas Tobé, vill rasera välfärden ytterligare och tvinga sjuka som friska ut på arbetsmarknaden. Det är problemet.

Vi har förslag på åtgärder för att göra Sverige friskare men också förslag på flera jobb. Framför allt har vi förslag på en omfördelning av den allmänna arbetstiden med siktet inställt på arbetstidsförkortning. Jag beklagar att inte borgerligheten vill diskutera de frågorna.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsköldhet*

Anf. 105 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Det vi säger från alliansen är inte att alla som är förtidspensionerade eller alla som är sjukskrivna kan komma tillbaka i arbete. Det vi däremot ser är att det är väldigt många som vill komma tillbaka i arbete. Då måste man också se till att det finns kraftfulla åtgärder för att de personerna över huvud taget ska ha en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Det är personer som i dag har mycket svårt att få ett arbete. Därför är det så oerhört viktigt att vi inför en åtgärd som ger dem en reell möjlighet till ett riktigt jobb.

Det skulle vara intressant om Pernilla Zethraeus avslutningsvis skulle kunna kommentera varför det anställningsstöd som ni i det tidigare regeringsunderlaget stödde är så mycket bättre. Det riktade sig till några få, satte ett lönetak på 15 000 kr och var dessutom väldigt tidsbegränsat. Varför var det anställningsstödet så oerhört mycket bättre än de nystartsjobb som vi nu kommer att se till att införa den 1 januari?

Anf. 106 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Tomas Tobé säger att många förtidspensionärer vill komma tillbaka till arbetsmarknaden. Så är det säkert. Men det ni, Tomas Tobé, säger mellan raderna är att förtidspensionärer är lata. Ni vill sänka förtidspensionerna, och ni kallar det för ett ekonomiskt incitament att gå tillbaka till arbetsmarknaden. Det är vad ni säger.

Det betyder egentligen att man ska tvinga ut sjuka som friska människor att acceptera orimliga arbetsvillkor eller orimligt låga löner och det oavsett om man är frisk eller inte. Man ska ändå ut och jobba. Det är vad vi vänder oss emot.

Vi har förslag för åtskilliga nya arbetstillfällen i Sverige. Vi har redovisat de förslagen en mängd gånger. Era budgetförslag och era övriga förslag innehåller inga konkreta jobbsatsningar. Det är bara att konstatera.

Anf. 107 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus säger att alla ska arbeta mindre. Då undrar jag: Varifrån ska de få resurserna till de 200 000 jobben och alla satsningar på skolan, äldreomsorgen och sjukvården? Sanningen är den att Vänsterpartiet bara kan erbjuda en allt mindre kaka som ska delas av alltfler. Samtidigt säger man att man ska göra jättesatsningar på allt och alla. Det är nog tur att Vänsterpartiet är så långt från makten. Annars är vi snart inne i nya saneringar av Sveriges finanser.

Det jag egentligen ska fråga Pernilla Zethraeus gäller hushållstjänster. Det är någonting för rika, medan avdragsrätt för byggnadsarbeten i så fall är för de fattiga. Eller hur är det du tänker? Du säger att pigan är trött när hon kommer hem, och hon behöver någon som städar hennes hus. Är inte snickaren lika trött när han kommer hem och behöver någon som ska serva hans fastighet med byggnadsarbeten? Eller räknar du med att han ska göra allt det själv när han är trött och utarbetad?

Anf. 108 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Det vi talar om är det dubbelarbete som många kvinnor framför allt upplever. Det är inte för att de någon gång snickrar på ett hus eller någonting, utan för att de dagligen har många arbetsuppgifter kvar

att utföra när de kommer hem från jobbet. Det handlar om att hämta barn, städa och diska. Det är saker som är mycket mer tidsödande än de hantverksuppgifter som Jan Ericson refererar till.

Vi behöver minska dubbelarbetet i samhället om vi också ska komma åt stressen och ohälsan. Vi vet också att det dubbelarbetet är ojämnt fördelat. Kvinnor tar den största delen av arbetsbördan när det gäller det obetalda hemarbetet. Det är därför som ni föreslår hushållsnära tjänster för att avlasta dessa kvinnor. Problemet är att det inte är alla kvinnor som får del av tjänsterna utan ett fåtal.

Vi vill avlasta alla genom en allmän arbetstidsförkortning. Vi vill genomföra det stegvis på sikt. Nu är min talartid slut, men jag kan återkomma i den frågan.

Anf. 109 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! Min poäng i detta är att du, Pernilla Zethraeus, påstår att pigjobben är någonting speciellt, och framför allt att du kallar dem för pigjobb. Det är ganska förnedrande för dem som jobbar i den branschen. De ser sig inte som pigor. De ser sig som yrkesmän.

Frågan är varför inte den här kvinnan skulle kunna utnyttja avdragsrätten för hushållsnära tjänster när hon kan utnyttja avdragsrätten för byggnadsarbeten. Avdragsrätten för byggnadsarbeten är ingenting som när man har tittat på det bara har tillfallit dem med höga inkomster, utan den har fördelat sig väldigt jämnt i samhället.

Varför skulle inte avdragsrätten för hushållsnära tjänster kunna göra det på samma sätt? Det har ni aldrig kunnat förklara. Bara för att det handlar om att göra hemnära tjänster är det någonting som endast kan tillkomma de rika, inte de andra. Jag kan inte förstå varför.

Anf. 110 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Därför att det inte vore någon lösning på stressen och ohälsan. Det är andra åtgärder som måste till för att hela befolkningen, och särskilt dubbelarbetande kvinnor, ska kunna få den avlastning som den så väl behöver. Det är därför som vi vägrar att överge visionen om sextimmarsdagen.

Jan Ericson frågar hur vi ska hitta pengarna. Vi kommer att finansiera också det förslaget, precis som vi finansierar de förslag till personalförstärkningar i offentlig sektor, förbättrad rehabilitering och liknande som också behövs för att minska problematiken i samhället.

Vi vet också, och det vill jag understryka, att det finns pengar att tjäna på en allmän arbetstidsreform. De försök som har genomförts har visat att människor blir friskare, piggare, effektivare, orkar fatta rationellare beslut och faktiskt ökar sin produktivitet med en kortare arbetsdag. Det finns kostnader i inledningsskedet, men det finns också stora samhällsekonomiska vinster att göra.

Anf. 111 ANNIE JOHANSSON (c):

Herr talman! Tiden då en akademisk utbildning garanterade jobb känns avlägsen. För bara tio år sedan fick studenter fasta jobb redan innan utbildningen var färdig. Så är det inte längre. 63 000 högutbildade är i dag arbetslösa enligt svensk officiell statistik. Räknar man in de ar-

betssökande studenterna, som övriga EU gör och som nu också den svenska regeringen kommer att göra, är siffran den dubbla.

Det s-märkta sysselsättningspartiet har mätt arbetslösheten på sitt alldeles egna sätt. Med häcksax har man friserat arbetslösheten och delat upp människor i olika statistikcolumner på bekostnad av människors möjlighet att hitta ett jobb efter examen.

Herr talman! Det måste löna sig att studera. För drygt en månad sedan gjorde jag ett studieuppehåll från juristlinjen i Lund. Ett år efter examen står enligt mitt fackförbund Jusek 20 % av mina studiekolleger utanför arbetsmarknaden. Den statistiken kan nu bara bli bättre. Efter tolv år av socialdemokratiskt styre, där arbetslinjen har förpassats till statistikfrisörer, vill jag i dag ge framtidstro. Om ett år erhåller mina studievänner sin juristexamen. Med en borgerlig regering kommer fler jobb. Med en borgerlig regering lönar det sig att plugga.

Socialdemokratins största problem har varit att man har valt att blunda för arbetslösheten. Dessutom har man hållit för öronen och skrikit ”bingo-bingo” och fortsatt att leva i sin rosenkimrande verklighet.

Vi talar inte bara om de öppet arbetslösa utan även om de studenter som har levt i glömska. Vi talar om dem som studerar vidare för att de inte har ett jobb att gå till. Sedan 2003 har antalet arbetssökande heltids-studerande ökat med 135 %. Ledstjärnan i svensk politik har under en lång tid varit något helt annat än jobb.

Herr talman! Vi måste återupprätta arbetslinjen. Alla ska känna tryggheten i att ha ett jobb att gå till. En ny regering med fokus på att göra det enklare att få jobb, att starta företag och att göra det lönsamt både att arbeta och att utbilda sig gör att mina studiekompisar går mot ljusare tider.

Regeringen kommer att använda en internationell och rättvisande måttstock när vi mäter arbetslösheten. Då kan vi också jämföra oss med andra länder. Det är fullkomligt logiskt att de studenter som söker jobb och därmed hellre vill arbeta än studera ska klassas som arbetslösa. Sveriges arbetslösa behöver synas. Syns man inte finns man inte. Det är först när man syns som man också kan få verktyg för att lösa problemen.

Högre utbildning har under framför allt den sista mandatperioden förvandlats till en arbetsmarknadspolitisk åtgärd, där kvantitet har gått före kvalitet. Höskolan har förvandlats till en transportsträcka till ett nytt utanförskap. Det är inte acceptabelt. Bland de studenter som har jobb har hela sju av tio jobb som inte motsvarar deras utbildningsnivå.

Herr talman! Vi måste satsa på kvalitet inom den högre utbildningen. Vi måste satsa på mer praktik inom den högre utbildningen. Högre utbildning ska vara garanten för att man ska få in en fot på arbetsmarknaden och i näringslivet.

Det är dags att lägga pengar på riktiga jobb.

Den senaste tiden har fackföreningar och studentorganisationer författat sig över regeringens avskaffande av studerandevillkoret i arbetslöshetsförsäkringen. De har hävdats att det skapar otrygghet bland nytexaminerade. I ett land där arbetslöshet och bidrag har blivit en norm kan det vara svårt att våga tänka i nya banor.

De pengar som studerandevillkoret kostar kommer att läggas på satsningar på att skapa jobb för oss nytexaminerade. När var femte student

är arbetslös ett år efter examen går det inte att fortsätta i samma gamla hjulspår.

I debatten framstår det dessutom som att gårdagens system erbjöd studenter någon form av trygghet om de inte fick ett jobb. Det är märkligt att trygghet alltid definieras i termer av bidrag och fyrkantiga kollektivistiska system som man får del av först tre månader efter sin examen. Trygghet för mig är jobb och inget annat.

Det är ingen slump att lärarstudenter och vårdstudenter är de som lättast får jobb i dag. De har nämligen kontakter med sin arbetsmarknad redan under utbildningen genom sina praktikperioder.

Herr talman! Näringslivet måste komma till studenterna, och studenterna måste komma ut i näringslivet. Genom kontakt med verkligheten redan före examen skapas möjligheter till jobb. Regeringens politik för kvalitet, för en reformering av a-kassan och för satsningar på flera jobb och företag gör det lönsamt att arbeta, att driva företag men framför allt att utbilda sig. Det är till nytta för alla de studenter som nu har levt i statistikcolumnernas glömska.

(Applåder)

I detta anförande instämde Annika Qarlssoon (c).

Anf. 112 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! När det gäller just den här aspekten på arbetsmarknadspolitik, det vill säga att det ska löna sig att studera och att man ska kunna få ett arbete som motsvarar utbildningen, kan jag i och för sig hålla med om att det är rimligt påstående. Och det är rimligt att tänka sig att studenterna tänker på det sättet och resonerar på det sättet. Jag har ingen annan uppfattning.

Däremot tycker jag att du, Annie Johansson, slarvar över studerandevillkoret lite väl hastigt. Där har ju de studerande och deras organisationer, åtminstone när de har varit i kontakt med mig, haft en helt annan uppfattning än den som du beskriver. Men den kan du väl ta med dem. Där står vi betydligt närmare de organisationerna. Det är ett problem när man drar bort studerandevillkoret.

Men vad som är det allra viktigaste är ju faktiskt vilket samhällssystem vi bygger. Bygger vi ett samhällssystem där vi skapar låglönejobb, där vi skapar jobb som framför allt ska tas fram i en tjänstesektor som ska skattesubventioneras och som ska vara en låglönesektor gynnar det inte dem som har utbildat sig i många år.

Anf. 113 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Återigen måste man titta på den verklighet som vi lever i. Är det då 100 000 studenter som i dag står utanför arbetsmarknaden trots en högre utbildning kanske inte det system som din regering, Patrik Björck, under förra mandatperioden genomförde var särskilt lyckosamt. Då kanske man ska lägga den nästan en miljard som studerandevillkoret faktiskt kostar på satsningar på nya jobb. Då kan man redan efter sin studentexamen få ett jobb och tvingas inte att vänta under den karenstid på tre månader som man faktiskt får genomlida innan man får den här a-kassan på dryga 5 000, som du pratar om.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämfästldhet*

Anf. 114 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Vi pratade ju om vilket samhällssystem vi ska bygga. Vårt alternativ är ett samhällssystem som handlar om utveckling, där vi satsar på kompetens och kvalitet, där vi bygger vidare på en stark industri och på en hög produktivitet och där vi konkurrerar på en högre nivå. Det är också det alternativ som ger en möjlighet för den som har satsat och skaffat sig en utbildning.

Alliansens alternativ handlar om ett samhälle där det enda de erbjuder är lönedumpning och att man pressar fram en låglönemarknad med skoputsarjobb till Annie Johanssons juristkompisar. Därmed inget ont sagt om skoputsare – jag vill inte bli anklagad för det. Det är säkert en hederlig yrkeskår. Men jag tror inte att det är därför som man studerar juridik i så många år det nu tar.

Det är helt olika syn på vilket samhälle vi ska ha. Vi vill ha ett välutvecklat samhälle som går framåt.

Anf. 115 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Det som du tar upp är intressant, Patrik Björck. Vi har ju levt i er politik under de senaste tolv åren. Jag kan se på mina kompisar. Det är absolut inte jobb som de får efter sin examen, och då måste vi hitta kreativa lösningar.

Min samhällsbild är att vi ska gå från att vara ett bidragsnormerande samhälle till att bli ett jobb- och företagsnormerande samhälle. Då är alliansens politik en garant för att högutbildade ska få jobb men också för att unga ska få möjligheten att komma ut på arbetsmarknaden och för att hela samhället ska bli ett arbetande folk. Först då kan vi få resurser till ett väl fungerande offentligt system med skola, vård och omsorg.
(Applåder)

Anf. 116 LENNART LEVI (c):

Herr talman! En kvarts miljon är sjukskrivna. En tredjedels miljon är arbetslösa. En halv miljon är förtidspensionärer. Och långt flera än alla dessa sammantagna har ”alldeles för mycket att göra”. Det är överbelastning, underbelastning och felbelastning.

För några dagar sedan offentliggjorde Försäkringskassan sin rapport om allas vår gemensamma ekonomiska skuld till våra ca 550 000 förtidspensionärer. Skulden uppgår till ett närmast ofattbart stort belopp: 766 miljarder kronor.

Denna skuld har flera olika orsaker. En av dessa återfinns i vårt arbetsliv och dess förhållanden.

I en intervju med TT i början av valrörelsen beskrev vår dåvarande statsminister Göran Persson arbetsmiljön som ett försummat område. ”Det är ett sakområde som vi i svensk inrikespolitik totalt har tappat. Det är ett växande samhällsproblem, men jag har inga bra svar där.”

En bärande idé i den nya regeringens budgetproposition är att alla människor som kan och vill arbeta också ska få göra det utifrån sina förutsättningar. Allas resurser ska tas till vara. Grupper som står utanför arbetsmarknaden ska beredas tillträde. De som finns i arbetskraften ska ges goda förutsättningar att vilja stanna kvar även högt upp i åldrarna, rentav i den ålder som jag själv har nått.

Som jag ser det ansluter sig regeringen därmed till EU:s Lissabonstrategi om flera och bättre jobb. Flera jobb innebär sjunkande arbetslöshet och minskat utanförskap. Bättre jobb innebär krafttag mot den pågående utslagningen från arbetslivet. Båda kräver såväl forsknings- som utbildningsstöd.

Det är därför med tillfredsställelse jag tar del av formuleringen i regeringens budgetproposition att ”forskning inom arbetslivsområdet är fortsatt viktig”. För att säkra kvaliteten ska forskning med sådan inriktning dock fortsättningsvis konkurrensutsättas, det vill säga få sin hemvist inom universitets- och högskolesektorn och inte inom sektorsforskningen.

Herr talman! Jag har själv haft min hemvist i just denna sektor, universitets- och högskolesektorn, och känner stor respekt och uppskattning för den. Men en sådan nystart som regeringen efterlyser kommer enligt min erfarenhet inte med automatik och tar dessutom tid. Mot bakgrund av de enorma samhällskostnader och det stora lidande som en dålig passform mellan arbetsliv och arbetskraft bidrar till kan en sådan nystart bli en synnerligen lönsam investering.

Arbetslinjen är en av förutsättningarna för en god välfärd. Friskare och mer produktiva jobb är en annan förutsättning. Båda förutsätter forsknings- och utbildningsstöd.

Det är mot denna bakgrund som jag förutsätter att arbetsmarknadsministern i samråd med såväl arbetsmarknadens parter som med forskarsamhället tar initiativ till ett framgångsrikt genomförande av den nystart han uppenbarligen eftersträvar.

I detta anförande instämde Annika Qarlssoon (c).

Anf. 117 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Lennart Levi beskriver en verklighet på ett sätt som gör att man kan instämma, men jag undrar lite grann om han har läst budgeten och förstår i vilken majoritet han deltar. Om det är så att rehabilitering och de områdena är viktiga områden – jag delar uppfattningen att det ställs stora krav på forskning för att komma vidare på de områdena – hur kan man då ställa sig bakom en budget som lägger ned Arbetslivsinstitutet under närmast dramatiska former som gör att man kanske slår sönder precis hela den forskning som Lennart Levi efterfrågar? Hur kan man då ställa sig bakom neddragningar på Arbetsmiljöverket och neddragningar när det gäller företagshälsovårdsutbildning och så vidare? Det här går ju inte riktigt ihop. Jag kan känna stor sympati med det som Lennart Levi säger, men det går ju inte ihop i slutändan. Det som regeringen föreslår är en massaker på forskningen kring rehabilitering och företagshälsovård. Det är en massaker på alla de saker som är så viktiga att vi tar tag i.

Anf. 118 LENNART LEVI (c) replik:

Herr talman! Patrik Björck berättar om massakern och ger då intryck av att allt var gott fram till den 17 september 2006. Så var ju inte fallet. Vi hade denna massarbetslöshet, vi hade detta utanförskap, detta otillfredsställda rehabiliteringsbehov trots att vi hade en annan majoritet i riksdagen. Alltså finns det utifrån den gamla koalitionen misslyckande

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsställldhet*

ett behov av att pröva nya vägar. Om Arbetslivsinstitutet hade varit den enda vägen hade Patrik troligen haft rätt, men Allan Larsson har utvärderat det, Statskontoret har utvärderat, och bibliografiskt har det också utvärderats. Somligt i det som Arbetslivsinstitutet gjorde var av allra högsta klass, annat var det inte. Effekten var i alla fall inte av högsta klass. Det är därför som nya vägar måste prövas.

Anf. 119 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Lennart Levi, jag säger inte att allt var gott före den 17 september. Det är inte det som är min poäng. Men mycket av det som har gjorts, åtminstone på Arbetslivsinstitutet och Arbetsmiljöverket, har varit gott. När ni nu drar ned och lägger ned hela det institutet föreslår ni ingenting i stället. Så det innebär att mycket av det som var gott försvinner, och ni ersätter det inte med någonting annat. Inte på någon punkt kan man få svar på vad ni vill i stället.

Vi hade en föredragning inför utskottet häromdagen där man från Arbetslivsinstitutet efterfrågade just vad de skulle göra sedan, hur de skulle föra det vidare och på vilket sätt den här forskningen kan omhändertas så att den inte bara uppgår i tomma intet och det är pengar som vi har slängt i ett svart hål. Ni föreslår ju ingenting annat i stället. Om ni ändå hade föreslagit något annat högkvalitetsinstitut, någon stiftelse eller något annat sätt att ta hand om de här viktiga uppgifterna och skickat med pengar i budgeten, men det gör ni inte.

Anf. 120 LENNART LEVI (c):

Herr talman! Budgeten är inte det enda sättet att ge pengar, i varje fall inte att ge resurser som redan finns. Vi har forskningsfinansierande organ som heter Fas, vi har Vinnova, vi har parternas gemensamma organ Afa och Alecta. De satsar i ganska stor omfattning. Stiftelser kan inrättas. Särskilda inrättningar vid universitet och högskolor kan bildas. Dessa kan i rätt stor omfattning ersätta den sektorsforskning som så här långt har drivits.

Anf. 121 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Herr talman! Jag tillhör dem som har en stor respekt för Lennart Levi och hans kunskap, inte minst ur ett forskningsperspektiv när det gäller stressforskning och dylikt. Därför är det med stor förvåning som jag nu kan ta del av att Lennart Levi ställer sig bakom den klappjakt på organisationer och institut som är på gång. Vi har Integrationsverket som läggs ned snabbt, och nu har vi Arbetslivsinstitutet. Vi har begränsade möjligheter för Arbetsmiljöverket att driva sina uppdrag. Det handlar om institut och verk rakt över. Det är väl också där man ska tjäna pengar och dra in mycket. Men jag tycker att man gör saker och ting i omvänd ordning. Man måste ju först titta på vilka effekterna blir. Hur kan man vidareutveckla och göra saker bättre i stället för att direkt klassiskt bara dra ned? Det är ju det man gör.

Vad händer med den nationella kunskapsbanken vid Arbetslivsinstitutet? Vad händer med de olika funktionerna? Det behöver vi ha svar på, Lennart Levi.

Anf. 122 LENNART LEVI (c) replik:

Herr talman! Om man lyssnade på vad jag nyss sade så sade jag faktiskt väldigt eftertryckligt att jag förutsätter att arbetsmarknadsministern i samråd med såväl arbetsmarknadens parter som med forskarsamhället tar initiativ till ett framgångsrikt genomförande av den nystart han uppenbarligen eftersträvar. Det var vad jag sade, och det var vad jag menade. Jag menar inte att sista ordet är sagt, jag menar inte att alla problem är lösta, jag menar att somliga återstår att lösa i dialog just med arbetsmarknadens parter, nämligen de närmast berörda, och med forskarsamhället. Men jag menar att konstruktionen med Arbetslivsinstitutet inte var den enda och möjligen inte heller den bästa av alla tänkbara världar.

Anf. 123 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Herr talman! Det är lätt att förutsätta det, Lennart Levi, men man drar ju undan resurserna. Man skriver positivt om att det är viktigt med arbetsmiljö, forskning och dylikt, men man lägger ned institut och drar ned de medel som behövs för att verk ska kunna jobba vidare i dessa frågor. Det är det som är en stor del av problematiken.

Läppars beklännelse och handling måste gå ihop. Den borgerliga alliansens budget visar klart och tydligt att här finns det rejäla sprickor. Vi i den nuvarande oppositionen vill mycket klart rikta in oss på detta eftersom man naturligtvis måste se till att verkligen utveckla de här frågorna och inte avveckla dem. Det som har tagit årtionden att bygga upp raseras nu väldigt snabbt, och det oroar mig väldigt mycket, Lennart Levi.

Anf. 124 LENNART LEVI (c) replik:

Herr talman! Jag oroas över att tolv år har gått, och att er egen partiordförande, dåvarande statsministern, vid dessa tolv års slut har förklarat att man inte har haft grepp om de här frågorna. Dem har man tappat. Om så är fallet är det egna betyget på tolv års arbete inte speciellt högt. I ett sådant läge finner jag det motiverat att börja om på ny kula och söka nya vägar i nära samarbete – jag betonar – med alla parter på arbetsmarknaden och forskarsamhället.

Anf. 125 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag vill också inleda med att säga att jag har följt Lennart Levis arbete under många år och har uppskattat det väldigt mycket. Jag tolkar Lennart Levis svar på de tidigare frågorna som att de gömmer en ganska stor besvikelse över att den nuvarande regeringen nu begår ett svinhugg och drar bort resurserna från ett område som har varit ett av Lennart Levis viktigaste.

Jag kan också hålla med om att allt inte har varit perfekt på de här områdena. Jag tycker dock att det hade varit god kutym att man, om man nu inte tyckte att ALI jobbade på rätt sätt och att forskningen inte gav något resultat, hade pekat på de resurser som fanns och talat om hur man ville använda dem på ett bättre sätt.

Nu börjar man omdaningen med att ta bort resurserna, och jag kan inte se annat än att arbetet kommer att stanna av. Det kommer väl inte att bli bättre än det var förut, eller vad är Lennart Levis åsikt om det? Vad kommer att hända?

Anf. 126 LENNART LEVI (c) replik:

Herr talman! Vad som kommer att hända följer inte någon automatik. Det som kommer att hända är det som vi gemensamt försöker få att hända, och jag kan bara svara för mig själv: Det jag vill ska hända är precis det jag har sagt. Jag förväntar mig alltså att arbetsmarknadsministern ägnar denna fråga den stora uppmärksamhet som den är värd i samverkan med parterna och med forskarsamhället.

Anf. 127 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Men om arbetsmarknadsministern ska ta det initiativ som Lennart Levi förväntar sig, om han verkligen menar det själv och har insikten att han ska göra det, borde han inte då också ha medverkat till att resurserna fanns kvar hellre än att släppa i väg dem? Nu är de borta, och han får ta ett initiativ från noll.

När det gäller att söka resurser från Fas och så vidare, något som Lennart Levi pekar på, fick vi en ganska grundlig genomgång av det i arbetsmarknadsutskottet häromdagen. Den dörren verkar mer eller mindre stängd. Det kan möjligen ge ytterst lite resurser, och det går inte att jämföra med de resurser som nu är borttagna. Det betyder att utfallet av det här i bästa fall kan bli ett minialternativ.

Jag måste säga att jag tycker att det ser ganska dystert ut på arbetslivsforskningens sida, och det kommer inte att gagna dem som är utsatta i arbetslivet.

Anf. 128 LENNART LEVI (c) replik:

Herr talman! Det viktiga är ju att se till att de behov som dessa resurser ska tillgodose inte uppkommer – att vi har ett anständigt arbetsliv som inte slår ut folk. Den senaste officiella siffran på den punkten är 1 067 000 helårsekvivalenter. Det är alltså folk i arbetsför ålder som står utanför arbetslivet, i utanförskap. Den siffran är från år 2004. År 2005 gav den förra regeringen inga medel till Statistiska centralbyrån för att plocka fram mer aktuella siffror. Vi kan anta att siffrorna fortfarande ligger på samma nivå.

Med andra ord: Vi diskuterar inte den bästa av världar. Vi diskuterar en värld med många och stora missförhållanden. Dessa missförhållanden ska jag efter bästa förmåga se till att arbetsmarknadsministern inte glömmer. Jag lovar dyrt och heligt att hålla honom vaken dag och natt tills han gör något.

I detta anförande instämde Annie Johansson, Annika Qarlsson och Roger Tiefensee (alla c).

Anf. 129 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s):

Herr talman! Ett jämställt samhälle är bra för alla. Socialdemokraternas mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter att kvinnor och män får samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden.

Sverige är känt för att vara ett jämställt land. Vi har med en målinriktad medvetenhet tagit politiska beslut så att vi har kommit en bra bit på vägen till ett mer jämställt samhälle. Vi har bland annat i dag en bra

föräldraförsäkring och en bra, utbyggd barnomsorg som också är bra för jämställdheten.

Trots detta finns det fortfarande många saker att göra. Det finns många kvinnor som inte får samma möjligheter och rättigheter som männen. Många kvinnor har låga löner, otrygga anställningar och ofrivillig deltid som inte ger möjlighet till en lön att leva på.

Vi socialdemokrater kan och vill inte acceptera att det är så här år 2006. Därför vill vi snabba på med olika politiska beslut. Några är nyss tagna – förändringen i LAS, visstidsanställningarna, säsongsanställningarna och att man inte får räkna uppsägningstid under föräldraledighet, något som drabbade väldigt många kvinnor. En del av de nyss tagna besluten kommer borgarna att riva upp.

Vi tycker att vi måste gå vidare. Vi tycker att nästa steg är en lag som ger rätt till heltid men också möjlighet till deltid. Vi har ett lagförslag där regelverket ska utformas på ett sätt som balanserar arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen. Den lagen var tänkt att kunna träda i kraft redan den 1 juli 2007 och skulle få full effekt 2010. Men en lag om heltid så att även kvinnor får en möjlighet att försörja sig vill inte ni borgare ha.

Som om det inte vore nog med det ska samma kvinnor som jobbar ofrivillig deltid betala mer i a-kassa samtidigt som de kommer att få en sämre försäkring. Förslaget till nya a-kasseregler innebär att deltidsarbetande kvinnor kommer att få svårt att kvalificera sig till a-kassa. Marginalerna att få ersättning som deltidsarbetande försvinner.

Regeringen skriver själv att man inser att detta kommer att missgynna kvinnor men att man tror att kvinnor tjänar på politiken i sin helhet. Det är ett mycket märkligt resonemang att genomföra förslag som slår hårdare mot kvinnor än mot män. Frågan är dessutom om den moderatledda regeringens politik verkligen kommer flera kvinnor än män till godo. Såväl sänkningen av förmögenhetsskatten som andra skattesänkningar når flera män än kvinnor. Pressen nedåt på lönerna kommer dessutom sannolikt att slå hårdast mot de lägst avlönade: LO-kvinnor.

Vi kunde läsa i Aftonbladet att arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin tyckte att det var skit att leva på 600 kr om dagen. Då undrar man hur Moderaterna tycker att det blir för en kvinna som har jobbat i många år, till exempel som barnskötare, som blir arbetslös och får en a-kassa på ca 500 kr per dag enligt dagens regler. Med ert förslag blir det rätt snart 400 kr per dag. Varje hundralapp är betydelsefull när man har så små inkomster.

Jag kan förstå att a-kassehandläggarna får många samtal från oroliga kvinnor som är eller som riskerar att bli arbetslösa. Flera kommer att bli bidragsberoende. Kostnaderna kommer att läggas över på kommunerna.

Enligt medierna får staten in 18 miljarder kronor mer till statskassan genom de höjda a-kasseavgifterna. Lågavlönade deltidsarbetande barnskötare eller vårdbiträden får betala till skattesänkningar för hushållsnära tjänster för dem som redan i dag har en bra inkomst och som har råd att betala. Den ensamstående mamma som har en sysselsättningsgrad på 68,23 % i vården kommer ju inte att ha råd med det.

Är det några som skulle behöva få hjälp med att få vardagen att gå ihop, som ni borgare brukar säga, så är det just de här kvinnorna. Men vad gör ni? Jo, ni ser till att rika, välbeställda, får skattesubventionerade tjänster som de lågavlönade får betala och ser till att männen slipper ta

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

sitt ansvar för familj och hem genom att man kan köpa dessa tjänster. Ni skapar nya låglönejobb som kvinnor ska tvingas ta för att de rika ska få mer pengar plus att de ska få hjälp med att få sin vardag att gå ihop. Men vem ska hjälpa de lågavlönade att få sin vardag att gå ihop?

Vi socialdemokrater har blivit kritiserade för att ge bidrag. Men vad gör den borgerliga alliansen? Jo, man ska införa ett nytt bidrag, ett vårdnadsbidrag på ungefär 3 000 kr i månaden. Det finns ingen möjlighet att vara hemma om inte den andra föräldern har en mycket god inkomst. Ingen ensamstående och ingen vanlig löntagarfamilj kommer att ha någon glädje av ett vårdnadsbidrag på 3 000 kr, utan det kommer att bli ett rikemansbidrag.

Man frågar sig: Var finns arbetslinjen eller jämsällldheten i det förslaget? Är det nya att de rika ska leva på bidrag och att de lågavlönade ska betala?

Man måste undra vad den borgerliga regeringen egentligen vill när man lägger fram förslag om å ena sidan skattesänkringar som ska uppmuntra dem som har lägst lön ... Talartiden är tydligen slut.

I detta anförande instämde Patrik Björck, Sylvia Lindgren och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 130 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Det är tur att det blir många repliker. Då hinner du lägga ut texten lite till.

Det som är lite spännande är att någonstans, kan jag känna, finns det en samhörighet i att vi båda brinner för frågorna och tycker att det här är viktigt. Men någonstans där tar det slut, för när vi sedan kommer till förslagen kan jag tyvärr inte hålla med dig.

Du har nu förfasat dig över den borgerliga alliansens första budget. Men i augusti gjorde vi ett bokslut över tolv års socialdemokratiskt regeringsinnehav. På punkt efter punkt gjorde vi en genomgång och såg att det inte finns något område mer än möjligtvis skolan där flickor eller kvinnor har flyttat fram sina positioner.

När det gäller löneutrymmet, den ekonomiska egenmakten, har löneskillnaderna faktiskt legat kvar under alla de här åren. Det verktyg som regeringen har i sin hand för att se till att skapa ett utrymme så att det blir mer pengar kvar efter skatt har man valt att inte använda, utan man har beskattat de här kvinnorna allra mest. Där går vi en annan väg. Ta med dig det hem till ditt parti!

Anf. 131 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag får väl tacka Annika Qarlszon för att hon ger mig möjlighet att fortsätta lite här.

När det gäller detta med skattesänkringar och sådant kan man fundera över vad den borgerliga regeringen vill med sina förslag. Å ena sidan ska man ha skattesänkringar som ska uppmuntra den som har lägst lön, oftast kvinnan. Man ska uppmuntra henne att jobba. Å andra sidan handlar det om dels ett vårdnadsbidrag som uppmuntrar samma person att stanna hemma, dels en skattereduktion för hushållsnära tjänster för att föräldrarna ska stanna på jobbet. Det här gör vi med skattemedel, men härigenom kommer det inte in mer intäkter till vare sig kommuner eller

landsting. Man ser ju att det är där man kan skapa ett löneutrymme eftersom det är där som många kvinnor har sin anställning.

Prot. 2006/07:19
10 november

Anf. 132 ANNIKA CARLSSON (c) replik:

Herr talman! Du svarade inte på min fråga. Jag sade att i regeringen har du en möjlighet att skapa ett ekonomiskt utrymme för dem som har de lägsta inkomsterna. Låginkomsttagare i Sverige har världens högsta skattetryck. I den kategorin finns många kvinnor – dock inte bara kvinnor; det finns både män och kvinnor i den kategorin – men till övervägande delen är det faktiskt kvinnor.

När de pengar har försvunnit in till staten som sedan, i din retorik, ska vara de pengar som ska användas till att ge de här människorna löner ska de vara evigt tacksamma för att de får betala skatt. Det är det du står här och säger.

Jag tycker att vi ska ha ett skattetryck som är sådant att vi kan ha en bra gemensamt finansierad offentlig vård, välfärd, skola och omsorg. Däri finns inga skiljelinjer. Men det du och ditt parti väljer att göra är att lägga den största bördan på dem som skulle behöva det största utrymmet. Det här visar vi i ett annat förslag, men det kommenterar du inte i den radda av olika förslag som du tagit upp och tittat på här.

Anf. 133 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Det är inte så att de kvinnor som är lågavlönade och deltid arbetande kommer att få så mycket kvar genom de skattesänkningar som ni föreslår. Det här kommer också att öka andra kostnader; det vet vi. För den ensamstående kvinna som redan i dag kanske har det tufft ekonomiskt kommer det att bli ännu värre. Det vet vi. Det gäller akasbehövningarna. Vi vet också att man i deklarationen inte får dra av fackföreningsavgifterna. Vidare vet vi att för den kvinna som har råd att ha bil kommer bilförsäkringen att höjas väldigt mycket.

Anf. 134 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! När man lyssnar här på Ann-Christin Ahlberg låter det som att allting är bra nu men att allting kommer att bli dåligt med den nya regeringen. Det är vi inte ovana vid att höra.

När det gäller det som nu ligger i jämställdhetspolitiken har vi till exempel frågan om löneskillnader. Vad har hänt där? Vad har ni lyckats åstadkomma under den socialdemokratiska regeringen för att förändra skillnaderna mellan kvinnors och mäns löner? Det gäller kvinnors arbetsmarknad och att vara inlåst i den offentliga sektorn där lönerna är låga och där man kan styra lönerna eftersom det oftast finns bara en arbetsgivare. Våldet mot kvinnor har ökat. Ohälsan har ökat. Kvinnor får inte rehabilitering och så vidare. Det finns oerhört mycket att göra.

När det gäller rätten till heltid är det väldigt många remissinstanser som sagt att det här nog inte är bra. Man kan inte tvinga arbetsgivare att ha en viss arbetstid.

Vi vill att det här ska ske, gärna på frivillig basis. Många landstingsledningar runtom i landet kan ta initiativ för många undersköterskor som i dag inte har en heltid. Jag tror att det här går att lösa på frivillig väg. Det hoppas jag att du också tror.

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Anf. 135 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! I väldigt många år har arbetsmarknadens parter försökt att på frivillig väg få igenom detta med heltid. Det finns också i en del kollektivavtal med att man som arbetsgivare har en viss skyldighet i det avseendet. Men man ska också vara väl medveten om att det i många av kommuner och landsting där det finns mycket av kvinnodominerade yrken många gånger är borgarna som styr. Man måste kanske också avsätta speciella pengar till satsningar just därför att man vill få upp kvinnors löner, till exempel genom ett arbetsvärderingssystem.

Anf. 136 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Om jag inte har helt fel styrs ungefär hälften av landstingen av Socialdemokraterna. Frågan är om detta redan är löst där ni har makten. Om inte är ni svaret skyldiga om varför ni inte med det som ni oftast driver genom kollektivavtal eller på andra sätt kan komma till rätta med problematiken.

När det gäller vårdnadsbidraget, som ju Ann-Christin tidigare var inne på, är det så att väldigt många kvinnor redan i dag med den tidigare socialdemokratiska politiken jobbar deltid. Med vårdnadsbidraget kan man få ersättning för det deltidsarbete man gör i stället för att, som i dag, ha noll kronor.

Anf. 137 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Om vi ska prata om jämslällhet är vårdnadsbidraget en av de saker som verkligen förhindrar jämslällhet. På de platser där man gjort försök med vårdnadsbidrag är det i stort sett, visar det sig, knappt någon man som ens ansöker om att få vårdnadsbidrag.

Som kvinna är det väl nästan förnedrande att få ett bidrag om 3 000 kr för ett heltidsarbete för att männen ska kunna gå till sitt jobb och ha ett arbete som det går att försörja sig på. Med det här blir det bara så att kvinnorna, många gånger ofrivilligt, får stanna hemma för att också ta hand om markservicen i hemmet.

Anf. 138 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Ann-Christin Ahlberg försöker, likt många av hennes partikamrater, att ge en bild av att alliansen skulle driva någon form av lönedumpningspolitik och att den skulle slå särskilt hårt mot kvinnor. Om ni menar allvar med det och det inte bara är politisk retorik har jag en fråga. Vårt förslag ligger i linje med de ersättningar som Socialdemokraterna införde 1997. Menar du att Socialdemokraterna då drev en lönedumpningspolitik?

Anf. 139 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Nu vet jag inte vilka tjänster som du avser. Med tanke på de sänkningarna som görs i a-kassan kan jag säga att har vi en god försäkring med bra villkor genererar det att vi inte sänker våra löner. Har man gått den fackliga skolan vet man också att fackföreningslöftet också innebar att om man drabbas av arbetslöshet skulle man få en bra omställningsförsäkring. Det skulle innebära att man inte skulle behöva gå under de avtalsenliga lönerna.

Anf. 140 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Fru talman! Då får jag en möjlighet att förtydliga mig. Eftersom alliansens förslag ligger i linje med de ersättningsnivåer i a-kassan som ni införde 1997, samma nivåer, undrar jag om du anser att den socialdemokratiska regeringen då förde en lönedumpningspolitik. Det är samma förslag som nu ligger från alliansen. Om du anser det, anser du också att lönerna i Sverige sänktes under den här perioden med de ersättningsnivåerna i a-kassan?

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämslälldhet*

Anf. 141 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! De förslag som man ser i alliansens politik och som man säger riktar sig mot kvinnor, speciellt hushållsnära tjänster, vårdnadsbidrag eller sänkt a-kassa, vet vi av erfarenhet sänker lönerna. De som blir mest drabbade är alltid kvinnor.

Anf. 142 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Att få göra karriär eller inte, att få förena yrkesliv och familj eller inte borde verkligen få vara en rättighet och framför allt en möjlighet.

Jag skulle vilja fråga Ann-Christin Ahlberg varför Socialdemokraterna väljer att stänga ute kvinnor från eget företagande inom en sektor där de ofta känner sig väl hemma, nämligen inom offentlig sektor för vård och omsorg. Möjligheterna där för eget företagande, för flera kvinnor att påverka sin arbetsdag på ett annat sätt gör klart och tydligt att de stängs ute. Det är den ena frågan.

Den andra handlar om kvinnors karriär och över huvud taget arbetsmarknaden där ofta lönestigningar sker i åldern mellan 25 och 35 år och då många kvinnor av en händelse är hemma och föder barn och har det tufft hemma. Varför vill ni inte vara med på det förslag som vi har om en jämställdhetsbonus så att flera kvinnor faktiskt kan vara med i karriärstegen?

Anf. 143 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Vi tycker att man framför allt ska ha en bra föräldraförsäkring under åren då barnen är små. Det här med kvinnors eget företagande har vi absolut ingenting mot att uppmuntra. Karriär under viss tid av livet innebär inte att det bara är kvinnan som ska ta ansvaret för hemmet.

Anf. 144 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Jag tycker också att det är bra att ha en bra föräldraförsäkring, och den har vi också. Den har vi heller inte tänkt ta bort eller förändra. Men vi gör ett tillägg till den genom att införa en jämställdhetsbonus så att den person som väljer att gå i arbete och som tjänar minst i familjen, vilket oftast är kvinnan, gör att den får behålla mer av sin lön medan den som tjänar mer är hemma, vilket oftast är mannen.

På vilket sätt skulle det göra att kvinnor mer hålls hemma? Jag tror att det kommer att göra att flera pappor mer aktivt deltar, vilket också gör att kvinnor inte tappar på arbetsmarknaden.

Ann-Christin Ahlberg säger också att ni tycker att det är positivt med kvinnors företagande. Men varför uteslänger ni en så stor sektor som hela den offentliga sektorn från privata initiativ, med möjligheter för kvinnor att faktiskt få vara företagare inom det område där de känner sig säkra?

Anf. 145 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Det hade varit intressant att veta om det mest är kvinnor som bedriver verksamhet i den så kallade offentliga verksamheten. Min erfarenhet säger att det är stora börsbolag som finns i andra länder som bedriver vård och omsorg bland annat i den region som jag kommer ifrån.

Det vi tycker är konstigt med den borgerliga regeringen ur jämställdhetsperspektiv är att man lägger fram ett förslag om å ena sidan skattesänkningar som uppmuntrar den som har lägst lön, oftast kvinnan, att jobba och å andra sidan ett vårdnadsbidrag som uppmuntrar samma person att stanna hemma och om skattereducerade hushållsnära tjänster för att föräldrarna ska stanna på jobbet. Den ekvationen är ingenting som vi tycker går ihop. Vi funderar faktiskt på hur regeringen kan ha tänkt att ett sådant förslag kan leda till bättre jämställdhet eller bättre för kvinnorna.

Anf. 146 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Ann-Christin Ahlberg tar upp att hon inte är nöjd med den rådande politiken inom jämställdhetsområdet. Det är precis det facit som nu existerar efter tolv år av socialdemokrati. Hur det är med jämställdheten är en direkt konsekvens av den politik som ni har fört de senaste tolv åren.

En av de lösningar som du tog upp i ditt huvudanförande var rätten till heltid. Jag tycker inte att du gav ett tillfredsställande svar förut. Lagstiftningsvägen har alltid varit Socialdemokraternas verktyg för att nå bättre framgångar. Jag tycker att det är tragiskt att man hyser större tilltro till politiker i riksdagen än till arbetsmarknadens parter. Rätten till heltid kommer att höja trösklarna för unga och för kvinnor att ta sig in på arbetsmarknaden.

Min fråga till dig är: Hur kan du som säger dig förespråka arbetslinjen vara för en lagstiftning om rätt till heltid som kommer att minska möjligheterna för kvinnor och unga att faktiskt få ett jobb att gå till?

Anf. 147 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Vi tycker inte att kvinnor ska diskrimineras på det sättet att de ska finna sig i att ha deltidstjänster. Vi vet också att kvinnor faktiskt generellt sett har lägre lön än vad män har. Nu har vi gett arbetsmarknadens parter i många år chansen att kunna klara av det själva. Då tycker vi att man år 2006 inte kan acceptera att det fortfarande är oerhört många kvinnor som ofrivilligt har deltidstjänster. Gå in på ett handelshus, till exempel Onoff, och det är en endaste kvinna som jobbar där, så finner du att hon inte jobbar heltid medan alla män gör det. Det är alltså kvinnorna som får arbeta deltid. Handels har gjort en jättestor utredning om det. Vi vet också att inom Kommunal är det nästan alltid kvinnorna som får ofrivillig deltid. Det är ytterst sällan män.

Anf. 148 ANNIE JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det är intressant att höra att ni under lång tid har givit arbetsmarknadens parter möjlighet att komma fram till det här förslaget själva. De har inte kommit fram till det.

Jag tycker återigen att det är tragiskt att ni går lagstiftningsvägen och sätter er över arbetsmarknadens parter. Arbetsmarknadens spelregler ska avgöras av dem som är med på planen och spelar.

Dessutom måste jag föra in i debatten att Arbetsmarknadsstyrelsen sågade det här förslaget längs fotknölnarna just därför att det höjer trösklarna för unga och framför allt för kvinnor att få ett jobb över huvud taget att gå till.

Anf. 149 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Vi socialdemokrater är faktiskt ett arbetarparti. Det innebär att vi väldigt ofta lyssnar på våra arbetstagarorganisationer. När vi ser att de inte kan klara av det tittar vi på om det finns en rimlighet i saker och ting eller inte. Att år 2006 fortfarande ha alltför många kvinnor som har ofrivillig deltid kan man inte acceptera. Då måste man lyssna på vad arbetstagarerna och arbetstagarorganisationerna säger. Vad säger medlemmarna i vårt parti? Jo, lagstifta om rätten till heltid. Då skapar man också möjlighet för den som så önskar till deltid. Det handlar om att kvinnor ska ha rätt till sin egen försörjning.

Anf. 150 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Jag har material till tio minuter men jag ska pressa in det på en minut.

Några korta kommentarer:

Att Socialdemokraterna vill försvåra säsongs- och visstidsanställningar skapar inga nya jobb utan det hotar de jobb som redan finns. Det måste vara bättre att ha ett säsongsjobb än att vara 100 % arbetslös.

När det gäller lagen om hel- och deltid, som ni hade framme som en utredning, är det inte så att två 75-procentjobb blir två 100-procentjobb. Det blir snarare så att arbetsgivaren gör om det till en 100-procenttjänst, och den personen får nästan slita ihjäl sig medan den andre blir arbetslös.

Vårdnadsbidraget är mitt favoritämne. Det måste vara bättre att man får 3 000 kr i ersättning än att man, som i dag, får noll kronor. Den som är högvärlönad har råd att vara hemma utan någon som helst ersättning medan de med låg lön behöver bidraget för att klara ekonomin.

Min hemkommun, Marks kommun, var den första utanför Storstockholm som beslutade att införa kommunalt vårdnadsbidrag.

Anf. 151 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Vad beträffar vårdnadsbidraget på 3 000 kr har jag roat mig med att fråga många killar, som är i den åldern när man börjar skaffa familj, hur många av dem som skulle kunna tänka sig att vara hemma för 3 000 kr och ta hand om sina barn. Jag har fortfarande inte, efter många långa samtal under en lång period, hört en endaste kille säga "det vill jag". Så visst är det en kvinnofälla.

Med 3 000 kr i månaden kan var och en av oss räkna ut att det bara är de som har det lite bättre ekonomiskt ställt som har den möjligheten.

När det gäller säsong- och visstidsanslällningar är det tryggare att veta att man har en visstids- eller säsonganslällning att komma tillbaka till. Den fria visstidsanslällningen gagnade alla.

Anf. 152 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Jag fortsätter med vårdnadsbidraget.

Du säger att inga killar skulle vara hemma för 3 000 kr i månaden, utan att det bara skulle vara kvinnor som skulle vara hemma med den här ersättningen. Men det blir fortfarande ingen försämring för dem. De får i så fall 3 000 kr i månaden i stället för noll kronor i månaden.

I min kommun har det varit ett starkt tryck från just lågavlönade kvinnor att vi ska införa ett kommunalt vårdnadsbidrag. Det beror på att de är hemma ändå. Trots att de har låg inkomst och inte så mycket ekonomiska resurser väljer de att vara hemma under en tid som är längre än föräldraledigheten.

Det handlar inte om en livstidsförsörjning på 3 000 kr i månaden. Det handlar om att man kanske vill förlänga föräldraledigheten med ett halvår eller ett år och då få en ersättning.

För mig handlar det om att uppvärdera det arbete som kvinnorna gör i det här fallet. Sedan hoppas jag givetvis att det blir flera män som tar del av detta.

Anf. 153 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Det är fortfarande bättre att man bygger ut föräldraförsäkringen så att den gynnar både män och kvinnor, för detta är en kvinnofälla. Kvinnor kommer att vara hemma några år till med en ersättning på 3 000 kr eftersom det finns alltför få män som ställer upp på det. Och det är ju faktiskt så att vi tar av skattemedel för att betala de 3 000 kronorna.

Vårdnadsbidraget är ett rikemansbidrag. Det är de som har bättre ekonomi som kan ta det.

Anf. 154 ESABELLE RESHDOUNI (mp):

Fru talman! I kampen för jämställdhet har det hittills nästan bara handlat om att kvinnor ska anamma de normer och villkor som gäller för männen. Hur ofta talas det inte om vikten av att kvinnor får tillgång till de manligt dominerade jobben medan det fortfarande är ovanligt att tala om motsatsen, det vill säga att män i högre grad borde jobba i de så kallade kvinnojobben?

Mansrollen gynnar män på så sätt att den ger makt, bättre lön och större rörelsefrihet. Men samtidigt bakbinds även männen i patriarkatets egen tvångströja.

Miljöpartiet menar att det är dags att gå den andra vägen, för det är minst lika viktigt att männen anammar det som betraktas som kvinnligt och går över till kvinnodominerade branscher. Ska detta kunna åstadkommas krävs det att lönerna höjs i dessa branscher och att heltids- och visstidsanslällningar blir minst lika mycket norm som i manligt dominerade branscher. Vi kan inte vänta på attitydförändringar – det krävs betendeförändringar.

Att verka för jämställdhet kräver olika metoder. Det finns inte en enda lösning. Därför måste kampen för jämställdhet föras överallt och på alla områden, på det personliga och på det samhälleliga planet.

En förändring för att kunna bryta dagens könsmaktsordning blir möjlig när män och kvinnor ser de strukturer och normer som styr samhället. Och ju fler män som aktivt engagerar sig, desto mindre blir motståndet. Kvinnor och män kommer både att vinna och att förlora på de förändringar som förväntas av dem på grund av kön. För vissa män kan det verka skrämmande att mista både tolkningsföreträde, makt och ibland pengar. För vissa kvinnor kan det verka skrämmande att utmana rådande ordning och kräva utrymme. Men vi måste också se de vinster som det innebär i form av frihet och att få leva utan förtryck.

Framgångsrikt jämställdhetsarbete kräver strukturförändringar. Strukturer skapas av lagstiftning, kommunala regelverk, avtal och överenskommelser på arbetsmarknaden. Men det måste också finnas stor frihet och flexibilitet för lösningar som är anpassade till olika delar av samhällslivet. Övergripande generaliseringar måste kombineras med stor respekt för de lokala samhällenas olikheter och individens grundläggande frihet.

Fru talman! Frågan är om de förslag som regeringen har kommer att leda till ett jämställt samhälle. Regeringen har gjort klart att från halvårsskiftet 2007 ska vi börja skattesubventionera hushållsnära tjänster i vårt land. Skattereduktionen bör uppgå till 50 % av arbetskostnaden upp till ett tak på 50 000 kr per person och år, uttrycks det i budgetpropositionen. Detta anser alliansen vara en åtgärd för jämställdhet.

Miljöpartiet håller inte med. Jämställdhet i familjen kan inte lösas med städfirmor och barnflickor. Mannens jämställdhetsansvar måste även sträcka sig till hemmets alla vrår och skrymslen.

Regeringen säger sig vilja utreda frågan om jämställdhetsbonus. Bonusen innebär enligt alliansens besked i valrörelsen att den förälder som har lägst inkomst får en skattereduktion med 3 000 kr per månad när den ena föräldern börjar heltidsjobba efter föräldraledigheten och den andra föräldern tar ut föräldraledighet.

Miljöpartiet ser vissa jämställdhetspoänger med förslaget. Men vi vill vara mycket tydliga med att skattereduktionen hade varit överflödigt om vi hade haft jämställda löner på den svenska arbetsmarknaden. Då hade det inte varit nödvändigt med ekonomisk subvention till lågavlönade kvinnor för att få männen att ta ansvar för sina barn. För Miljöpartiet är således lönejämställdhet huvudlinjen.

Det handlar dock inte bara om pengar. Många män vägrar ta sitt ansvar då de anser att det bryter mot den manliga normen. Dessa behöver i stället hjälp att ändra sina värderingar och beteenden. Det vore välgörande om arbetsgivare och facken deltog i det bildningsarbetet.

Miljöpartiets alternativ är att bygga ut föräldraförsäkringen till 18 månader. Av de 18 månaderna vill vi reservera en tredjedel till vardera föräldern. Båda föräldrarna ska samtidigt kunna vara hemma med barnet under en månad.

Regeringen avser att införa vårdnadsbidrag. Inför valet klargjorde den borgerliga alliansen att bidragets maximala nivå ska vara 4 000 kr per månad för dem som inte utnyttjar offentligt subventionerad barnomsorg.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Det ska också vara möjligt att kombinera vårdnadsbidrag med förvärvsarbete, men då med en lägre ersättning.

Miljöpartiets alternativ är mer tid för barn. Förslaget handlar om att gå ned i arbetstid till högst 75 % av heltid. För detta kompenseras föräldrarna med ett statligt bidrag på 1 500 kr per månad. Barntiden kan nyttjas av en av föräldrarna eller av bägge föräldrarna samtidigt till dess att barnet fyllt tre år.

Anf. 155 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag vet inte riktigt var den stora kritiken mot alliansregeringen låg i det här, men du tar upp hushållsnära tjänster. Jag uppfattar det som att du är negativ till utvecklingen av hushållsnära tjänster.

Inom EU pratar man ju mycket om att man ska göra stora insatser för att öka tjänstesektorn. En viktig anledning till att öka antalet arbetstillfällen inom tjänstesektorn är just att de jobben inte flyttar utomlands, vilket fabriksarbeten ofta kan göra. Därför tycker jag att alla typer av jobb är viktiga. Det är det vi har försökt säga här flera gånger. Även jobb i hushållsnära tjänster är viktiga, och vi bör inte klanka ned på dem. Vi tror att vi kan ge en subvention under en tid, kanske för att utveckla den här sektorn i mycket större utsträckning än i dag.

Många säger att det här är ett pigavdrag. Själv har jag en kille från Hemfrid som går hemma. Han har alltså lön, semester och allt det som Sven-Erik Österberg sade tidigare att man inte får när man jobbar i hem. Det här är väl ett jättebra sätt att se till att svarta tjänster blir vita.

Anf. 156 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Vi har absolut inget emot att man köper hushållsnära tjänster. Frågan är om det ska subventioneras. Frågan är också om det gynnar jämsköldheten. Det är den aspekten jag försöker lyfta fram, inte att det skapar jobb. Att vi får svarta jobb att bli vita tycker jag är väldigt bra, för det finns väldigt många kvinnor i dag som har dåliga arbetsförhållanden på grund av att de tvingas jobba svart. Vi talar alltså om jämsköldhet, om det gynnar jämsköldheten.

Anf. 157 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Om det gynnar jämsköldheten eller inte – ja, jag tror att det gör det. Tyvärr är det ju så att det väldigt ofta är kvinnorna som gör hushållsarbetet i hemmen. På det här sättet kan man öka kvinnors möjligheter att gå ut i förvärvsarbete och arbeta mer och på så vis göra karriär i stället för att de jobbar deltid för att kunna vara hemma och göra det här jobbet. Men jag tycker inte att man bara ska se det som en jämsköldhetssatsning utan att det handlar om att ge familjerna en möjlighet att få livspusslet att gå ihop.

Det ska vara målsättningen, men det handlar också om att ge många en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Det jag har sett när jag själv använder Hemfrid är att det är invandrare som har kommit hit, som är ganska nya, och som går ifrån det här jobbet. De får en arbetslivserfarenhet. En del har gått till studier eller andra jobb. Det är väldigt många unga människor som får ett sätt att komma in på arbetsmarknaden. Det är inte 50-åriga kvinnor, som det kanske var förr i tiden, utan det här är människor som gör det under en övergångsperiod. Om det sedan gynnar

jämställdheten eller inte tycker jag är underordnat detta med att göra det möjligt för kvinnor – och också män – att vare ute och att skapa arbetstillfällen.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 158 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Det är ju redan i dag så att många av oss utnyttjar viss service hemma. En del utnyttjar städfirmor och andra köper halvfabrikat. Det är också ett sätt att göra det enklare för familjer att äta på restaurangen i stället för att laga mat. Frågan är: Ska vi subventionera det också för vissa familjer som har barn? Det är inte det att det är fult eller fel att få hjälp. Frågan här handlar om ifall det gynnar jämställdheten när vi subventionerar. Det här är inget som kommer att vara gratis heller. Det blir skattefinansiering.

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Anf. 159 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Låt mig först säga att jag tycker att Esabelle Reshdouni har en god ansats och att Miljöpartiet ändå försöker ge en bild av att det är viktigt att se till människan och hennes frihet att faktiskt kunna påverka sin situation. I det tror jag att vi delar mycket av grundvärderingen. Det är väldigt lätt att fastna i en enskild åtgärd och hamna i bara enskildheter.

Jag menar ju att det här med hushållsnära tjänster är en möjlighet för flera att få hjälp och få sin tillvaro att gå ihop. Jag menar att jämställdhetsbonusen som vi föreslår är ett sätt för flera pappor att kunna vara hemma och bli ekonomiskt kompenserade. Vårdnadsbidraget är också en del, liksom jobbvadraget och fri etablering av alternativ för att klara vård och omsorg. Det här är ett spektrum av möjligheter. I dag har vi ju inte den här valmöjligheten. Håller Esabelle Reshdouni med mig om att vi ska fortsätta hitta en platta av möjligheter men att valet sedan får vara hos den enskilde?

Anf. 160 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Det är som jag säger i mitt anförande. Det gäller att ha ett ramverk, så att säga, som gäller för alla människor. Inom det kan man ha egna val. Därför behöver vi en lagstiftning som säkerställer att det inte blir så att endera parten tjänar på att man utnyttjar den andra parten. Vår tanke med att förändra föräldraförsäkringen tycker vi är den här ramen, att ge sex månader till pappan, sex månader till mamman och därefter sex månader till, där man får välja själv. Det är en väldigt viktig förändring eftersom det också ger en bild till arbetsgivaren, som får signalen att jag som kvinna inte tänker vara hemma tre år i rad. Det är okej att anställa mig. Jag har en pappa som också tänker ta ansvar.

Anf. 161 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Jag hoppas att det framgår att det är meningen att alla de förslag som vi har lagt fram i budgeten, och som också kommer att komma upp under mandatperioden, ska gälla för alla människor. Vi kommer inte att lagstifta enbart för några få.

Dessutom vill jag säga om den här uppdelningen av föräldraförsäkringen med en tredjedel till mamman, en tredjedel till pappan och en tredjedel där man kan få välja att tanken kan vara bra ingångsvis. Men det förutsätter att det också finns en mamma och en pappa i sammanhanget. De barn som inte har en pappa med tappar ju å andra sidan sex månader. Det har gjorts försök, bland annat på Island, och där har man klart deklarerat att man utgår från normalfamiljen. Jag hoppas att det inte är Miljöpartiets syn. Själv tror jag att det är mer viktigt att vi har ett utrymme för en tid då man kan vara hemma och ledig med sitt barn, en lagstadgad rätt. Valet måste få ligga hos den enskilda familjen, men vi ger dem möjligheter att göra det valet.

Anf. 162 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Men sak samma gäller alliansens förslag. Finns det inte en pappa så finns det inte. Då går det inte med den bonus som den lågavlönade skulle få. Den kan ju inte gälla då heller. Då spricker regeringens förslag också, om vi börjar prata om ensamstående föräldrar.

Det vi inte tycker om när det gäller vårdnadsbidraget är ju att vi inte kan se att det finns någon man som tänker vara hemma för 4 000 kr i månaden. Det är få som stannar hemma med 80 % i dag, så varför skulle man stanna hemma för 4 000? Det har vi svårt att se.

Anf. 163 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Fru talman! Jag tycker att Esabelle Reshdouni visar ett gott engagemang, framför allt på området att få upp kvinnors löner. En sektor där många kvinnor arbetar är ju vården. Där kunde vi tidigare se att flera privata aktörer kunde bidra till att få upp kvinnors löner, framför allt för dem som hade möjligheten att kanske välja bort arbetsgivaren landstinget och få en ny arbetsgivare. Den tidigare majoriteten i riksdagen valde ju att införa en stopplag. Jag vet att det inom Miljöpartiet fanns olika färlanger i den frågan. Nu när den nya alliansregeringen kommer att se till att ta bort denna stopplag tycker jag att det skulle vara intressant om vi kunde få ta del av din åsikt om det.

Anf. 164 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Jag tycker inte att den frågan är berättigad, och därför tänker jag inte svara på den.

Vi tror inte att flera arbetsgivare skulle hjälpa till att höja lönerna. Jag har tittat på städbranschen, och där finns ju fri konkurrens i dag. 80 % av dem som jobbar i städbranschen är kvinnor, och jag kan inte se att de har högre lön än någon annan.

Anf. 165 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Fru talman! Jag tycker att frågan är berättigad.

Tror du inte att det får en positiv effekt på lönerna när kvinnor som arbetar inom vården får möjlighet till en annan arbetsgivare? Helt plötsligt finns det flera aktörer som konkurrerar om att få duktiga kvinnor. Det är en större utvecklingsmöjlighet för dem som i dag arbetar inom vården.

Vi vet båda vilken vardag som möter många av dem som arbetar inom vården när den är i landstingets regi. Det ger också en möjlighet för kvinnor som arbetar inom vården att ta över avdelningar och starta eget.

Det är ändå berättigat att du svarar. Är du en motståndare till privat vård? Är du motståndare till eller accepterar du den stopplag som den tidigare majoriteten ansåg var viktig?

Anf. 166 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Vi är emot en stopplag. Vi tycker att det är bra när kvinnor och män bildar egna företag. Det är inte det som är problemet för vår del. Vi tycker att det är innehållet som är avgörande, inte formen.

Anf. 167 ISABELLA JERNBECK (m):

Fru talman! Jämställdhetsarbetet handlar om att utöka valfriheten för individen. För kvinnor generellt har den förra regeringens politik slagit hårt och begränsat valfriheten. Kvinnor har setts som offer som måste ha särbehandling. Åtgärderna har inte lett till bättre villkor för kvinnor.

De lösningar som många sitter fast i i dag handlar om vad staten kan göra och hur mycket politiken kan styra villkoren för individen.

Nu måste vi titta på strukturen på arbetsmarknaden och på hur stor valfrihet män och kvinnor har över sin vardag och hur mycket kontroll man har över de egna resurserna. Ekonomisk frihet är en av de viktigaste jämställdhetsreformerna. Kvinnor måste få makt över sin ekonomi. Att kunna försörja sig själv är en viktig form av oberoende.

Det är i dag svårt att uppnå jämställdhet på arbetsmarknaden eftersom de sektorer som de flesta kvinnor arbetar inom är offentlig verksamhet där de har liten chans att påverka såväl sin arbetssituation som sin löneutveckling och karriär.

Genom att förbjuda vinstdrivande verksamhet inom typiskt kvinnliga områden har mycket kompetens slängts bort. Kvinnor har inte fått utveckla allt sitt eget kunnande och engagemang. Man har hindrat kvinnor från att få ut det där extra av sitt kunnande. Den offentliga sektorn har blivit en kvinnofälla.

Kvinnor är som bekant väl representerade inom vård, skola och omsorg och har ofta bara en arbetsgivare att välja på. Männens arbetsmarknad är betydligt friare med bättre förhandlingsmöjligheter och personlig utveckling som följd. Konkurrensen inom den privata sektorn med flera arbetsgivare leder till bättre löneutveckling. Personer som har bytt arbetsgivare en eller flera gånger har högre lön än de som har samma arbetsgivare.

I dag är också bilden av entreprenörer och företagare starkt förknippad med yrkesområden som återfinns inom just den privata sektorn och som i hög grad domineras av män. Där återfinns vi 80 % av alla män och knappt 50 % av alla kvinnor.

Lika självklart som det är för den blivande målaren eller mekanikern att planera för att starta eget borde det vara för blivande lärare och vårdpersonal att efterfråga kurser i entreprenörskap med målet att starta sin egen skola eller sitt eget vårdföretag efter examen.

Om vi ger kvinnor samma möjligheter att utvecklas inom sina expertområden och låter dem bli en del av näringslivet kommer vi att få se många nya lösningar och en utveckling när det gäller ledarskap och or-

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

ganisation. Vi kommer att uppnå ett mer jämställt samhälle via kompetens och lika villkor.

Som en del av jämställdhetsarbetet kan också nämnas vikten av att kunna köpa billigare tjänster och låta tjänstesektorn växa och till större delen bli en vit sektor. Vardagen framför allt för kvinnor handlar om att ständigt brottas med dåligt samvete. Det är en stress mellan hem, familj och yrkesarbete som är tydlig för kvinnorna. Vi vet att det mesta av hushållsarbetet fortfarande utförs av kvinnor. För många kvinnor slutar inte arbetsdagen när man går hem från sin arbetsplats, utan den fortsätter med en mängd arbetsuppgifter i det egna hemmet.

Många orkar inte med att få vardagen att gå ihop och ser inte heller någon lösning på stressituationen. Konsekvensen av detta är ett ökande ohälsotal bland kvinnor. Att ohälsan sprider sig påverkar hela livssituationen. De ökade möjligheterna att styra sitt liv både i arbetet och i hemmet är nödvändiga för att förbättra kvinnors hälsa.

Vi måste kunna förstå familjerelaterade problem som också inverkar på möjligheterna på arbetsmarknaden för kvinnor. Större möjligheter för kvinnorna att arbeta på lika villkor som männen bidrar till ökad jämställdhet i yrkeslivet.

Familjernas val där kvinnorna tar ett större ansvar för det obetalda arbetet i hemmet är en orsak till de löneskillnader vi ser i dag, ändå kan jag tycka att det obetalda arbetet kanske är det viktigaste en förälder kan göra, nämligen att prioritera barnen och familjen. Det måste få ta tid. Det finns arbetsuppgifter som måste göras för att en familj ska fungera.

För att underlätta för flera familjer att få vardagen att gå ihop är en skattereduktion för hushållstjänster viktig. Det skulle också öka möjligheterna att kombinera förvärvsarbete med ett harmoniskt familjeliv.

Flera kvinnor skulle kunna ta på sig utökade arbetsuppgifter och ett större ansvar på sin arbetsplats och ändå känna att familjelivet och vardagen i hemmet inte blir lidande.

Det är nu vi måste visa att ökad jämställdhet bäst nås genom att vi skapar en bättre och friare arbetsmarknad för kvinnor, en arbetsmarknad där kvinnor kan utvecklas inom sitt område, en arbetsmarknad som ger kvinnor ökade möjligheter att starta eget och bli chefer, en arbetsmarknad som ger kvinnor möjlighet att bestämma över sin tid och få mer inflytande över vardagen samt ekonomiskt oberoende.

Denna ökade frihet skulle ge en ökad jämställdhet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Eliza Roszkowska Öberg och Tomas Tobé (alla m).

Anf. 168 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Jag har en fundering kring Isabella Jernbecks anförande och vill kort kommentera frågan om lönerna.

Du inledde med att säga att vi har fört en politik där vi har sett kvinnorna som offer. Om det är så – det kan man alltid diskutera – är det naturligtvis fel. Så får man ju inte hantera det. Om vi har gjort på det sättet får vi korrigera det.

Jag tycker i och för sig att det är värre med er politik som inte ser kvinnorna som offer utan gör dem till offer. Vi har hela dagen diskuterat

hur den politik som ni för framför allt riktar sig mot kvinnor, kvinnors arbetsmarknad och kvinnors utsatthet.

Det är ett bekymmer eftersom den som lyssnar på debatten möjligen kan bli lite förvirrad.

Du pratar om att du vill höja lönerna. Men i er budget har ni ett förslag som sänker lönerna.

Anf. 169 ISABELLA JERNBECK (m) replik:

Fru talman! Jag säger att den socialdemokratiska regeringen har fört en politik som har gjort kvinnorna till offer. Ni har gjort kvinnorna beroende av staten. Tidigare var kvinnor kanske beroende av män, i dag är de beroende av staten.

Vi vill ändra på det och ge kvinnorna verktygen och möjligheten att förändra sin situation själva. Kvinnor kan och kvinnor är starka. Vi har olika människosyn när det gäller det, tror jag.

När det gäller löneutvecklingen kan vi titta på äldreomsorgen. Det är 90 % som arbetar i den offentliga sektorn. Det är kommunerna som anställer. Om man frågar dem som arbetar i den andra sektorn om deras arbetssituation upplever alla att de har bättre arbetsvillkor, de har positiva utvecklingsmöjligheter och ledarskap. Det finns ett nytänkande och en öppenhet. Dessutom har de högre löner.

Anf. 170 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Problemet är att det viktigaste och tyngsta förslag som ni för fram och som vi har debatterat tidigare under dagen, nämligen förändringen av arbetsmarknadspolitiken, har som sin viktigaste punkt att sänka löneläget totalt. Det har framför allt som sin huvudpunkt att skapa en låglönemarknad inom tjänstesektorn som man har tänkt framför allt bemanna med kvinnor. Det är kontentan av er politik när man tar bort de fina orden. Det är det som måste synliggöras.

Anf. 171 ISABELLA JERNBECK (m) replik:

Fru talman! Vad jag vet har vi föreslagit skattesänkningar. Och de kommer att gynna framför allt låg- och medelinkomsttagare.

När det gäller hushållsnära tjänster kan vi inte bara se till att flera som kommer att kunna använda dessa tjänster. I dag är det 160 000 hushåll som köper tjänster. Man har konstaterat att om vi skulle införa dessa avdrag är det 600 000 hushåll till som skulle efterfråga dessa tjänster. Det är den ena sidan. Den andra sidan är att vi kan göra denna svarta arbetsmarknad vit och få in dessa kvinnor – det är kanske främst kvinnor som arbetar där – på arbetsmarknaden.

(Applåder)

Anf. 172 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Jag har en fråga till Isabella Jernbeck som handlar om huruvida man har en bättre löneutveckling inom privat verksamhet för vård och omsorg. Jag har träffat både individer som jobbar i den offentliga sektorn och individer som jobbar i den privata sektorn. Jag kan ta ett exempel hemifrån Borås. Där har vi ett boende för äldre människor. Där är det endast två personer i hela personalgruppen som har heltidstjänster,

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämskillhet*

medan man i kommunen har tagit ett politiskt beslut att man ska få hel-tid. Detta innebär att man faktiskt får en större chans att leva på sin lön. Man har också mycket sämre arbetsvillkor inom den privata verksamhet-en. Man har sämre schanen där.

Jag undrar vad du menar med ditt resonemang om att det blir bättre på den privata marknaden.

Anf. 173 ISABELLA JERNBECK (m) replik:

Fru talman! Jag håller med om att situationen ser helt annorlunda ut i storstadsområdena. Antalet privata utförare har ökat men inte speciellt mycket. Det startade på en väldigt låg nivå. När det gäller barnomsorgen finns i dag 21 % av antalet förskoleelever i verksamhet som drivs i privat regi. I grundskolan är det 7 %, och i gymnasiet är det 12 %. Och inom äldreomsorgen är det 10 % som drivs i privat regi.

Det ser väldigt olika ut över landet. Det handlar om att få konkurrens mellan dessa olika verksamheter. Det finns tydliga exempel på att i om-råden där det finns flera utförare stiger lönerna när man har möjlighet att välja mellan olika arbetsgivare och också flytta mellan olika arbetsplat-ser.

Anf. 174 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Jag har en annan fråga. Du talade om att vi har sett till att kvinnorna är beroende av staten. Men vem ska betala skattesubventioner-ingen av hushållsnära tjänster? Och vem ska betala vårdnadsbidraget? Är det inte staten som ska betala detta? Och gör vi inte kvinnorna beroende av staten med detta?

När det gäller hushållsnära tjänster har jag frågat vad dessa tjänster kommer att kosta. Jag har då fått svaret att kostnaden för dem är ungefär 300 kr i timmen i dag. Det finns säkert lite olika priser. Hur stor ska subventionen vara, och vem kommer att ha råd med dessa tjänster då? Jag tror inte att en ensamstående kvinna med en undersköterskelön eller som jobbar på dagis kommer att ha råd med det. Men du kanske har svaret på det.

Anf. 175 ISABELLA JERNBECK (m) replik:

Fru talman! När det gäller de olika åtgärder som vi föreslår så handlar det om att förbättra valmöjligheterna genom att göra det billigare, att ge folk möjligheter att köpa tjänster. Det handlar också om att förbättra arbetsmarknaden för dem som arbetar inom denna sektor.

Det är samma sak när det gäller vårdnadsbidraget, det vill säga att det handlar om att förbättra möjligheterna. Det handlar inte om, som någon sade tidigare, att det ska vara en livstidsinkomst eller en inkomst under flera år. Jag ser det som en möjlighet för människor att kunna stanna hemma kanske ett halvår till eller att betala någon annan som tar hand om barnen om man inte vill sätta in dem i förskoleverksamheten när de är ett och ett halvt år.

Anf. 176 ANNIKA QARLSSON (c):

Fru talman! Jag är näst sista talare på talarlistan, och vi har kommit till jämsällldhetsfrågorna, och vi är i slutet av den allmänpolitiska debat-

ten, och vi är i slutet av fredagen. Vi får vara glada att det inte är sen fredagskväll, Désirée, som vi sitter här.

Jag vill göra ett litet medskick till talmannen och till kansliet. Vi har förstått att det inte är ovanligt att dessa frågor hamnar i slutet av debatten. Även om jag inte har suttit i detta utskott tidigare, så har jag debatterat jämställdhetsfrågor även under den förra mandatperioden. Jag börjar därför med att göra ett medskick. För att man i fortsättningen ska arbeta för en mer jämställd riksdag, kan man också titta på hur ärendedebatterna hanteras.

Jag tänkte därefter ta upp frågan om diskriminering. Det som vi har att jobba med i Sverige när det gäller jämställdhet handlar bland annat om likabehandling och lika möjligheter för kvinnor och män. Den frågan är inte helt fristående från frågor som berör både etnicitet, handikapp och en mängd andra erfarenheter, perspektiv eller bagage som olika människor har med sig.

Under den förra mandatperioden kom en utredning där det föreslogs att man skulle slå samman alla de olika diskrimineringsombudsmännen och också genomföra en gemensam lagstiftning. Och jag tror faktiskt att det är dags att genomföra dessa saker.

Arbetet med diskriminering av kvinnor har vi lång erfarenhet av i Sverige. I vissa delar har det gått framåt, och i andra delar har det inte gått så mycket framåt. Det kan man bara konstatera. Men det som vi har lärt oss under alla dessa år är att se en mängd strukturer och fundera på hur vi kan arbeta med dessa frågor och se till att vi använder det på bredden och också använder de andra delarna.

Det är inte heller ovanligt att den som är diskriminerad kan vara det av många olika anledningar. Det kan både vara på grund etnicitet och på grund av kön.

När vi talar om dessa diskrimineringsfrågor brukar jag säga att jag själv tillhör denna minoritet som består av 51 % av världens befolkning. Men vi kan fortfarande behöva lite lagstiftning på vägen.

Men det är inte bara lagstiftning och ombudsmän som behövs i detta sammanhang. Vi har sett att så fort som det har handlat om diskriminering inom arbetslivet, som kanske är den största och viktigaste delen att arbeta med, så har det de få gånger då JämO har sett att det ändå har funnits fall som man klarar av att driva vidare inte lett ända fram. Vi har alltså inte verktygen för att faktiskt göra skillnad på arbetsmarknaden.

Vi kan också se att många av dessa fall hamnar i arbetsmarknadens domstol. Då är det arbetsmarknadens parter, de som själva har varit med och kommit överens om spelreglerna och som gjort att denna person i sin tur faktiskt har blivit diskriminerad, som ska avgöra detta.

Jag tror därför att en viktig del i detta är att lyfta ut detta och se till att dessa diskrimineringsärenden hamnar i rättegångar med öppna dörrar, där den som ställs till svars faktiskt inte bara rent juridiskt ställs till svars utan att man också får offentlighetens ljus på dessa handlingar.

Detta är frågor som jag ser fram emot att få jobba med under de kommande fyra åren både i arbetsmarknadsutskottet och tillsammans med alliansregeringen.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Det andra som jag tänkte ta upp handlar om våld mot kvinnor. Vi har sett en ökning i statistiken som är rätt skrämmande. Vi vet att ökningen beror på en faktisk ökning men självklart också på att ett stort antal kvinnor i dag faktiskt ändå väljer att göra en anmälan. Det finns alltså lite olika faktorer som gör att det blir en ökning i statistiken.

Det som däremot är lite beklämmande är att lagstiftningen och det arbete som görs på detta område fortfarande är lite för försiktiga. Väldigt mycket handlar om att det ska finnas ett stöd när slaget väl har skett. Men väldigt lite har byggts på hur vi ska förebygga detta. Hur ska vi jobba med våra ungdomar? Hur ska vi se till att det blir en annan attityd och ett annat förhållningssätt, där vi kanske både diskuterar rollen som man och rollen som kvinna?

Jag har själv fyra barn som har passerat eller är på väg att passera genom skolväsendet. Om jag jämför med min egen skoltid för några år sedan – det behöver vi inte gå in i detalj på – kan jag se att det utrymme som man har antingen som tjej eller som kille inte har blivit större sedan jag gick i skolan utan snarare tvärtom. Jag ser att både min dotter och mina söner har begränsningar i skolan. Det är väldigt små könsroller som man måste passa in i. Det är mönster som man måste passa in i för att ta sig fram. Detta är något som är mycket allvarligt och som jag tror att vi är rätt överens om att man också behöver arbeta med på många olika sätt. Det är den ena delen.

Den andra delen handlar om att vi måste se till att också ha ett paket som signalerar till samhället att det här inte är okej.

Centerpartiet tog i våras fram en handlingsplan som vi presenterade i augusti. I den går vi igenom område för område just för att sätta hårt mot hårt i kampen mot våldet mot kvinnor. Det är glädjande att se att den även finns med i vår regeringsförklaring. Det är också ett arbete som vi kommer att jobba med framöver.

(Applåder)

Anf. 177 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Fru talman! Jag tycker att Annika Qarlssoa talar väldigt engagerat om jämställdhet och även feminism och lyfter fram kvinnofrågorna på ett bra sätt. Det tycker jag att vi behöver göra på alla nivåer och i alla sammanhang.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att man här i kammaren och i regeringen ser till att verka för att uppnå jämställdhet mellan könen. Det påbörjade också den socialdemokratiska regeringen, inte minst Margareta Winberg med mainstreaming och så vidare.

Inom den statliga bolagssfären har vi kommit en bit på väg. Vi rör oss mellan 40- och 60-procentsnivåerna i alla fall. Men i det privata näringslivet ser det ju oerhört dystert ut trots en mångårig kamp.

Kan Annika, med det engagemang hon har, ställa sig bakom en lagstiftning för att komma till rätta med könsfördelningen även i det privata näringslivet?

Anf. 178 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Tack Sylvia, för de värmande orden! Jag kan lova dig att jag med kraft kommer att jobba för att det ska bli jämställt även i det privata näringslivets styrelser. Men jag tänker inte göra det via lagstiftningen.

Det vi har sett som en del i detta är att först och främst skapa ett samtalssklimat och sätta press på näringslivet att självt fundera på hur man ska jobba med de här frågorna.

Det Margareta Winberg gjorde var att hota och kanske hennes hot i sig satte lite fart på processen, men problemet var att hotet inte följdes upp med samtal och diskussioner.

Jämställdhet och synen på varandra handlar mycket om en process, både mellan enskilda människor och i större grupper.

Detta är den ena delen. Den andra delen får jag komma till i nästa enminutare, för jag menar att det finns ytterligare en aspekt på hur man ska jobba med den här frågan.

Anf. 179 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Fru talman! Vad jag förstår tycker Annika i alla fall att det här är bra men hon är inte beredd att gå vidare till lagstiftning eftersom vi har inte har samtalat länge nog.

Men visst sjutton har vi samtalat! Vi har gjort det på alla nivåer, och på många sätt. Men det är väldigt svårt att komma vidare. Det sitter fast i gamla mönster: Män väljer män. Därför är det oerhört viktigt att man ser till att få en bra fördelning, det behövs både kvinnor och män.

Låt mig säga så här: Man kan ha en lagstiftning under en begränsad period för att på så vis sätta tryck så att någonting görs här och nu. Sedan kan man ju ta bort den när man ser att det kanske ändå fungerar.

Det gäller att hitta vägar, för det går ju inte att hålla på så som man har gjort. Man kommer ju inte framåt! Med den inriktning som Annika Qarlssohn har i dessa frågor vore det väl inte otänkbart för henne att ställa sig bakom ett sådant förslag?

Anf. 180 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Nu var hon lite lurig, Sylvia! Jag kommer nu till den andra delen. Det här är lite spännande! Vad Margareta Winberg gjorde var att fokusera på det allra översta skiktet, alltså bolagsstyrelserna. Problemet är att för att få kraft i ett jämställdhetsarbete i ett bolag måste det nå både bolagsstyrelsen och alla andra chefsnivåer.

I andra länder har man sett till att jobba konsekvent med att stödja kvinnors företagande, och skapat möjligheter för kvinnor att starta företag. I ett första steg gör man det inom sitt eget expertområde, alltså till exempel vård och omsorg som har varit stängt här i Sverige.

Har man väl startat sitt första företag inom sitt expertområde är andra steget att starta ett företag till och då är man företagare. Och det är ju i den här delen som det också byggs upp en karriärväg. Det blir de som kommer in och sitter som mellanchefer och sedan sitter i bolagsstyrelser.

Jag kan tycka att det nästan är lite synd att fokusera för mycket på bolagsstyrelser för där finns ingen formell makt. Det är ett viktigt signalspråk, det håller jag med dig om. Men det finns ingen formell makt där.

(Applåder)

Prot. 2006/07:19

10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Anf. 181 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Precis som Sylvia känner jag både en viss sympati och fascination inför Annika Qarlsso som politiker, för hon har en förmåga att ge ett radikalt och bra intryck när hon formulerar problemställningar, men jag blir lite konfunderad när det gäller den politik som hon faktiskt ställer sig bakom.

Det som Allians för Sverige nu genomför på alla områden och speciellt på det område som vi debatterar här, arbetsmarknadspolitik, innebär en väldigt tydlig högerpolitik som förflyttar resurser från fattiga till rika, från kvinnor till män och från land till stad. Här finns ett klassperspektiv, ett könsperspektiv och ett regionalt perspektiv. Det är en klassisk stenhård högerpolitik, och man undrar hur en radikal centerkvinna kan stå bakom den.

Anf. 182 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Då ska denna radikala centerkvinna se om hon kan förklara även detta på ett bra sätt. Den vedertagna sanningen, inom citationstecken, har varit att man kan vara feminist bara på vänsterkanten. Det är en sanning som jag inte ställer upp på och inte håller med om.

En annan sanning inom citationstecken har varit att det bara är vänsterpolitik som är bra för kvinnor. Jag håller inte med om det.

Låt mig se på detta att ha makt över sin egen ekonomi. Med den politik som fördes av den tidigare regeringen hade vi det högsta skattetrycket för dem med de lägsta inkomsterna. Var är feminismen i det?

Mycket av de frågor som vi nu för fram handlar om att ge människor makt över sin egen vardag och sin egen ekonomi.

(Applåder)

Anf. 183 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Annika, man kan väl kritisera socialdemokratin för att under de gångna tolv åren inte ha varit tillräckligt skicklig i fördelningspolitiken, inte tillräckligt drivande i de feministiska frågorna och inte tillräckligt duktig i regionalpolitiken. Jag håller med om att man kan kritisera det.

Men det ni gör går tväremot detta. Ni tar från de fattiga och ger till de rika, ni tar från kvinnorna och ger till männen och ni tar från landet och ger till staden.

Man kan visst kritisera oss, och jag tycker att det är berättigad kritik. Jag kan känna viss sympati med din argumentation, och jag kan känna att vi står nära varandra värderingsmässigt. Men när man ser till vad som faktiskt verkställs är fördelningsprofilen i er budget precis sådan som jag har beskrivit den. De förslag som ni lägger fram leder till att lönerna sänks. Det är inte bara jag som säger det, utan också er kompis Calmfors konstaterar ur sitt vetenskapliga perspektiv att det är precis detta som er politik kommer att resultera i.

Anf. 184 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Jag har i många inlägg här i dag hört socialdemokrater prata om hur lönerna kommer att sänkas. Min reflexion har varje gång jag hört detta varit att man inte hyser någon stor tilltro till arbetsmarknadens parter.

Jag har stark tilltro till den svenska modellen. Det politiska sätter rammar och skapar förutsättningar genom skatter, arbetsgivaravgifter och andra typer av lagreglering. Den svenska modellen, där vi har starka arbetsmarknadsparter som förhandlar om löner och kommer fram till vad som är rimliga villkor, leder – det är jag övertygad om – till att vi inte behöver sänka löner. Däremot kommer det att finnas flera yrken, till exempel inom hushållsnära tjänster, där man kanske inte har universitetslöner som ingångslöner. Men det är en annan sak.

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämsällldhet*

Anf. 185 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru talman! Det passar väl bra att avsluta den här tre dagars allmänpolitiska debatten med en jämsällldhetsrunda, eftersom alla politikområden har ett jämsällldhetsperspektiv.

Nu ligger jämsällldhetsfrågorna i arbetsmarknadsutskottet, och de flesta av oss som sitter här i kammaren tillhör det utskottet i riksdagen. Det gör de därför att jämsällldhetsarbetet enligt lagen ska ske ute på arbetsplatserna, men också för att betona vikten av att kvinnor och män ska kunna kombinera arbete och föräldraskap. Våra arbetsplatser ska inte hindra kvinnor och män att bli föräldrar utan skapa förutsättningar för att göra både–och.

Alliansregeringen kommer nu att göra flera insatser för att förbättra kvinnors situation på arbetsmarknaden. Jämsällldhetsministern har lovat att arbeta för att öka kvinnors möjlighet till karriärutveckling inom arbetslivet, öka mäns uttag av föräldraförsäkringen och minska löneskillnader mellan kvinnor och män.

Med den tidigare regeringen är kvinnors månadslön fortfarande 83 % av männens. Om man beaktar kvinnors yrkesval, sektor, ålder, arbetslivserfarenhet och så vidare är det fortfarande 8 % skillnad mellan kvinnors och mäns löner som inte kan förklaras.

Under den förra regeringen hände inte mycket för att förändra kvinnors arbetsmarknad. Vänsterpartierna gick till val på tusentals nya jobb i offentlig sektor. Men vi vet att kvinnors löner är låga i offentlig sektor, varför det är en dålig strategi att låsa in kvinnor där, då det dessutom så ofta saknas karriärvägar där.

Den strid som nu pågår inom LO vad gäller kvinnolönepotter visar också hur svårt de fackliga organisationerna har att driva på för att kvinnors löner ska öka.

Därför menar jag att vi måste vidta andra, strukturella åtgärder som gör att kvinnor får mer makt och inflytande och att kvinnor får en bredare arbetsmarknad att gå in i.

Vi behöver förstås också satsa på att fler män väljer vård- och omsorgsyirken. Då kommer förmodligen lönerna att öka där.

Vi måste bryta upp de offentliga monopolen så att kvinnor får fler arbetsgivare att välja på och där man börjar konkurrera om arbetskraften. Det är inte den enda lösningen, men det ger ändå kvinnor en chans att säga att man faktiskt kan gå till en annan arbetsgivare om man inte får den lön man vill ha. Vad säger man om man bara har en kommunägd eller en landstingsägd verksamhet, en arbetsgivare?

Många kvinnor och män upplever i dag att de inte får livspusslet att gå ihop. Att både ha familj och arbeta är en hög stressfaktor för många föräldrar. Kvinnor har en hög förvärvsfrekvens i Sverige, och kvinnor

vill jobba och ha en egen inkomst. Men både kvinnor och män tycker att man har för lite tid med barnen och med partnern.

Vi vill öka familjers möjlighet att få mer tid tillsammans. Vi vill öka förutsättningarna för det under mandatperioden. Vi vill också att fler män ska ta ut föräldraförsäkringen. Det här måste vi försöka ändra på. Män är ansvariga för att ge sina barn tid och dela på hemarbetet.

Fru talman! Det finns många stora utmaningar på jämställdhetsområdet. En viktig fråga är att prioritera mäns våld mot kvinnor. Tyvärr ser vi i dag en negativ utveckling, och därför är det väldigt bra att regeringen har aviserat att man ska ta fram en kraftfull handlingsplan för att minska våldet mot kvinnor.

Tittar vi runtomkring ser vi att man till exempel i New York har minskat antalet våldtäkter, men i Stockholm går antalet våldtäkter upp. Med en nollvision går det att göra någonting, och det ska vi i den här regeringen göra.

Om vi blickar ut i omvärlden ser vi att kvinnor har en mycket utsatt position. Många är offer för trafficking, prostitution eller könsstympning. FN uppskattar att minst 5 000 kvinnor per år utsätts för hedersmord. I krigszoner används våldtäkter som vapen. Över 16 miljoner kvinnor lever med hiv/aids i världen. I många länder åtnjuter inte kvinnor de mest basala rättigheter, som arvsrätt, rätten att äga land eller ens rösträtt.

Fru talman! Många säger att vi har kommit långt med jämställdheten, men jag menar att vi har oceaner att korsa innan vi har nått målet om kvinnors lika rättigheter med män.

Alliansregeringen har nu, från ca 5 miljoner förra året, lagt 400 miljoner på olika insatser för att öka jämställdheten. Vi har frågat jämställdhetsministern, och hon vill använda pengarna till att öka karriärutvecklingen för kvinnor, öka mäns uttag av föräldraförsäkringen, minska löneskillnaderna och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Därutöver satsar regeringen också 150 miljoner på ökad forskning om kvinnligt företagande, extra pengar för att bekämpa hedersrelaterat våld, mer pengar till kvinnojourerna och för att bekämpa prostitution och människohandel.

Det finns alltså stora resurser.

Vi kristdemokrater ser nu med tillförsikt på att vi med en ny regering ska kunna öka kvinnors valmöjligheter, där vi alla oberoende av kön ska få göra våra egna livsval.

När det gäller jämställdhetsfrågorna brukar vi ofta försöka arbeta över partigränserna, och det hoppas jag att vi kan göra på jämställdhetsområdet under den här mandatperioden.

Jag vill därmed tacka för den här debatten. Det har varit spännande att vara med och lyssna på jämställdhetsdebatten.

(Applåder)

I detta anförande instämde Catharina Elmsäter-Svärd, Jan Ericson, Isabella Jernbeck och Tomas Tobé (alla m).

Anf. 186 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Fru talman! Désirée Pethrus Engström och jag bor i samma område, och vi har haft en period i landstinget tillsammans där vi gemensamt jobbade med bland annat jämställdhetsfrågor. När det gäller vårdsektorn

i Stockholmsregionen vet vi att vårdcentralernas verksamhet till mycket stor del bedrivs av andra än landstinget.

En oerhört viktig del som jag vill ta upp med anledning av Désirées anförande är principen om lika lön för lika arbete. Hur ser Désirée på kollektivavtal?

Kollektivavtal har kommit till för att man inte ska konkurrera om löner. Det är en oerhört viktig del i detta. Här vill Désirée öppna för att nu se till att man går ut och konkurrerar om löner för att de som jobbar i den privata sektorn minsann ska tjäna mer än inom den offentliga sektorn. Jag häpnar.

Anf. 187 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag kan bara se att i Stockholms kommun har till och med förskollärarna gått mellan olika stadsdelar och fått olika löner. Det är i så fall bra att man kan konkurrera även där.

Jag var kanske egentligen mer inne på både att det finns andra arbetsgivare och att kvinnor ska kunna starta eget inom de här verksamheterna. Vi är flera som har varit inne på just det. Om man får ökad makt över sitt eget liv och kan starta en egen verksamhet inom den bransch som många kvinnor har erfarenhet av, just vård och omsorg, tror jag att många kvinnor kommer att höja sina löner och öka möjligheterna till karriärutveckling.

Anf. 188 SYLVIA LINDGREN (s) replik:

Fru talman! Ja, det finns onekligen en del verksamheter. Det finns personalkooperativ och dylikt också. Men i många fall har det hänt att man har bildat kooperativ som sedan har köpts upp av större företag, och på så vis har det blivit de stora jättarna. Vad bidde det då av det här lilla?

Det här med kollektivavtalen är oerhört viktigt för mig.

När jag ser helheten så här i slutet av debatten är det ingen tvekan om att man drar ned på arbetsmarknadspolitiken, drar ned på a-kassan och så vidare, som vi har debatterat här i dag. Det är sådana områden där vi egentligen skulle behöva ha mer insatser, just också för jämställdhetsfrågor och för fattigdomsbekämpning, för att på så vis lyfta upp dem nedifrån.

Det är trist att vi nu går en annan tid till mötes, när man inte ger resurser för utveckling utan för avveckling. Jag beklagar att kd har gått in i den kören.

Anf. 189 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Vi har ingenting emot kollektivavtal. Jag tycker ändå att debatten inom LO nu först och främst visar att det har varit mycket män inom den fackliga branschen. Det kan man konstatera. Har de sett till kvinnornas bästa? Har de sett till att öka kvinnors löner? Den frågan kan man verkligen ställa sig. De lönepotter som finns i dag har sällan gått till särskilda kvinnoinsatser.

Det här tycker jag är någonting som ni får ta inom er egen verksamhet – inom LO. Det är en diskussion som du säkert kan föra med dem. Vad är det som gör att kvinnors löner inte höjs inom vård- och omsorgssektorn när de gör ett sådant fantastiskt arbete?

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämställdhet*

Anf. 190 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Jag tyckte att det var intressant att höra att även Kristdemokraterna precis som vi socialdemokrater har ett mål – att både kvinnor och män ska dela på sitt föräldraansvar genom att vara hemma när barnen är små.

Det går för mig inte alls ihop med Kristdemokraternas hjärtefråga vårdnadsbidraget. Som vi har pratat om här tidigare är det en kvinnofälla; det tycker vi socialdemokrater. Men man kan också säga att det är en mansfälla. Om man tittar på de familjer där kvinnan har tagit ut vårdnadsbidrag ser man att i många fall har mannen jobbat ännu mer för att få ekonomin att gå ihop. Då får barnen kanske träffa sin pappa ännu mer sällan. Det brukar vara det vanligaste.

Anf. 191 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Man kan konstatera att vårdnadsbidraget är ett tillskott till andra olika bidrag, som föräldraförsäkringar och annat som ger möjligheter att vara hemma med sina barn.

I dag är vårdnadsbidraget kanske 3 000 eller 4 000 kr. Det är bara *en* del. Vi tror inte att så många kommer att vara hemma på heltid med det. Däremot kommer de som redan i dag är hemma att få någon ersättning. De går från noll till någon form av ersättning. Om man tittar på alla försäkringar och alla bidrag ser man att de styr människors val. Man kan tycka att föräldraförsäkringen är jättebra. Men man skulle kunna säga att även den är en kvinnofälla eftersom 85 % av alla som utnyttjar den är kvinnor. Men vi vill inte säga att föräldraförsäkringen är en kvinnofälla.

Människor väljer sina liv väldigt olika. Man använder föräldraförsäkringen och vårdnadsbidraget, och på olika sätt kommer familjer att pussla med sin vardag för att få den att gå ihop tillsammans med sina barn.

Anf. 192 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Jag håller med dig om att det är oacceptabelt att kvinnor bara har 83 % av männens lön. Men vi vet också att när kvinnor stannar hemma för att ta hand om familjen ökar inte deras möjlighet att få ökad inkomst, utan den minskar snarare. Det blir ytterligare en anledning till att vårdnadsbidraget hindrar kvinnor från en bra löneutveckling.

Anf. 193 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag vill bara betona att diskussioner har förts inom alliansen just om att vi måste få män och kvinnor att dela på ansvaret hemma. Det är därför jämställdhetsbonusen kommer. Vi måste få både kvinnor och män att använda föräldraförsäkringen, vårdnadsbidraget och jämställdhetsbonusen. Alla de olika försäkringarna och bidragen måste bidra till att kvinnor och män delar på uttag.

Som jag nämnde har jämställdhetsministern sagt att hon kommer att bevaka frågan och hitta olika incitament för att män ska öka sitt uttag av föräldraförsäkringen. Vår målsättning är att det ska kunna ske på frivillig väg.

Vi ser att vi är på rätt väg. De två månaderna är kvar i föräldraförsäkringen och vi hoppas att vi med olika stimulansåtgärder kan se till att män ökar sitt uttag. Det är en målsättning där vi är helt överens med oppositionen.

Anf. 194 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Jag kunde inte låta bli att få det sista replikordet här i den sista debatten. Désirée har väntat i 29 timmar på att få hålla sitt anförande. Jag tycker att hon knöt ihop det ganska bra.

Men behöver inte alltid ge kritik i en replik, utan man kan faktiskt få hålla med också. Jag vill peka på att män och kvinnor faktiskt vill bestämma själva, att man inte vill bli styrd av andra, att vi tror på människors kraft och framför allt att vi hellre använder morötter än piska för att driva utvecklingen framåt. Det är det som skiljer allianspartierna från Socialdemokraterna.

Med det är jag nöjd. Nu är det dags att åka hem och städa och dela på hushållsarbetet.

Anf. 195 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Då tar jag chansen att få en minut för att avsluta. Jag tycker att det är viktigt att avsluta med att säga något om den förra majoriteten som satt här. Under deras tid ökade våldet mot kvinnor och löneskillnaderna, det fanns en inlåsningsseffekt i den offentliga sektorn, ohälsan var hög och så vidare.

Därför har vi i den nya regeringen en enormt stor utmaning framför oss. Vi kommer att göra allt för att försöka åtgärda det negativa på de här områdena. Vi kommer också att se till att kvinnor får högre löner. Många som har låga löner kommer med jobbavdrag att få högre inkomst. De kommer att få ha mer kvar i plånboken. En städare med 16 600 kr i månadslön får 222 kr mer i plånboken. En sjuksköterska får 760 kr mer i plånboken. Det är det ganska svårt att löneförhandla sig till. Men här har vi i alliansregeringen sett till att det blir förändringar. Jag har en stor förhoppning om att kvinnors verklighet kommer att se helt annorlunda ut efter de här fyra åren.

I detta anförande instämde Annika Qarlssoon (c).

Den allmänpolitiska debatten var härmed avslutad.

7 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Försvarsutskottets betänkande
2006/07:FöU2 Hamnskydd

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2006/07:AU2 Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare
med funktionshinder

Prot. 2006/07:19
10 november

Allmänpolitisk debatt

*Arbetsmarknad och
jämslällhet*

8 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 10 november

2006/07:59 Jämställdheten i arbetslivet och ny låglönesektor

av *Monica Green* (s)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:60 Ny pendeltågstunnel eller ett eventuellt tredje spår

av *Mikael Damberg* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:61 Stimulering av EU-debatten

av *Berit Andnor* (s)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:62 Särtryck av budgetpropositionen

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:63 Förmögenhetsbeskattning av aktier i onoterade aktiebolag (lex Uggla)

av *Jörgen Johansson* (c)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:64 Öresundsintegration

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 november.

9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 10 november

2006/07:118 Dödsskjutning av flyktingar i Tibet

av *Carina Hägg* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:119 Stöd till UNFPA och IPPF

av *Carina Hägg* (s)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:120 Vattenfalls kopplingar till sydafrikansk kärnkraftsutbyggnad

av *Per Bolund* (mp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:121 Östersjökabel för rysk el
av *Per Bolund* (mp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

Prot. 2006/07:19
10 november

Frågorna 118–120 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 november.

Fråga 121 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 november.

10 § Kammaren åtskildes kl. 14.16.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med 6 § anf. 41 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med anf. 138 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Avsägelse	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till justitieutskottet	1
3 § Meddelande om preliminär plan för kammarens sammanträden	1
4 § Meddelande om aktuell debatt	1
5 § Särskild debatt om arbetslöshetsförsäkringen	2
Anf. 1 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m)	2
Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	4
Anf. 3 ANNIKA QARLSSON (c)	6
Anf. 4 HANS BACKMAN (fp)	8
Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd)	9
Anf. 6 JOSEFIN BRINK (v)	11
Anf. 7 ULF HOLM (mp)	13
Anf. 8 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m)	14
Anf. 9 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	16
Anf. 10 ANNIKA QARLSSON (c)	17
Anf. 11 HANS BACKMAN (fp)	18
Anf. 12 STEFAN ATTEFALL (kd)	19
Anf. 13 JOSEFIN BRINK (v)	21
Anf. 14 ULF HOLM (mp)	22
Anf. 15 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m)	23
Anf. 16 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	23
Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (c)	24
Anf. 18 HANS BACKMAN (fp)	25
Anf. 19 STEFAN ATTEFALL (kd)	26
Anf. 20 JOSEFIN BRINK (v)	27
Anf. 21 ULF HOLM (mp)	27
6 § Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 18)	28
<i>Arbetsmarknad och jämställdhet</i>	<i>28</i>
Anf. 22 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	28
Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c) replik	30
Anf. 24 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	30
Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik	30
Anf. 26 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	30
Anf. 27 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	31
Anf. 28 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	31
Anf. 29 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	31
Anf. 30 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	32
Anf. 31 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	32
Anf. 32 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	32
Anf. 33 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	33
Anf. 34 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	33
Anf. 35 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	33
Anf. 36 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	34
Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	34

Anf. 38	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	34
Anf. 39	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	35
Anf. 40	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	35
Anf. 41	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	35
Anf. 42	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	35
Anf. 43	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	36
Anf. 44	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	36
Anf. 45	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	36
Anf. 46	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	36
Anf. 47	JAN ERICSON (m) replik.....	37
Anf. 48	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	37
Anf. 49	JAN ERICSON (m) replik.....	37
Anf. 50	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	38
Anf. 51	ULF HOLM (mp).....	38
Anf. 52	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	40
Anf. 53	ULF HOLM (mp) replik.....	40
Anf. 54	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	40
Anf. 55	ULF HOLM (mp) replik.....	40
Anf. 56	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	41
Anf. 57	ULF HOLM (mp) replik.....	41
Anf. 58	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	41
Anf. 59	ULF HOLM (mp) replik.....	41
Anf. 60	JAN ERICSON (m) replik.....	42
Anf. 61	ULF HOLM (mp) replik.....	42
Anf. 62	JAN ERICSON (m) replik.....	42
Anf. 63	ULF HOLM (mp) replik.....	43
Anf. 64	TOMAS TOBÉ (m).....	43
Anf. 65	MARIA ÖBERG (s) replik.....	45
Anf. 66	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	45
Anf. 67	MARIA ÖBERG (s) replik.....	45
Anf. 68	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	45
Anf. 69	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	45
Anf. 70	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	46
Anf. 71	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	46
Anf. 72	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	46
Anf. 73	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik.....	47
Anf. 74	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	47
Anf. 75	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik.....	47
Anf. 76	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	47
Anf. 77	ROGER TIEFENSEE (c)	48
Anf. 78	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	48
Anf. 79	ROGER TIEFENSEE (c) replik	48
Anf. 80	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	49
Anf. 81	ROGER TIEFENSEE (c) replik	49
Anf. 82	MARIA ÖBERG (s) replik.....	49
Anf. 83	ROGER TIEFENSEE (c) replik	50
Anf. 84	MARIA ÖBERG (s) replik.....	50
Anf. 85	ROGER TIEFENSEE (c) replik	50
Anf. 86	PERNILLA ZETHRAEUS (v).....	50

Anf. 87	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	51
Anf. 88	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	52
Anf. 89	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	52
Anf. 90	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	52
Anf. 91	ROGER TIEFENSEE (c) replik	53
Anf. 92	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	53
Anf. 93	ROGER TIEFENSEE (c) replik	53
Anf. 94	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	54
Anf. 95	SVEN YNGVE PERSSON (m) replik	54
Anf. 96	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	54
Anf. 97	SVEN YNGVE PERSSON (m) replik	54
Anf. 98	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	55
Anf. 99	ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	55
Anf. 100	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	55
Anf. 101	ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	55
Anf. 102	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	56
Anf. 103	TOMAS TOBÉ (m) replik	56
Anf. 104	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	56
Anf. 105	TOMAS TOBÉ (m) replik	57
Anf. 106	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	57
Anf. 107	JAN ERICSON (m) replik	57
Anf. 108	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	57
Anf. 109	JAN ERICSON (m) replik	58
Anf. 110	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	58
Anf. 111	ANNIE JOHANSSON (c)	58
Anf. 112	PATRIK BJÖRCK (s) replik	60
Anf. 113	ANNIE JOHANSSON (c) replik	60
Anf. 114	PATRIK BJÖRCK (s) replik	61
Anf. 115	ANNIE JOHANSSON (c) replik	61
Anf. 116	LENNART LEVI (c)	61
Anf. 117	PATRIK BJÖRCK (s) replik	62
Anf. 118	LENNART LEVI (c) replik	62
Anf. 119	PATRIK BJÖRCK (s) replik	63
Anf. 120	LENNART LEVI (c)	63
Anf. 121	SYLVIA LINDGREN (s) replik	63
Anf. 122	LENNART LEVI (c) replik	64
Anf. 123	SYLVIA LINDGREN (s) replik	64
Anf. 124	LENNART LEVI (c) replik	64
Anf. 125	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	64
Anf. 126	LENNART LEVI (c) replik	65
Anf. 127	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	65
Anf. 128	LENNART LEVI (c) replik	65
Anf. 129	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s)	65
Anf. 130	ANNIKA QARLSSON (c) replik	67
Anf. 131	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	67
Anf. 132	ANNIKA QARLSSON (c) replik	68
Anf. 133	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	68
Anf. 134	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	68
Anf. 135	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	69

Anf. 136	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	69	Prot. 2006/07:19
Anf. 137	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	69	10 november
Anf. 138	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	69	
Anf. 139	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	69	
Anf. 140	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	70	
Anf. 141	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	70	
Anf. 142	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik.....	70	
Anf. 143	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	70	
Anf. 144	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik.....	70	
Anf. 145	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	71	
Anf. 146	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	71	
Anf. 147	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	71	
Anf. 148	ANNIE JOHANSSON (c) replik.....	72	
Anf. 149	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	72	
Anf. 150	JAN ERICSON (m) replik.....	72	
Anf. 151	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	72	
Anf. 152	JAN ERICSON (m) replik.....	73	
Anf. 153	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	73	
Anf. 154	ESABELLE RESHDOUNI (mp)	73	
Anf. 155	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	75	
Anf. 156	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	75	
Anf. 157	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	75	
Anf. 158	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	76	
Anf. 159	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik.....	76	
Anf. 160	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	76	
Anf. 161	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik.....	76	
Anf. 162	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	77	
Anf. 163	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	77	
Anf. 164	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	77	
Anf. 165	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	77	
Anf. 166	ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	78	
Anf. 167	ISABELLA JERNBECK (m).....	78	
Anf. 168	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	79	
Anf. 169	ISABELLA JERNBECK (m) replik	80	
Anf. 170	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	80	
Anf. 171	ISABELLA JERNBECK (m) replik	80	
Anf. 172	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	80	
Anf. 173	ISABELLA JERNBECK (m) replik	81	
Anf. 174	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	81	
Anf. 175	ISABELLA JERNBECK (m) replik	81	
Anf. 176	ANNIKA QARLSSON (c).....	81	
Anf. 177	SYLVIA LINDGREN (s) replik	83	
Anf. 178	ANNIKA QARLSSON (c) replik	84	
Anf. 179	SYLVIA LINDGREN (s) replik	84	
Anf. 180	ANNIKA QARLSSON (c) replik	84	
Anf. 181	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	85	
Anf. 182	ANNIKA QARLSSON (c) replik	85	
Anf. 183	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	85	
Anf. 184	ANNIKA QARLSSON (c) replik	85	

Anf. 185	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	86
Anf. 186	SYLVIA LINDGREN (s) replik	87
Anf. 187	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	88
Anf. 188	SYLVIA LINDGREN (s) replik	88
Anf. 189	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	88
Anf. 190	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	89
Anf. 191	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	89
Anf. 192	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	89
Anf. 193	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	89
Anf. 194	JAN ERICSON (m) replik	90
Anf. 195	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	90
7 §	Bordläggning	90
8 §	Anmälan om interpellationer	91
9 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	91
10 §	Kammaren åtskildes kl. 14.16.	92

Elanders Gotab, Stockholm 2006